

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంబరుము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 8-వ తేది బుధవారము
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఆధిక శ్రావణమాస బహుళ సప్తమి

No. 110
నంచిక ౧౧౦

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారీచే వేలకు వేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పాఝపునొప్పుల బారదోలును
పోట్ల పోగొట్టును. జ్వరముల శేదించును.
నాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వ. వ శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజవివంతిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతంజనం డిపో
6, 7 తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు
ఈ

109, శ్రీరంగం, ఫోర్టు, బొంబాయి

యాత్రకు బోవువారు

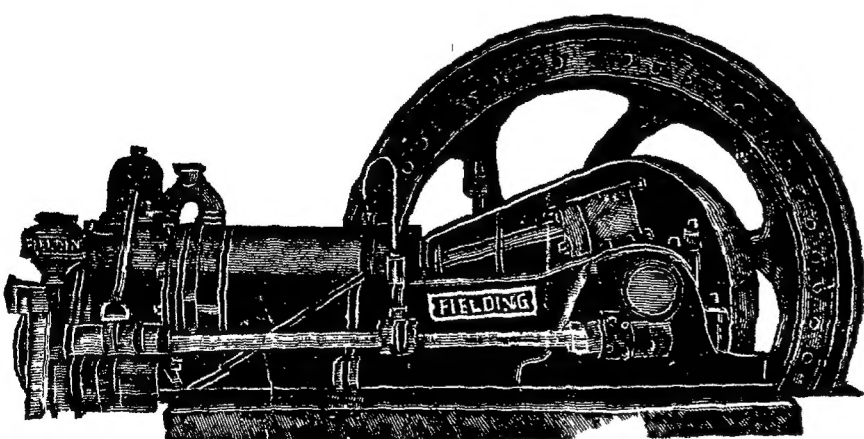
15-8-28 తేది ఆది అమావాస్యకు

రామేశ్వరమునకు బోవుడు

సాత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్టింగు కెమిడిశలు క్రూడాయిలు యింజను

యిది రెండేనిమి
షములోనే వేడర
యిజరు చల్లనిసితి
లోనుండగనే స్టా
ర్ట్ అగును. కొట్టు
స్టార్టింగు యింజను
టబ్బు వుండే అపా
యములు ఏటికి
లేవు. లోడులాగు
టలోగాని చమురు

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుమ రిపేరులేకపోవుటలోగాని, దీనిని మిగిలిన యింజను యీ
మార్కెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులునూ, షిక్కిలి టెంపరేచరులవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయివున్నవి. వేలకొలదిలతి తృప్తికరముగాపనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి రసముగా
6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్టాలోసిథముగా నున్నవి.

586

సోల్ యేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

త్రాంబే—మెయిన్ రోడ్డు, విజయనగరము.

12, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు

Best Plants & Fresh Seeds !!

Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guava
and Pomegranates Rs.6 per dozen. Pomelo
Orange and Lime Rs. 9 per dozen, Roses & best
coloured Crotons Rs.6 per doz. English Veger
table & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs. 2
each per 10 sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN
VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2.

Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to —

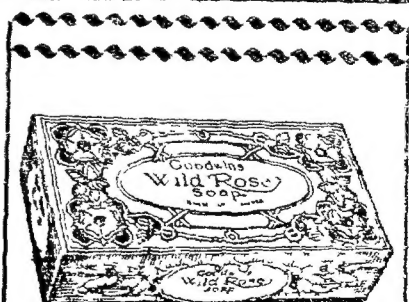
S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem.

సుశృతసూత్రస్థానము.

తెలుగర్థముతో అనేక శస్త్రయంత్రములు
ప్రతిమలతో చక్కని బైండు ఖరీదు రు 6-0-0 ఆ
ప్టు నెలాఖరులోగ రు 2-0-0 అచ్చాన్ను అంపి
వారికి రు 4-8-0 పోస్టేజీ శేరు

ఆయుర్వేదాచార్య ఉపాధ్యాయుల

సూర్యచింతామణి శాస్త్రి, రాజమండ్రి

అమితమైన సువాసన
విడువక ఈటాయిలెట్ సబ్బును వాడు
లచే మృదులమృదుగల నెత్తెత్తెనం
ట స్పృశ్యము అట్లనేయుండును.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents, F. HOLT & Co., Madras.

వి. ఆ. ౨౦౫ ౩౩

౩4౬

మాతృకలయొక్క 3500 సంస్కృతకృతులను తెలుగు లిప్యందు కలవు. క్యాలిఫోర్నియాలోని మోన్టెసెల్ 3-4-0 యి.
 భస్మవదీవిక" ఇందు సమస్తఖనిజములు కుట్టిచేసి భస్మములుచేయు యాశాని ఆమె శివధానముగలవు
 కుం. 1-కి రు 500 కిమ్మకుల భస్మముకాడ గలవు. క్యాలిఫోర్నియాలోని కెలెస్టో 2-0-0
 2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

హరి, పసాదరావు.

మద్యమును పాలించుట (శ్రేష్ఠమయినది- కా-
మానముగా గలిగించును. దుఃఖమును పడ- పథ్యము
26 లు ద్వితీయము. 9-10-0.

అర్చి వ్యాసాలకు శ్రేష్ఠము రక్షపృథ్విని, జలమును కలిపి
అందుకు తుల 1 పాద 12-0-0 18 గ్రాములు ద 1-0-0.
పి. సి. ఏ. జంతులో ఆయుర్వేదనమణుడు, కేరీ దేవి, నల్లబాదజల్లా

ఇది అమోఘమైన సబ్బు

**PEERLESS
ERASMIC**
The Dainty SOAP

4661-2

శ్రీయుత టి. పకాశంగారి 19 వ వ్యాసము

కాలువలద్వారా సరుకుల రవాణావ్యాపారము

ఈ వ్యాపారము కృష్ణాజిల్లాలో 100 కి 57 ఎకరలను హై చ్చినదయి కాని గోదావరి జిల్లాలో 5 వ ఎకరల మాత్రమే హై చ్చినదనియు చెప్పబడినది. కాజవ పడవల ద్వారా ప్రయాణము చేయువారి సంఖ్య కృష్ణాజిల్లాలో 45, 827 ను గోదావరిలో 1,040,405 ను హై చ్చియున్నది. ఈవిధముగానే గత 80 యేండ్లలో నావికా కాలనలు పొడవు కృష్ణలో 14 మైళ్లకు గోదావరిలో 82½ మైళ్లకు హై చ్చినది. గోదావరి, కృష్ణాపంటి మహానదులు ప్రవహించుచున్న ఈజిల్లాలో 1899-1900 సంవత్సరమునాటికి గోదావరికాలనలు 498 మైళ్లు, కృష్ణాకాలనలు 801 మైళ్లు పొడవు మాత్రమే గరియందుట ఎంతయు హీనముగానియున్నది. గత 80 యేండ్లలో గోదావరికాలనలు 14 మైళ్లు కృష్ణకాలనలు 82½ మైళ్లు మాత్రమే యొక్కువ పొడవు 7 వింపబడుట మరింత హీనముగానున్నది. ఇంకాదు నందలి ఖేతున్నది యాన జన్మనీయంబలి రైతునదియును సీదవలెంబడునున్న గోదావరి కాలువకుంటె పెద్దిదిగావు ఈరెండునదులయందలి ప్రతీ నీటిచిందువుగూడ క్రజల లాభమునకే పూర్తిగా నవయోగింపబడుచున్నది. నీటిప్రపంచ వ్యాపారము నంతకు ఎకపరచుకొని యున్న రెండుదేశములయొక్క వర్తకము పోకేసులు ఆ దయ నడులమీదనే యభివృద్ధిగావించుటయియున్నది. భారతదేశమున సరుద్రముతో గలియుచున్న గోదావరి కృష్ణానదులనుండి యెత్తెను స్వర్ణముగా బోవుచున్నదో జూడదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము గత 80 యేండ్లలో కృష్ణాగోదావరి జిల్లాలయొక్క వ్యవసాయదారులనుండి గుమారు 15 లక్ష 16 కోట్ల రూప్యములను వసూలు చేసియున్నది. ఈరెండుజిల్లాలలో కాలువల పొడవును 76½ మైళ్లు మాత్రమే వృద్ధిగావించియున్నది. తాను పూనుకొనియున్న నీటిపట్లయికి వక్కులను విధించుచు అట్టి పట్లయి మాత్రము గావించుటన్నది. సహచాయమున స్థలములతో రిజర్వయరులను కులభముగా నిర్మించి ప్రస్తుతము పనికిమాలియున్న మంటిగోట్టములద్వారా నయినను నిండు పట్ల నుచ్చము నుంచ గడిగియుండెడిది. రయితుచే జల్లింపబడు ప్రవృత్తుతో స్వల్ప భాగముతో కాలువలను 100 రెట్లు వృద్ధిగావించగలిగియుండెడిది. గోదావరి కృష్ణానదులు యిండ్లొందు జర్మనీ దేశములతో నే యుంబియున్నచో అంగ్లేయులను జర్మనులను యేమి చేయించుదురు. గుమారు 25 లక్ష 80 యే. డ్ల క్రిందట గోదావరి నదీతీరములందు రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ, బెజవాడ మున్నగు స్థలములందు పడవల నిర్మాణ వ్యాపారము చాల యభివృద్ధిలో నుండుట మనకు జ్ఞప్తియందున్నది. నేడు యీ వ్యాపారముయొక్క బాడాయునను గాన్పించదు. అన్ని విధములగు సరకులు పడవలమీద నలి చాకరేటకు బోలుకొనుండి తా

రావాకసు జిల్లానుండి జిల్లాకు మద్రాసునకు రవానా చేయబడుచుండెడి రైలుమార్గములు రాకపోకలయొక్క యాచూడు జిల్లా యొక్క కొలవల వ్యాపారము ప్రజాసామాన్యమనకును, వర్తకలకును వ్యవసాయదారులకును గూడ విప్పకొండవై నెత్తయో సెక్కినలాభకరముగా నుండెను. ఇతరదేశములలో రైలుమార్గ వావికా మార్గముల మూలమున వ్యవసాయము పరిశ్రమలు ప్రజల లాభముకొర కభివృద్ధి గానింపబడి ఎరువుల దిగుమతుల వ్యాపార భివృద్ధి కొరకు ధరలు పెరగకుండునట్లుగా ప్రత్యేకాసన మేర్పడి యుండగా మన భారతదేశములో సాధ్యమగునంతవరకు విదేశముల లాభముకొరకే స్త్రీక్షేమ అను పేరుతో ప్రతిపట్టము లేక నిబంధన యేర్పాటు చేయబడియున్నది. కృష్ణా, గోదావరి, జిల్లాలయొక్క పంటలను పండించువానికి తన పంటపడుకు లెప్పటి అమ్మకము కొబడునో తెలియదు. తన పంట పడుకునుండి నిజముగా లాభము గడించువాడతడు గాదు రైలుమార్గము ద్వారా తన పడుకులు యంతత్యగంగా రవానాకాబడిన అంతయొక్కవగా తనకు లాభమువచ్చునని యతడు భావించెడు. మఱిలీపట్టు మువద్ద పంట పండించువాడు 166 పానల బకపుగల యొక బియ్యపుబస్తాకు 4 ఆణా-చొప్పున తన పరుకలను కావవద్వారా బెజవాడకు రవానా చేయగలుగునపుడు రైల్వేకంపెనీకి యొక్కవ లేదు చెల్లించుట కతడేలయి వుండును? కొలవలద్వారా రవానా కావకు ధాన్యపు పరుకల మొత్త విచ్చును తల్లియొక్కన సెటిల్మెంటు ఆఫీసర్ ధాన్యకొనుచున్నాడు కాని, యందుకు గానియు రైల్వేకంపెనీకి యొక్క యభివృద్ధియే యని యితడనుచున్నాడు ప్రస్తుతపు స్వల్ప హెచ్చింపునకు కారణము గృహనిర్మాణపు పనికిలను యితర డిల్లర పడుకును అయియున్నది. దీనివలన ధాన్యముందుగల యభివృద్ధి కిది యొక నిదర్శనమియ్య, లాభము తక్కువగా మిగులుట కిదియే కారణమనియు, హాల్లువర్తయొక్క యభిప్రాయమియ్య న్నుచి. కాని, లాభము మిగులున్నను, పన్ను హెచ్చింపుపడవలెననియే తానభిప్రాయపడవలెనయ్యుచున్నదిని యతడు భావించుచున్నాడు. రయిల్వేకంపెనీకి యభివృద్ధిలకు, పడవలనిర్మాణపరిశ్రమయను, కొలవల వ్యాపారమును యాదిల్లాలో నశించినవి అనునప్పటికి, యాచూడు జిల్లాలయొక్క కొలవలవ్యాపారి మందగూడ యభివృద్ధి మోస్తరుగయే హాల్లువర్తగా రూపించుచున్నాడు.

హంబాయి విజయనగర

బొంబాయి, ఆగస్టు 6:—బొంబాయి బట్టాశేతర్ముఖుల
తాలూకా కొందరు యజమానులూ, రంగ, స్థావరముల తెరచి
పని (ప్రారంభించబడెనని విజ్ఞానము కను తెరచిరి, గాని పని
వాంఛితులు రాలేదు.

పమ్మదారులతో సేవకుగూడ విల్లులతో పనిచేయు
ఒక పోకుడునుట్టుగా పమ్మదారులు సాత్విక సరోధును
తీవ్రముగా సాగించిరి. (కీ. పా)

న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలు

కొంత కాలముక్రిందట ఆంగ్లదేశిక పత్రికలలో ఒక రు న్యాయవాదివృత్తి నవలంబించు వారి సంఖ్య మితిమీరినదని యు యొకను విద్యార్థులకు న్యాయశాస్త్రపరీక్షలకు చదువుట కాన్పదమొనగినవారైరికి ఉదరపోషణమాత్రమైనను ప్రవృత్తి మును అర్హింతులు కవకాశముండ దనియు మీరుమిక్కిలి ఋణులుగుదురేమో అని భయపడుచు న్యాయశాస్త్రపరీక్షలను యిప్పటినుండి 80 సంవత్సరములవరకు ఆపిన బాగుండుననియు ఒక సలహా యొగిగియుండిరి. అది సలహాపై మరీయొక న్యాయ వాది వ్రాయుచు న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలను 80 సంవత్సరముల వరకు ఆపుటచేయుటకన్న న్యాయశాస్త్రకళాశాలను తీసివే యవలయుననియు న్యాయశాస్త్ర కళాశాలవలన ప్రభుత్వము వారికి గొప్ప ఆదాయముగాయున్నది కాని విద్యార్థులకు చాలవద్దదాయకముగా యున్నదనియు వట్టుపరీక్షలలో ఆరితేరిన విద్యార్థులకు కళాశాలలో చదువకనే న్యాయశాస్త్రపరీక్షలకు ప్రయత్నముగా చదువుకొని చాజుకాగలంతటి శక్తియుండును కనుక విద్యార్థులను న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలకు ప్రయత్నముగా చదివి చాజరుగుటకన్న మొనగవలయుననియు న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించువారి సంఖ్య చాల ఎక్కువగా యున్నదని న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలను ఆపుటచేయుట ఎంతమాత్రము సరికాదని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి.

దీర్ఘముగా యోచించిన రెండవ సలహా చాల సమంజస ముగాయున్నదని చెప్పక తప్పదు. న్యాయవాదవృత్తి నవలంబిం చువారి సంఖ్య చాలా ఎక్కువగాయున్నదనిన వైద్యవృత్తి న వలంబించువారి సంఖ్య ఎక్కువగా లేదా? ఉపాధ్యాయవృత్తి నవ లంబించువారి సంఖ్య హెచ్చుగా లేదా అటులని న్యాయశాస్త్ర ములన వైద్యశాస్త్రమును యికయుందు కొంతకాలమువరకు ఎ వ్వరును చదువకూడదని చెప్పెను న్యాయమా? లేక ఆ పరీక్షలను తొలగించుట న్యాయమా? ప్రతివ్యక్తియు న్యాయశాస్త్రము ను అవకాశముండిన వైద్యశాస్త్రమును చదువుటవలన దేశమున ను వారివలన కొంత ఉపకారమే యుండును గాని ఎన్నటికిని ఉపకారముగలగజాలదు. కడకు లోకమునకు వారు ఉపకార ము చేయజాలకున్నను కనుక తామైనను ఉపకారము పొంద వలదకదా. వరులవానింక సాధ్యమునందవరకు తమకు తామే సహాయ మునర్పించుట చాలదా? కనుక న్యాయవాదవృత్తి యందు ఇకముందు రావోపుగారికి ధన మార్జించుకొనుట కవ కాశ ముండదను కారణముతో న్యాయశాస్త్రపరీక్షలను ఆపివే యవలయునని చెప్పెను ఎంతమాత్రము న్యాయముగ దోచదు.

ఇక న్యాయశాస్త్రకళాశాలను తీసివేయు విషయమై యోచించిన న్యాయశాస్త్ర కళాశాల ప్రభుత్వమువారి రాబ డికి అనుకూలించినదిగా యున్నదే కాని న్యాయశాస్త్రపరీక్ష లకు చదువు విద్యార్థులకు చాల అనుకూలముగా యున్నదని చె ప్పెను కవకాశములేదు. న్యాయశాస్త్రకళాశాలలో చదివినవా రిని తప్ప నితరులను న్యాయశాస్త్రపరీక్షలకు చేర్చుకొనుట కవ కాశము లేదని విశ్వవిద్యాలయమువారు నిబంధనలను గావించి యుండుటచే విశ్వవిద్యాలయమువారి నిబంధనల ననుసరించి విద్యార్థులు విధిలేక న్యాయశాస్త్రకళాశాలలో చదువుచు న్నారు. కాని విశ్వవిద్యాలయము వారు న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలకు ప్రయత్నముగా చదివి చాజరుకావచ్చునని తీర్మాన ముగావించిన న్యాయశాస్త్ర కళాశాలలో ఒక్క విద్యార్థియై నను చేరదని చెప్పెటయం దెంతమాత్రము ఆశ్చర్యముండదు.

ప్రతీకపరీక్షనుండి పట్టపరీక్షకు చదువుటకే జన్మస్థాన ములవలలి మిక్కిలి వ్యయప్రయాసలతో జనబాహుళ్యముచే క్రిక్కిరిసియుండు పట్టపరీక్షలలో నాలుగు సంవత్సరములు అ జ్ఞాతవాసము చేయవలసియున్నది. ఇక న్యాయశాస్త్ర పరీక్ష లకు గాని వైద్యశాస్త్ర పరీక్షలకు గాని చదవవలయునన్న ముగిరెండు సంవత్సరములు వైద్యపరీక్ష నాలుగు సంవత్సరము లు అజ్ఞాతవాసపడితే బూనవలసియున్నది. వైద్యశాస్త్రము ను చదువవలయువారు విధిలేక నాలుగు సంవత్సరములు కళా శాలలో గడిపియే తీరవలయును. వీలయిన వైద్యశాస్త్రము కేవలము కుశోధనలతోను అనుభవముతోను బోధింపవలసియు న్నది. న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలయందు అటుల పరిశోధనలతో నేర్చుకొనవలసిన అంశము లేదనియులేవు. ఉత్తమ పరీక్షల యందు కృతార్థులైనవారు ప్రయత్నముగా న్యాయశాస్త్రము లను చదువుకొనిగల యుంటికి శక్తిగలవారై యుండురు. విశ్వ విద్యాలయమువారు న్యాయశాస్త్రపరీక్షలకు ప్రయత్నముగా చదువుకొని చాజరుకావచ్చునని అనుజ్ఞనిచ్చిన అనేకవిద్యార్థుల వ్యయప్రయాసలను తొలగించి పుణ్యముగట్టుకొన్న వారగుదురు.

విశ్వవిద్యాలయము కేవలము స్వార్థోత్సాహుల సంఘ. ప్రయత్నముగా న్యాయశాస్త్రపరీక్షలకు విద్యార్థులు చాజరు కావచ్చునని నిబంధనలను గావించుటవలన విశ్వవిద్యాలయము వారికిగట్టు రాబడి ఎన్నటికిని తగ్గదు. కళాశాలద్వారా పరీ క్షలకు చాజరుయినను, ప్రయత్నముగా పరీక్షలకు చాజరుయినను, విశ్వవిద్యాలయమువారికి చెల్లింపవలసిన పరీక్షాధునుము ప్రతి విద్యార్థియు చెల్లిించిరే. తీరవలయును. కనుక విశ్వవిద్యాలయ మువారి పరమావశము అందుమూలకముగా తగ్గుననితలచుట రెంత మాత్రము అవకాశములేదు. ప్రస్తుత నిబంధనలప్రకారము ప్రతి

వెద్దాపురం శిల్ప బట్టలు.

మీ సొమ్ముకు తగిన విలువ } చాలకాలము వుండునట్టివి } నాణ్యమైనసరకులు. సరసమైనధరలు.

మైనూరు, పూనా, మద్రాసు, నూరత్, తంజావూరు, కంబోవరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన ప్రదర్శనవలల లోను మహారాజులవలన నాయకులవలన బంగారపతకములను యోగ్యతాపత్రములన్నూ పొంది యున్నాము. మా యొక్క సరకుల నాణ్యతను తగుల ధరలనున్న మేము పొందిన బహుమానపతకములు యోగ్యతాపత్రములే నిదర్శనములు. మా శిల్పబట్టలు ప్రతిగామములోను ప్రతిబట్టలసాపులోను దొరకును. మా పేరుగల ప్రేతుమాట్లనుచూచి బట్టలు తీసుకొనవలెను. మావద్దను అన్నిరంగులలోను అన్ని పైజాకులలోను శిల్పకండువాలు, దోవలులు, పేటాలు, శారముడి, పాత్రుపంచలు, వర్తింగు, కోటింగు, శిల్పములన్నూ వేస్తుంటే కోటింగు, కండువాలు, దుప్పట్లన్నూ నెం 100 రు లగాయు 200 వడ్డల న్నూ జరిబట్టలన్నూ దొరకును. వివరములకు యీ దినప యద్రకుకు వ్రాయుడు.

గ్రాఫిక్ యద్రసు. } పెసల సుబ్బారాయుడు అందు కో, శిల్పాలందుకాటన్ క్లాత్సు మేన్యు ఫేక్చరర్ సు, వెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

తరుణముమించి పోవకమునుపే మీరల వెంట్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో పూడివచ్చునందవరకు అలసింపకును వెంట్రుకలు చెడిపోవుటకు అతితగినదకే యనిగ్రహింపుడు. కామినియాఆయిల్ దివ్యమృతము

వెంట్రుకలను కాంతినిసేసమగాను, చిట్టిపోవుల దివ్య ముగానుండునుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చునలై, తుమ్మెద రక్కలలలై నిగనిగలాడించును. ఈసులభవదనిన నేడే వరీషింపుడు. మీరలవెంట్రుక లెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తమ చలదనమును గలిగించు నో గమనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీరలవెంట్రుకలకు నెట్లు అధి కృతగలగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతివట్టుగాములోను, వట్టలోను, రామినియాఆయిల్ లో అని చూచి మరీకొనుడు. నీసా 1-8 నెం రు 1-0-0 పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం, నీసాం 8-8 రు 2-12-0 పోస్టేజి 0-12-0

ఓటా దిల్ బహారు (రిజిష్టరు) కొనుట మరువకుడు.

మీరునుమీరాదగాని, నీమీరుమీరాదగాని రెండుమాడు చుక్కలు అటోధిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి ముగిసారమైట్టి మల్లై, దైతపువ్వుల వరిమళమును, నవజలీ నట్టినద్యును. రెండిననయములందు అంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, అటోధిల్ బహారు తప్ప మరెవరైనా కావరాదు. నేడే ఒకసేసాకొని, కాని అద్భుతవరిమళము అనుభవించుడు.

Table with 2 columns: Quantity (e.g., 1/2, 1/4, 1) and Price (e.g., 2-0-0, 1-4-0, 0-12-0)

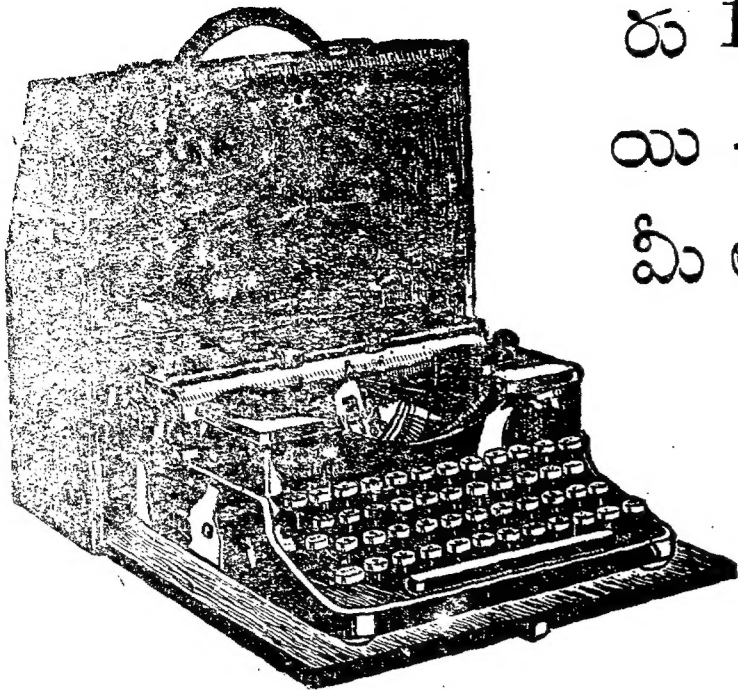
నమూనా నీసారెండకాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. నువానన కార్డు 1-8 ఆణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, కామ్యూనుకీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం ౩

విద్యార్థియు కళాశాలలో చదివియేపరీక్షరాజులయనవలవలన విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రభుత్వమువారి రాబడికి కొంతవరకు జరవిచ్చుముగా సహాయముచేయుచున్నవారగుచున్నారు. విద్యార్థులు ప్రయత్నముగా చదివి న్యాయశాస్త్రపరీక్షలకు చాజరు కావచ్చునని నూతన నిబంధనలనుగావించిన వ్యయప్రయాసల నుండి తొలగించి విద్యార్థులకు సుహృదకారమొనర్చినవారగు నురు. ఉత్తమపరీక్షలయందు తీర్పులగు విద్యార్థులను న్యాయ శాస్త్రపరీక్షలకు ప్రయత్నముగా చదివి చాజరుగుటకు విశ్వవిద్యాలయమువారు తీర్మానించిన ప్రభుత్వమువారిలాటి ఆక్షేపణ చెప్పజాలరు. ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయమువారిలో న్యాయశాస్త్ర కళాశాల లేదు కనుక ఆంగ్లవిశ్వవిద్యాలయమువారు న్యాయ శాస్త్ర పరీక్షలను జరుపుటలేదు. ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయము వారునె వై విషయమును వికాలభావముతో చర్చించి న్యాయ శాస్త్రపరీక్షలకు ప్రయత్నముగా చదివి చాజరుకావచ్చునని తీర్మానింపవలయు నని చెప్పెను విశ్వవిద్యాలయము వారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

మదనపల్లి (స్వకీయ విలేజింగ్) ఎ. వి. ధర్మవారశాల శ్రీయుత యం. రామారావుగారిచే సుమారీరు వదిసం వత్సరములుగా నుచితముగా జరుపబడు వైద్యునికపాకాల నుమారు నాలుగువందల విద్యార్థులతోడ దిండిగాభివృద్ధి గాంచు చున్నది. ఉపాధ్యాయులెల్లరక గట్టింది శిషివారిములందు నయితము పాఠశాలకేగి బాదర యభివృద్ధి నాశించి బోధించు చున్నాడు. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసమాజము వైపేకన కాతేజ విద్యార్థులచే నెలొల్పబడిన సహ ఋణు దినదినవృద్ధిపరమాన మునున్నది. కేవలదేశము కర్నూలు విద్యార్థులకేవి... ఉన్నతశాఖలలో విద్యార్థులకేవి విజ్ఞులయి, పటనమునీయుట, పరిమితుల నీనియందు బాటపరీక్షలు జరుపగ బడినవి.

రు 12/-
యిచ్చిన
మీ ఆధీన

మగును

ROYAL

నెవ్వరినూ మా సంతాపము వరకు.

రు 12/- మొదట చెల్లించి తదుపరి వాయిదాకు రు 12/- చొ॥
17 వాయిదాలలో చెల్లించిన రాయల్ పోర్ట్ లైట్ టైప్ రైటరును పొంద
వచ్చును. మొత్తం రు 216 అగుచున్నది. పైనిర్ణయ తేదీలోగా
కొనెన వారలు రు 20/ ల లాభమునకు కొనినవారగుచున్నారు.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీఖర్చులు ఉచితము.

రాయల్ కొనిన వారలకు యీ తక్కువ ధరలుతోబాటు,
ఒకమంచి ఫోటో కలమును బహుమతిగా నివ్వగోరుచున్నాము.
ప్రతి కలముతోకూడ, సెప్టెంబరు 30 తేదీలోగా రు 200 బహుమతిని
పొందు విధమును తెలుపు వివరములు పంపబడును.

మీరు దీని విషయమై ఎక్కువ వివరములు
ఏల కనుగొన కూడదు?

యిక్కడనుచును.

అడిసన్ అండు కో లిమిటెడ్.
హౌంటురోడ్డు, మద్రాసు

రాయల్ పోర్ట్ లైట్ టైప్ రైటరు నొకటిని దయచేసి పంపుడు.
అందుకుగాను రు 12/- ప్రథమ వాయిదాక్రింద పంపుచున్నాను.
మొదటి వాయిదా మాదిరినే మిగతా 17 వాయిదాలు చెల్లించగల
వాడను. అందుకుగాను అప్పు క్రయపత్రం వ్రాసి యివ్వగల వాడను.

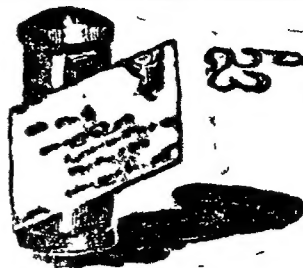
పేరు.....

అడ్రసు.....

ఇంకా వివరములు కోరువారు పేరు అడ్రసు వ్రాసిపంపుడు.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నోష్వలకు దివ్యావధము ప్రతియింట నుండదగినది. అన్ని హుళులలో దొరకును.

జాబ్బులు

కరోపకారిణి బాలికా ధర్మపాఠశాల,
సికింద్రాబాదు

క్రిందటి కనివారము కిక్కింద్రాబాదు కరోపకారిణి బా
లికా ధర్మపాఠశాలకు వర్తమానము అరి చెప్పినది యాన్వది.
ఎందుచేతననగా, ఆరోజున పదమూ పాఠశాల ఇండియాక్ స్ట్రీ
యూనివర్సిటీ స్థాపకులగు డి. కె. కర్వగారిచే సందర్శితమిది
నది. ఉదయము 8 గంటలకు ప్రాధేపరు కర్వగారు, బాజీకృ
ష్ణారావుగారితో సహా పాఠశాలకు వచ్చిరి. వీరు, పాఠశాల
పాఠ విప్రేక్షుగారగు శ్రీమతి శిశిమ్మగారి కమాండరు క్యా
మర వు గారిచే సాహ్వనింపబడిరి. బాజీ కృష్ణారావుగారు
ప్రాధేపరుగారిని స్వాగత్య పంతుళ్లకు, బాలికలకును యెఱిగిం
చిన పిమ్మట, బాలికలు గీతలను, పాటలను పాడిరి. ప్రాధేపరు
గారు స్కూలులో వున్న మరాటి పిల్లలకు మరాటిభాషలో
ఉత్సాహించిన పిమ్మట, ఇంగ్లీషులో చిన్న యాపక్యాసమును
గానిందిరి. ఈ యాపక్యాసము తెలుగులోనికి కర్వగారుచేయ
బడినది. వారు స్కూలును సందర్శించుట చాల
సంతోషదాయకమని చెప్పిరి. ఇంకను
మూర్ఖుడను, స్కూలుపాఠ్య విప్రేక్షుగారగు శ్రీమతి సీతా
బాయిమ్మగారిచే స్త్రీవిద్య విషయమై సజలబహుమన్న కృషి
వారికి చాల బాగుగ నచ్చినట్లు మూర్ఖుడిరి. స్వార్థత్యాగము
తోను, భక్తితోను పాఠశాలను నడుపుచు, జనులకు ఆమె పలు
పునున్న మేలును వారు యెంతయో కొనియాడిరి. వారు తమ
పుత్రక్యాసమును విడిచియుచు పదకొంపాఠశాల, క్రమముగా ఇం
డియాక్ స్ట్రీ యూనివర్సిటీలో చేర్చబడునని వారి యుద్దేశము
ను వెల్లబెట్టిరి. పాఠశాల బాలికలచే వారు పుష్పాలంకృతులైన
పిమ్మట, ఇండియాక్ స్ట్రీ యూనివర్సిటీకిగాను కొద్దిసమయము
పాఠ్య విప్రేక్షుగారు యిచ్చిన పిమ్మట, వారు సందర్శించు
కార్యక్రమము ముగిసెను.

బాజీ కృష్ణారావు, బి.యే. బి.యల్,
వకీలు, సికింద్రాబాదు

శ్రీరామయ్యగారి శ్రీశారదావిద్యోగిని
నాట్యసభప్రశంస

ప్రస్తుతము మునిషదనోలుపురమున ఈ సభవారు పాఠ
శాలకాటకములను సకలలక్షణ సమచితముగను సకలజనానంద
కరముగను ప్రదర్శించుచున్నాడు. ఈనాట్యసభకు వనసా రామ
య్యగారు ప్రోత్సహింతురు.

మనదేశమున ప్రాచీనయిటర్లుగానుండినవారి ననేకుల విని
యున్నాము. కాని ప్రాచీనయిటర్లుగానుండి నాటకముల నడిపిం
చుటయు నాట్యసభలను నడిపింపఁవ్రాయు తెలియిటర్లుగానుం
డుటయు యొక్కరుగానుండి నటనమునందు ముద్రపెట్టిన ప్ర
కటన సమర్థులైయుండుటయు తక్కినప్రాచీనయిటర్లుగ నాట్యక
ళాని శేషముల నటనవిధి సమర్థముగానే నటించు, రంగవిద్య
యమున రసపోషణములగు పద్ధతుల గవలకులై ప్రత్యేకముగ
నాటకములు వ్రాయించుకొనుటయు మొదలగునంతయులచే నట
శేఖరుల విశేషమును నూచించు నీరామయ్యగారి భావత్రకట
నము ప్రశంసనీయమని వ్రాయుట కానందించుచున్నాను.

2 వ తేదీ గురువారం నీరు రావణనాటకమును ప్రదర్శిం
చిరి. అందు రామయ్యగారు రావణనాటకమునందలి చూపిన
నటనకాళ్యములు అసమానములైనవి తక్కినప్రాచీనయిటర్లు రసపో
షణములలో సమర్థులైరి.

4 వ తేదీ కనివారంలోజాన కనక తారనాటకమును ప్ర
దర్శించిరి. అందు ప్రాచీనయిటర్లుగాను క్రూరసేనప్రాత్ర ధరించి
సహజవికోధములైన కృంగార రాద్రవములు ప్రతిక్షణమునకు
మార్పును పరుచుచున నటనపై పుష్కలము మెచ్చుకొనెడి.

ఈ నాటకసభవారు యింకను కొలదికాల మిత్రులను
నటననాటకములు ప్రదర్శించి యానందింపజేయుదురని తలంచు
చున్నాము. భగవంతుడు వీరియొద్దనున్నును తోడ్పడుగాక.
నిడదవోలు నడుపలై సూర్యనారాయణ.

నవరత్న సుందరరసము సహజమహిమతో నె
డి. 11 11 నాటక
సుందరరత్నగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సహజమ
హిమనను గుడుచ్చును. ఇకతెక్కన అనవసరము. 50 మూలలు
రూ 5/ బాడువిధము ముందులో వంతుచును. 2128
ఆరరసాయనశాల, ముక్కాల్, కృష్ణా.

శ్రీయుత కార్యేగారియాగమనము

భారత మహిళాసంఘమువారి సన్మానము

బెజవాడ: ఆగస్టు 5 వ తేదీ సాయంత్రము వరంగల్ నుండి పూనా మహిళా విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనాచార్యులగు శ్రీయుత కార్యేగారు బెజవాడకు వచ్చినది. వారు శ్రీయుత ఆయ్య దేవర కార్యేశ్వర్రావు పంతులుగారి అతిథిగనున్నారు. నిన్న సాయంత్రము ఈపట్టణమునకున్న భారత మహిళాసంఘ సభ్యురాలగు శ్రీయుత కార్యేగారికి సన్మానపత్ర ముప్పించుటకు సంఘ భవనమునందు శారీరముల సభ సేర్పాటుచేసిరి. సంఘము యొక్క ఆవరణ యంతయు వచ్చుని తోరణములతో నలంకరింపబడినది. సభకు శ్రీమతి బాసవంధ్రకొగా రధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీయుత కార్యేగారిని విరంజివి నుగిల (దాక్షిణ్య కర్మ గారి గుమ్రా) పుష్పమాలతో నలంకరించెను. సన్మానపత్రమును తెలుగున శ్రీమతి కుర్తపాటి రాజరాజేశ్వరమ్మగారును ఇంగ్లీషున శ్రీమతి మంచాళ సావిత్రిమ్మగారును చదివిరి. శ్రీయుత కార్యేగారు ఇంగ్లీషునం దువక్తనొందిరి. శ్రీయుత కార్యేశ్వర్రావు పంతులుగారు అధికరించిరి. ఉపన్యాసము నిందు క్లుప్తముగ విశదీకరించుచున్నాడను. వేదకాలమునాడు శ్రీలు పురుషులతోపాటు జ్ఞానార్జనచేసి యుండిరి. అప్పుడు వివాహపద్ధతి విచ్ఛేదముగ నుండెను. తీర్థ కాలమునందు కొందరు శ్రీలు అవివాహితులుగ నుండి గొప్ప బ్రహ్మవాదినులుగ నుండిరి. కొందరు వేదము నభ్యసించిరి. పురుషులతో సమానముగ విద్యలయందును, ధర్మావరణయందును పాల్గొనినటుల స్పష్టము.

బౌద్ధయుగమునకూడ శ్రీలు భిక్షువురాలైయుండెడి బౌద్ధధర్మమును ద్వీపద్వీపాంతరములందు చాస్త్రప్రతి గావించి యుండిరి. ఆనాడు శ్రీలుయందు ఆత్మవిశ్వాసము మెదుగు నుండెను. ఇప్పుడెన్నో ఆదియంతయు మారిపోయి శ్రీలు అసహాయ స్థితియందున్నారు. ఇది కడుంగడు కొంచెయము. ఏదేమైన శ్రీలు వెనుక బడియుండరా ఆశ్చర్యముకొన్న సాగరిక అధోగతిజాల గును. ఏదేమైన శ్రీలు బ్రాహ్మణ్యమైన స్థితియందుండరా ఆదేమని అన్నీధర్మముల అభివృద్ధి నొందునటు నిశ్చయము. శ్రీలు కేవలము పంటయంటివద్దనే కాలము గడుపవలయు ననటు వెలికినను. అంతకంటె గొప్పపనులు వారినిన సానుకూలము కావలయును. రాబోవు తరముల వారికి క్రమమైన శిక్షణయందుంచుట శ్రీల యొక్క విధానమైన కృత్యము. అట్లుగుటచేసి భారతవర్షముయొక్క భావ్యశిష్యుని శ్రీలవై ఆధారపడియున్నదనటు ఆతిథియాక్రికాసేరదు. పురుషుల విద్యకంటె శ్రీలయొక్క విద్య అతివైతమైనది. పురుషుల విద్య యాకలస నేకరించుటకై వివేచనాగపడుచున్నది. శ్రీ విద్య అట్లుగాక సాగరికాభివృద్ధికి పునాదిని వేయుటకై వివేచనాగపడుచున్నది. భారత శారీరవేది తయొక్క ఉత్కృష్టసాసనము నుండిపోయినది. ఇదంతయు కొంచెయము. మరల శ్రీ భారతదేశమున పూర్వపు బ్రాహ్మణ్యసాసన మలంకరించినగాని భారతవానికి మోక్షమునకు అసకాశము లేదు.

తెలుగుదేశమున శ్రీవిద్యచాలతక్కువనితెలుసుకున్నది. ఇచట శ్రీవిద్యాస్వామికి బాల్యవివాహము అడ్డుగనున్నది. మహారాష్ట్రలో 18, 19 సంవత్సరములవరకు వివాహము మాటు తలపెట్టుటయే లేదు. అచట శ్రీవిద్య మిగుల స్వాప్రచారించినది. తెలుగువారు ఉన్న తాళయములు గలవారు. వీరుమాడ మహారాష్ట్రలోను అనుకరించి బాలికలకు విద్యను గలవలయును. పురుషుల విద్యమాదిరిగాక స్త్రీసామనకు సంబంధించిన విద్య బాలికలకు అవసరము. దేశభాషలో విద్యాబోధ జరగవలెను. ఒక్కొక్కభాషవారికి ఒక్కొక్క విశ్వవిద్యాలయము శ్రీలకు ప్రత్యేకముగ స్థాపించవలయును. అట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు జరుగుటకై ఎల్లరు ప్రయత్నించవలయుననిరి.

నందనములతో సభ ముగించబడినది.

ఫేమిలీ పవర్లు

గజ్జి, చిడుము, మొలగజ్జి, చప్పి, మేహరగములు, గాయములు మొదలగు సమస్తమైన చర్మరొగములకు అమోఘము. కొబ్బరినూనెతోగాని, వెన్నతోగాని, తేనెలనెలతోగాని కొద్దిగావపుడగుకలిపి రాయవలయును.

నోటికి తగిన భయములేదు. మంట, చురదగుడ్డులు దాగుపడుట మొదలగునవి తేమందా రెండుపూతలతో తవ్వక నుగు నుకలుగును. వెల 0-4-0, గోలేటి పెంకట్రావు, సోల్ ఏజంటు శ్రీగాంధీస్టోనరీ, అవిడి, గోదావరి

ఆతడు, ఏడ్చెను, ఏడ్చెను, ఏడ్చెను.

ఏలనన, పాపము, ఆదెన్నబిడ్డ, సరియైన ఆహారములేక, ఆకలితో చనిపోవుచున్నాడు. ఆతనితండ్రికేమియు తెలియదు. ఆతడు తాను శ్రేష్ఠమని గ్రహించినదానినే బిడ్డకిచ్చెను. కాని ఆతడాబిడ్డకు రాళ్ళు నిచ్చిన బాగుండెడిది.

ఈవిధముగా మీబిడ్డల నపాయముల పాలనర్పించు. చేతితోతాక బడక డబుల్ డబ్బలలో నీలుచేసి పంపబడు, పరిశుభ్రమైనట్టియు, శుభ కరమైనట్టియు 'గ్లాక్సో' నేర్పి వాడుచు.

Glaxo

ఆర్. ప్రెజ్. యంగ్ అండు కో, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకాన్సలేటు చేయబడినది.)
రేపల్ టెట్ట నెం. 40 మదరాసు.

3703

భారత మహిళా విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనాచార్యులగు శ్రీయుత ఆచార్యులతో కేవలకార్యమహాశయుల వారి సన్నిధికి

ఆశ్చర్యము! తమ రీతిరీతమునకు విచ్చేసిన సందర్భమున మా విజయవాడ పట్టణమున స్థాపించబడిన భారతమహిళాసంఘం దలి సభ్యులమైన మేము తమకు మనఃపూర్వకముయిన స్వాగతమిచ్చుచు, తమకు శ్రీహరియొక్క బ్రాహ్మణ్యముకొరకు చేయించుచు ఘనకార్యమేల మాయొక్క వాస్తవము కృతజ్ఞత ను వెల్లడించుభాగ్యము మాకు లభించినందులకు గర్వపడుచున్నాము. ఈవర్తితాత్విక పట్టణమును పాలించుచున్న దేవి వర మేశ్వరుని ఆరాగియైన పవిత్రమయిన కనకదుర్గా మహాదేవి, వరమేశ్వరుని అర్చనారీత్యమునగి జర్జించి, ప్రాచీన భారతవర్షము పురుషులతో శ్రీలు సమానములై ఆశ్చర్యమునకు ప్రకటించినది.

ఫరగూపను కళాశాలమొదలగు వాటియ ప్రతిస్థాపనలను పూనానగరమున స్థాపించిన స్వార్థత్యాగులను అఖండ దేశాభిమానులను నగు టిలకు గోళ్ల మొదలగు మహాశయ్యలలో తాముచేరియు, ఏదేమయొక్కగాని సాగరికతాభివృద్ధి ఆతే శేపు శ్రీలు యవివృద్ధినిబట్టియే తెలిసికొనదగునను భావమును తాము సంపూర్ణముగ గ్రహించియు, భారతశ్రీలు మరల సర్వ విధమునను బ్రాహ్మణ్యమును పొందెడి, భరతవర్షము ప్రపంచము న గ్రస్తానము వహించినదని తామునమ్మియు మాతృదేశము యొక్క శ్రీలు జ్ఞానాభివృద్ధికొరకును బ్రాహ్మణ్యముకొరకును తమయావజ్జీవితమును సమర్పించు గావించి భావితరములవారి కార్యత కృతజ్ఞతను తాము సంపాదించు చున్నాడు.

తమచే స్థాపించబడి, దేశములోని వివిధ ప్రాంతములకును, శ్రీయుతాధ్యాయులును, సాంఘిక సేవావరాయణులను తర్ఫీదుచేసి పంపిన ముద్రసిద్ధముగు వితంతు శరణాలయమున, కళాశాలలలోను పాఠశాలలలోను అంగస్థానము గలిగిన భారత

మహిళా విశ్వవిద్యాలయమును, యజ్ఞానివారయినను గర్వపడదగిన పట్టణ యొక్క. భారతశ్రీలకు ప్రత్యేకపాఠశాలలును కళాశాలలును, విశ్వవిద్యాలయములును కావలయున్నవనియు, వారిగృహత్రేమనునకును, సాంఘికాభివృద్ధికిని, విశేషముగ సహాయముచేయు ప్రత్యేక విద్యావిధాన మత్యంతవశ్యకమనియు, శ్రీలకిచ్చు యావత్సంద్యయు, ముఖ్యముగా దేశభావలలోనే కరపబడవలెననియు నను భావములలో మేమును తమతో సంపూర్ణముగ కేళిభవించుచున్నాము.

తమ కీస్వాగతము సమర్పించుటకు మా కీ యనకాశము ను దయచేసినందుకు కృతజ్ఞతాపదనములు సమర్పించుచు, ఇంక ననేకసంవత్సరములు తమకాయారోగ్యములు ప్రసాదించవలెనని వరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము.

విజయవాడ భారతమహిళా సంఘ సభ్యురాలి.

రేపల్లె డి॥ ము॥ కోర్టులో

File O. S. 165/28.

వాది:—మద్దుల వెంకటప్పయ్య. సాకిక భట్టిప్రోలు, యెదిరి

ప్రతివాదులు:—1 బోర్రాకి ముసుక్కా చెంచాయ, 2 బోర్రాకి ముసుక్కా వెంకటసుబ్బయ్య సాకిక నూరేపల్లి.

పై నంబరన వాది తనభావస్తావేనానుబట్టి రు 400 లకు దావాతెచ్చినాడు. దావాతో ప్రతివాదులు చోజరు అగుటకు 24-8-1928 తారీఖుకు వాయిదావేశనాడు. ఆవాయిదాకు ప్రతివాదులు చోజరుకానియడల వారిపరోక్షమును దావాతో డిక్రికాగలదు.

చావలి శ్రీకృష్ణయ్య
వాది వక్తరు

రష్యాదేశములోని జైలు

ఆశ్చర్యకరమగు నిబంధనలు కట్టములేదు
ఒకటిలేదు

రష్యాదేశమునందు జైలును సందర్శించి నిజపరిస్థితులను తెలిసికొనిన ఒక ఆంగ్లేయ ప్రముఖు డిల్లీ వారాంతము వ్రాడు:-

మేము చరసాల ప్రవేశించినప్పుడు మొట్టమొదటి కొంతమంది పెద్దమనుష్యులు కారాగారములో ఖైదీలను కలిసి కొని మాట్లాడుట ద్వారా యేర్పరుచుకొనిన గదిలో ఖైదీలకును వారిని చూడవచ్చినవారికిని మధ్య ఒక యివళకమ్మి యుండెను. దీనిను వారు స్వేచ్ఛగా పూటలాడుటకు కరప్టర్యమునందు చేయుటకును నడి ప్రతి బంధకముగానుండలేదు. ఒక ఖైదీ తన భార్య నెంట్ల తీసికొని నచ్చిన పనివానిని మద్దుపెట్టుకొనుచుండగా నేను చూచితిని. వారమునకు మాడునాకులు అగంటసేపు ఖైదీలకు స్నేహితులతో మాట్లాడియు వాక్కుగలడు. ఎంతమందియైననువచ్చి మాట్లాడవచ్చును. మాకేవలం మిక్కిలి యాశ్చర్యము గలుగజేసినది.

జైలులో స్వేచ్ఛ

జైలులో మాకింకా ఆశ్చర్యకరమగు విషయముగలదెను. ఆచరసాలలో ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క గదియని నియమము లేదు. ఖైదీలు పెద్ద వికాలమైన హోటల్ వలెనుండుండిరి. ఈ వసారాలు రాత్రిగాని పగలుగాని తాళములేయబడవు. ఒక అంతస్తునుండి మరొక అంతస్తుకు పోవుమాగము మాత్రము తాళములేయబడును. వైఅంతస్తులో వారు పైను, కింది అంతస్తు వారు క్రింద స్వేచ్ఛగా ప్రవర్తించుటకు సావకాశము గలదు. వారొందరులతో స్వేచ్ఛగా ముచ్చటించుకొనెదరు. చుట్టలుకాతెచ్చదరు. చదువుకొనెదరు. వ్రాసికొనెదరు. పగటిపూట ఒక అంతస్తుకును రెండవ అంతస్తునకును తాళముగూడ లేదు.

మంచి ప్రవర్తనకు బహుమతి

ఈజాకు బాల్కనార్లు ఖైదీలు వ్యాయామకై బయటికి వెళ్లెదరు. ఆయంధపాణులగు ధిటులు కావలియుండి ఖైదీలను నడిపించెదరని పాతకు లూహించరాదు. ఎవరి యిష్టము వచ్చినట్లు వారు వెళ్లినప్పుడుండురు. ఇది చిత్రమగదా!

ఇంకొక చిత్రము. మంచి పదవిగలవానికి వారమున కొకసారి ఒక రోజు నెలవసంగబడును. వారు ఖులాసాగా పట్టణములో తిరుగవచ్చును. లేదా వారి కుటుంబములతో హాయిగా గడపరావచ్చును. ఇట్లు స్వేచ్ఛయుపంబులవన వార సలేమానులుకారాయనినేనడుగగా అట్లు చేయవారు బహు స్వల్పమని కాకు తెలియవచ్చినది. ఎందరకాలములో వారికి 15 రోజులు నెలవివ్వబడును వారు తమ యిష్టమువచ్చినచో ఏకాలముగ గడపవచ్చును. ఈయంకాతము పుచ్చుకొని పోకపోవువారు బహులరు.

సాఖ్యముగు ప్రదేశము

నేను ఖైదీలపరమము వసారాలలో నిలువలు తిరుగునడికాచుట్టు చాలమంది ఖైదీలచేత జాకు మర్యాదచేసిరి. ఒకనికి ఆంగ్లేయముగూడ తెలియును. ఆతడు దానిని చరసాలలోనే నేర్చుకొనెనట. అతనితో కొంతసేపు ప్రసంగించితిని. ఆతడు చరసాల చాల సుఖమును ప్రజేయించెచ్చెను. ఖైదీలకు కిందల పనియుండును. భోజనము కుచిరూతముగానుండును. అధికారులు ఒకటిచేయుట ఖైదీలకు చూపుటకు సావకాశముగలదు. గ్రంథాల యములు, సంగీతపు కెటెలు, వినోదమునకై ఆడుకొనుటకు గదరంగము మొదలైనవిగలవు. ఇన్నియు ఖైదీల అజహాయిషీ క్రిందనే యుండును.

పతనమందరమునలెన్నది

ఇదియొక కారాగారమనలేదు. ఒక పతనమందరమునలెన్నది. భజనము జైలు ఆకారముగలిగియున్నది. ఖైదీలొసంగ ప్రక్కబట్టులు, యిందసావగ్రిలత ప్రశస్తమైనదగులేదు. ఇంద విషయములెట్లున్నను నీనికి పతనమందరమునను మొచ్చుచేదములేదు. కారాగారముగనక కొంతమన్నేచ్ఛ తక్కువగానుండును. ఆంగ్లేయజాతుకజనుల సాంఘికజీవితముకన్న రష్యా ఖైదీలజీవము సుఖితముగానే యున్నది. ఆంగ్ల కారాగారములలోని పనికాంతి ప్రభుత్వము నాకుకల్పించు సౌకర్యములకన్న నీ మార్గ ప్రభుత్వము ఖైదీలకు మొచ్చు సౌకర్యములు కల్పించియున్నాయి. వారమునకు మూడువార్లు నీసీమాయను, మూడువార్లు ప్రదర్శనపడును.

ఖైదీల జీవనము

ఖైదీలు భరించు దుస్తులు జైలు అధికారి దుస్తులవలెనే యుండును. మేము వసారాలో మాట్లాడుచుండిగా జైలు ప్రధానాధికారి, యంగరు చిన్న ఉద్యోగియులు, 40 మంది ఖయిదీ

భారత్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

(లాహారు)

స్థాపితం 1896

హిందువులభీమాకంపెనీ.

లాహారు కిమకాలాల్ బి. ఏ.

బారిష్టరు అభ్యుక్తుడు.

మల్లిక్ గిర్గిలాల్ బి. ఏ.

జనరల్ మేనేజరు.

భారత్ యొక్క ప్రజాదరణ యాదిగవనంకల చూచి గాంచనగును.

సం.

పాలసీ నెంబర్లు మొత్తం,

అస్యూరెన్సు మొత్తం.

1925

3118

73,16,403

1926

4752

1,24,33,085

1927

7237

1,51,80,980

బాగుపడ దలచిన పాలసీదార్లలందరు యాదిగవనకు వ్రాయ గోరుచున్నాము.

బ్రాంచి కేకటరీలు:- మద్రాసు, మదుర, కల్లికోట.

లేక దంతుర్తి శాంతయ్య, చీఫ్ ఏజెంటు సామర్లకోట.

ఆత్మదృఢతము! ఆశ్చర్యము!! ఆమోఘము!!!

ఇదివర కెన్నడు ఈదిగువ తెలుపబడినట్టి బహుమతి సామానులు మీరు కని, వినియుండరు. ఆపడే సగముభాగము విక్రయమైనది. ఆలశ్యముచేసిన ఆశాభంగముగును. ప్రస్తుతము కొనలేనివారు నహితము ఒకదఫా చూచి ఆనందింపుడు. గాన ప్రతియొక్కరు ఒకదఫా మా ప్రదర్శనశాలకు రాగోరెదము.

బహుమతి నివ్వకగిన బంగారు గోయరములు, ఇమిలేమక దంకిం బ్రష్టు, రువ్వనలు, అద్దములు, కట్టలు, వెండి ఫోటో ఫ్రేములు, నవీనకము వెండి టీ, కాఫీ సెట్లు మున్నగు మేలైన సరకులు పరసముగా విక్రయించబడుచున్నవి.

తంజివిలాసము

“ఉమ్మిడియా”

తెలిఫోను నెం. 2802.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

లు, వ్యాయాభాధికారి దయచేసిరి నేను జైలు దర్శించి కొన తెలిసి వీరు నన్ను మర్యాదచేయుటకై వచ్చిరి వీరు వచ్చి నతరువాత ప్రసంగము ప్రారంభమయ్యెను. అధికారులకు ఖయిదీలకు తారతమ్యమేలేదు. ఎవరి యిష్టమువచ్చినమాటలు వారు చెప్పవచ్చును. ఒకరు తక్కువని ఒకరు యెక్కువని భేదభావములేదు. రష్యాలో తప్ప ప్రపంచములో నేయితకదేశమునందు ను యిట్టిసిరి యసంభవమైయుండును. వారు భరించిన దుస్తులను బట్టి చూచినచో నెవరు అధికారి, యెవరు ఖయిదీలు అని చెప్పబుకీ పిలులేదు.

స్వంత దుకాణములు

ఖయిదీల సంఘముచే పెట్టబడిన దుకాణములు చరసాలలోనున్నవి ఇచ్చట మిరాయి, పాగాకు, పండ్ల పాడి, పలు దోమకుంచెలు, యివి యివి ఆననేల ఖైదీల కపరీంచు అన్నివస్తువులు యిచ్చట అమ్ముబడును. దీనివలనవచ్చు లాభములు విడుదలయైన ఖైదీల సహాయము వినియోగించబడును. డబ్బులేకుడా ఖైదీలు యెట్లుకొనగలరు? అప్రజలు ప్రశ్నించవచ్చును. రష్యాదేశములో ఖైదీలకు చేసిన పనికి తీక్షణివృద్ధిబడును. ఈప్రవక్తమును ఖైదీలు వారిచిత్రము వచ్చిట్లు వినియోగించుకొనవచ్చును.

ఖైదీలుచేయు తప్పిదములను ఖైదీలే విచారించెదరగాని అధికారులు విచారించరు.

ఖైదులో వచ్చిన తగాదాలను పరిష్కారము చేయుటకు ఖైదీల సంఘము బన్నవి. దీనిని జైలుఅధికారి లాభ్యకొని వారు. ఈసంఘము తమకు వీలైనప్పుడు అధికారివద్దకువెళ్లి కష్టసుఖములను చెప్పకొనవచ్చును. ఇచ్చట వ్యాయామ జరుగనచో వారు ప్రధాన వ్యాయాధికారివద్దకు జోయి వ్యాయామ బడయవచ్చును.

జెయిల్ పత్రికలు

ఖైదీలకు పత్రికలు గలవు. దానిలో ఖైదీలు యిష్టమున చ్చినది వ్రాయవచ్చును. జైలుపరిపాలనను ఖండించవచ్చును. ఈపత్రికను ఖైదీలే నడపెదరు. నేను చరసాలలోనున్నప్పుడు ఆజైలు ప్రధానాధికారి వికృత ప్రతిమ ఆ పత్రికయందు వ్రాయబడియుండెను.

నేను జైలినప్పుడు గడలలో చాలమంది ఖైదీలు అనేక రకముల పనులను చేయుచుండిరి. కొంతమంది బట్టులు కట్టుచుండిరి. కొందరు చెక్కలు పట్టుచుండిరి. కొందరు వడ్రంగము

చేయుచుండిరి కొన్ని గడలలో కొందరు విద్యాభ్యాసము చేయుచుండిరి. ఈ పాధ్యాయులు కొందరు ఖైదీలు కొందరు యితరులుగా నుండిరి. ఖైదీలు విద్యాభ్యాసకులుగా నున్నచో రెండు రోజులకిత మూడు రోజులుగా పరీక్షింపబడునని ఒక ఉపాధ్యాయుడు చెప్పెను.

ఆంగ్ల ఖైదులు-రష్యా ఖైదులు

ఖైదీలను ప్రక్కకు తీసికొనివెళ్లి స్వేచ్ఛగా మాటలాడవచ్చునని గాకొకరు చెప్పిరి. అధికారులు జోక్యము కలుగజేసి కొనరు. ఈ సావకాశమును పోషివ్వరాదని తలచి ఒక ఖైదీని ప్రక్కకు తీసికొనిపోయి అతనితో కొన్నిసంగతులు మాటలాడిరి. అతడుగూడ జైలు చాలకుఖునైన ప్రదేశముయే చెప్పెను. ఈ సందర్భములో ఇంగ్లాండునందు ఖైదు తెల్లండునని చెప్పవచ్చెను. ఆంగ్ల దేశములో ఖైదీలు రాత్రిపూట పింబురికొట్టలో పరుండవలెననియు, మాటలాడుటకు, పాగ్రాకుటకు స్వేచ్ఛ లేదనియు చెప్పగా వారికి ఆశ్చర్యము కలిగెను. ‘ఖైదీలసంఘ మేమిచేయుచున్నది, నిశ్చించుచున్నదా? అని నన్నుకడడిగెను. దానికి నేను ఆంగ్లమున ఖైదీలకు సంఘములేదని చెప్పినప్పుడు వారు నమ్ముబాలక పోయిరి. ఖైదీల సంఘములేని ఖైదు వారికి నింతగా ననుపడెను. ఆంగ్ల ఖైదుల విషయమై నాకు పరిగా తెలియదని వారు తలచిరి.

స్నానపుకొట్టు

తరువాత వారు నన్ను స్నానపుగడలలోనికి తీసికొని వెళ్లిరి. ఇవి చాల సుఖకరముగానుండెను. జల్లువర్ష ముడునట్లు జలబిందులు పైనుండి పడుచు దేనాకునకు చాల హాయిగానుండెను. పూర్వము రష్యాప్రకారము నిరంతరపరిపాలనక్రింద నివి ఖైదీలకు నిర్బంధించిన ఒంటరికొట్టే. ఇప్పుడవి స్నానపు కొట్టుగా మార్చబడినవి. చాల ఎండగానున్నది గనుక హాయిగా స్నానముచేసి పొమ్మని వాకునన్ను చాల బలవంత పెట్టిరి.

భోజనము

చివరకు వారిలో భోజనము చేసితిరి. సాధారణముగా రష్యాదేశములు తినభోజమే యిచ్చుటగూడలభించెను. పురుషుల చాల కమ్ముగానుండెను. దానిలో మాంసము కూరముక్కలు నుండెను. రుచికరమగు పదార్థమును వారు కావలసినంత తేసికొనిరి. (టుడే పత్రికలోనుండి అనువాదము)

బాగ్దాద్ సత్యాగ్రహ విజయము

దేశ మంతయు ఆనందసాగరమున తేలియాడుచుండుట

సత్యాగ్రహనాయకులును బాగ్దాద్ ధీరులును ప్రశంసించబడుట

విడుదలచేయబడిన శాంతిసైనికులకు అపూర్వస్వాగతము

అహమ్మద్ నగర్, ఆగస్టు 7:—ఈ ఉదయము బాగ్దాద్ లో ఒడంబడిక పంక్తి అహమ్మద్ నగర్ లో తెలిసినది. తత్ఫలముగా ఆంధ్రప్రదేశ్ నగరములలో నల్లదల వ్యాపించెను. ప్రజలకు విజయము యానందము గలిగెను. మనము కోరినంతయు లభించినదని సానిక నాయకడొకడు సెలవిచ్చెను. కొన్ని స్థలములందు ప్రజలకు మిఠాయి పంచి పట్టబడినది.

(ఫీ. (పె.))

ఆశ్రమవాసుల యానందము

బాగ్దాద్, ఆగస్టు 7:—సత్యాగ్రహశ్రమములో నివారణాత్రి చాల సంతోషముతో కాలక్షేపించిరి. శాంతిసైనికులును గ్రామములను బాటియగీతములను, కీర్తనలను పాడిరి. ఈరోజు కొందరు శాంతిసైనికులు బాగ్దాద్ నుండి వెళ్ళిపోయిరి. శాంతిసైనికులందరు త్వంత్రో యెనిరిండ్లకు వారు పంపబడుదురని తెలియచున్నది.

నిర్బంధితుల విడుదల

రాధాకలమిద రాకపోకలను అడ్డపెట్టినందులకు ఖైదులో పెట్టబడిన శాంతిసైనికులు ప్రభుత్వానికి ఫకీర్ బాయి, చక్రవర్తి అత్తారామ్ పశేత్, దినకరరాయగారు అహమ్మద్ నగర్ చరసాలనుగి విడుదలచేయబడిరి. దినకరరాయగారు జబ్బు నానుడులచే సివిల్ ఆఫీసర్ కి తీసికొని వెళ్ళబడినది. తక్కినవారిని అత్యంత వైభవముతో చరసాలనుండి సత్యాగ్రహశ్రమమునకు గొనిపోబడిరి.

మహాత్ముడు త్వంత్రోనే బాగ్దాద్ నుండి ఆశ్రమమునకు వెళ్ళునని తెలియచున్నది.

వల్లభభాయికి రూఢివార్తలే తెలియపోవుట

బాగ్దాద్, ఆగస్టు 7:—సత్యాగ్రహ ప్రకటనాధికారి యల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

దేశములో ఎన్ని ప్రాంతములనుండి పట్టుకొనిరి అభిరంధనప్రత్యములను వచ్చుచున్నను ప్రభుత్వమువారినుండి రూఢివార్త తెలియకండుట చిత్రముగా నున్నది. ఇట్లు తెలియకుండుటవలన మాప్రకటన పత్రికలో సంభవింపయ్యెను రూఢిగా చెప్పటకు వీలులేకపోయెను. డెయిలీమెయిలులో ప్రకటించినది చాలదా అని యొకరు వల్లభభాయి నడుగగా ఎవరెరుగుదురు నేను పూనాలో గవర్నరుతో మాట్లాడినానని ప్రకటించబడినవార్త యంత రూఢియో నిదియు సత్యరూఢిగా నుండవచ్చును అని చెప్పెను.

ఇంతవరకు వల్లభభాయి స్నేహితులకు మానకంతుల సంపత్తులు, రూఢివార్త తెలియనంతవరకు వారు జవాబులు వ్రాయుటలేదు.

శ్రీమతి మనీ, (రెవీన్, కారదాబెన్, నాగిమెన్, సత్యమూర్తి (మద్రాసు), హరిప్రసాదుగారు (అహమ్మద్ నగర్), వాణిశంకరభట్టగారు పట్టుకొనిరి, నిహారును అభినందించుచు తండ్రివార్తలనుంపినారు. (ఫీ. (పె.))

యంగ్ ఇండియా పత్రికలో మహాత్ముని

వాక్య సము

విచ్చేవారపు యంగ్ ఇండియా పత్రికలో వ్యాపక వ్రాయుచు మహాత్ముడు ప్రభుత్వమువారిని పట్టుకొనరాదని ప్రశంసించుచున్నాడు. సత్యాగ్రహ జయమునకు కారణ భూతులగు బాగ్దాద్ ధీరులకు ధైర్యసాహస త్యాగములను గూడ చాల ప్రశంసించుచున్నాడు. ఇప్పటితో వారిపని పూర్తికావడనియు, ఉన్నపనియంతయు ముందే యెన్నదనియు వారికి జ్ఞాపకము చేయుచున్నాడు. నిర్ణయించబడినప్పుడు సంఘము సమీక్షించుట వారు సత్యమును వల్లడిచేయవలసి యుండును. మహాత్ముడు నిర్మాణ కార్యక్రమమును ముగిసెను. సహాయ నిరాకరణానంతరము మిగిలిన కార్యక్రమములో ఖద్దర్ గొక్కే బాటియవాడుల యొక్కమునకు కారణమయ్యెను. ఖద్దరు అభిమానులగు ప్రచారకులే యీసత్యాగ్రహ విజయమునకు కారకులైరి. కావున మహాత్ముడు ధీమాకులు ఖద్దరును విడుదలచేయింపబడినందుచున్నాడు.

మహాత్ముడు బాగ్దాద్ లో యొక వారమురోజులు మాత్రము ఉండును. వల్లభభాయి బాగ్దాద్ లో చాల కాలముండి విచారణ సంఘము యొదుల రయతులు సాత్వము నివృణ్ణము సాక్షుచేయును. గ్రామోద్యోగియులను తిరిగి పనులలో నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారిపక్షానినను పనులలో చేరటకు ఆందోళన పడ

లేదని తెలియుచున్నది. నాయకులు ఆందోళన పనులలో చేరవని ప్రోత్సహించినందున, అప్పుడుగాని సంధివరకును సత్సాధముగా నామోదించినట్లు కాదు. (ఫీ. (పె.))

బర్మా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

సత్యాగ్రహ విజయము

రంగూన్, ఆగస్టు 7:—ఈ రోజు అవసర సమావేశములో బర్మా రాష్ట్రీయ సంఘమునా కీర్తివిరూపము నంగీకరించిరి.

బర్మా రాష్ట్రీయ సంఘమునాకు సత్యాగ్రహోద్యమ విజయమునకు బాగ్దాద్ లో తలూగిన ధీరులను ప్రశంసించుచు, వారి యొకమత్యమునకు, నిశ్చలత్వమునకు, ధైర్యమునకు, ఆత్మత్యాగమునకు, నిష్కలంక దేశభక్తికి వారి నెంతయు ప్రశంసించుచున్నాడు.

ఈ సంఘమువారు బాగ్దాద్ లో రయతులను జయోత్సవాలు లనుగా వహించి మహానాయకులను మహాత్మా గాంధీ, సర్దార్ వల్లభభాయిగార్లు ధైర్యవీరకాది సద్గుణముల నెంతయు ప్రశంసించుచున్నాడు.

బర్మా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమువారు కలకత్తా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులకు మోతీలాల్ నెహ్రూగారి పేరున శిఫారసు చేసిరి. (ఫీ. (పె.))

* * * *

లాలాజవతిరాయగారి యభిప్రాయము

లాహోర్, ఆగస్టు 7:—బాగ్దాద్ సత్యాగ్రహమును గురించి శ్రీయుత లాలా జవతిరాయగారి రిట్లు చెప్పిరి:—

బాగ్దాద్ లోగాదాపరీక్షాగ్రము ప్రజలకు గలిగిన అఖండ విజయములలో నొకటి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికికూడ నిది గొరవనియ్యమే. బాగ్దాద్ సత్యాగ్రహ విజయములన మనము నేర్చుకొనవలసినది, కష్టసహిష్టుతమీనను, త్యాగమువీదను నాధారపడియున్న యాదోశని యెన్నటికిని అపజయ మొందవనియు, సమబలముతోపు జేరసాధనములేని ప్రభుత్వమువారి కిది జవాబిచ్చినట్లు మరేదయ్యజవాదవ్వవలయునైయున్నది. బాగ్దాద్ సత్యాగ్రహ సంఘములో స్వక్రపరులబడిన ఏకాభిప్రాయ మునకుతోపు మరేదెక్కిని ప్రభుత్వమువారు లొంగరని ఈ విజయము ప్రకటించుచున్నది బాటియ వారు లు ఈ పందర్భావము న చేసిన సహాయము వల్ల వాటితమ, భావతీయాలందరూ కలసిచేసిన కృషి ఫలవంతమైనదిగనుక నికముందుగూడ బాటియోద్యమములలో నిట్టి యొక మత్యమును ప్రకటించుటకు అన్ని పక్షములవారు సాయపడుదురని నేను కోరుచున్నాను. రాజా నరేంద్రబాధునిబోటివారు తొలగియుండక బాటియవారులు చేయు ప్రయత్నములకు చేయూత యొపంగినచో, మన యోద్యమము జయప్రదమునను. ఇట్లుగాక ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కపక్షతి నవలంబించిరే బాటియోద్యమము వైషమ్యములచే టీడియే ననుటకు సందియములేదు. (ఫీ. (పె.))

కారాగారసిర్దుక్తులకు ఘనముగ స్వాగతము

బాగ్దాద్, ఆగస్టు 7:—174 పెన్షనరీలంద రెండుసంవత్సరము విడితై దుననుభవించి సబర్బన్ షెరనాలనుండి విముక్తులైన సత్యాగ్రహశాంతిసయితులకు చక్రవర్తి పశేత్, ప్రభుభాయి పశేత్ వారలకు నేడు ఘనముగ స్వాగత విషయబడినది. వారి హావ్యంబులకు బాగ్దాద్ లో కాపురములును, దియోరి రివియగారి నాయకత్వమున సత్యాగ్రహశాంతి సయితులను బాటియవారములను చేరిబూని, బాటియగీతములను బాడుచు స్టేషను వల్లిరి. ఉత్సవమునెంబు వచ్చిన వారిలో శ్రీయుత వల్లభభాయి, అబ్బాస్ తయూబ్ లియూం సాహెబ్, భక్తభాయి, మితులెన్ కన్యమొదలగు ప్రముఖులుండిరి. బండి కొంతదూరమున కవబడుగానే మహాత్మాగాంధీకిజై, సత్యాగ్రహమునకు జై అని కేకలు భూమి కేశములను బ్రదల చేసెను. బండిస్టేషనుకు వచ్చెను. కాని ముగ్గురకాంతి సైనికులు దిగవలసినది యిద్దరే దిగవలసిన ప్రజల ఉత్సాహము సన్నగిల్లెను. మూడవవాడు జ్వరప్రీతితో యెండుటవలన అనుప్రతిక పంపబడినది. విడుదల చేయబడిన శాంతిసైనికులు వల్లభభాయిగారికి సమర్పించి దీవనలందిరి. అంతట ఉత్సవము గ్రామములో నాలుగువైపుల నూరేగెను. మహాత్ముడున్న తావుకు ఉత్సవము చేరగానే శాంతిసైనికులు లోపలికి పోయి గాంధీ గారికి సమర్పించిరి. ఈ సత్యాగ్రహుల గౌరవార్థము సాయంత్రము సభ జరుగును. (ఫీ. (పె.))

అట్టోబరుదాక విచారణ ప్రారంభముకాదు

బాగ్దాద్ సత్తుల పునర్విచారణ అట్టోబరుదాక ప్రారంభింపబడదని పూనానుండి వచ్చిన తండ్రివార్ తెలుపుచున్నది. బాగ్దాద్ ఒడంబడిక యైనతరవాత ప్రభుత్వమునా రేఅర్డరులను చేయలేదని కూడ ఆవార్త తెలియజేయుచున్నది.

రామచంద్ర జట్టుగారు

బాగ్దాద్ సత్యాగ్రహపు ఒడంబడికకు సహాయ భూతులైన రానశీలురు. ప్రాతశిస్తులకు కొత్త శిస్తులకు గలవ్యత్యాసద్రవ్యము రయతుల తరపున లొంగుటకు యిష్టపడెను. ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి. (ఎఫ్. పి. బి.)

టిబెట్ లో రైయతుల

తిరుగుబాటు

రైతులు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

సహాయము కోరెదరా?

కలకత్తా, ఆగస్టు 6:—టిబెట్ నందలి పోజిల్లాలో రైతుల విప్లవము తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది జల్గా యందలి సమప్రదేశముల రైతులకు ప్రభుత్వపు సేనతో అంచినైచిరి. ప్రస్తుతము రైతులు అణివలయందును కొండలయందును యుత్సాహ. ప్రభుత్వమువారు కఠినముగ ప్రవర్తించిన రాజీతురుప్రవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు రైతులు తీర్మానించుకొనిరి తెలియచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు రాజీతురుప్ర పూనకొనిన ప్రయత్నములు సఫలమునని పేరు నమ్ముచున్నాడు. కాని అంతరంగిక పరిపాలనా విషయములందు జోక్యము కలగచేసికొనకూడదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తలచిన రైతులు చెయినావారి సహాయముకోరెదరా టిబెట్ ప్రభుత్వమువారే కడకు విజయముగాంచగలరని రూఢిగ చెప్పవచ్చును. ఏమైనను సరే లొంగ కూడదని రైతులు పట్టుబట్టి యున్నాడు.

నెహ్రూకమిటి నివేదిక

పయనియరుప్రతిక వ్యాఖ్య

అలహాబాదు, ఆగస్టు 8:—భారతరాజ్యాంగనిర్మాణ విధానపు చిత్తుప్రతిని తయారుచేయు నియమించబడినవారు తమ నివేదిక నింకను ప్రకటించలేదు. అయినను పయనియరుప్రతిక కమిటీవారి నివేదికనుగురించి ఈ క్రిందివ్యాఖ్యను ప్రకటించుచున్నది:—ఈ ఉపసంఘమువారి నివేదిక లన్నివిధముల ఉత్సాహమైయున్నది. ఈవిషయమై ఇంతవరకు నిట్టిపరిశోధన గావించబడియుండలేదు. భారతదేశమునను దొవినియను నూదా యుండవలయునని సంఘమువారు నిర్ణయించి కనడ, దక్షిణాఫ్రికాదేశములందులేనే భారతదేశమునందుకూడ రాజ్యాంగనిర్మాణ మేర్పడవలయునని పేరు నూచించుచున్నాడు. నైనికవిషయములను గురించి ప్రత్యేకముగ ఒక అధ్యాయము వ్రాయబడినది. భారతదేశమునకు దొవినియనునూదా రాగానే బ్రిటిషుసైనికులందరు బొంబాయిలో స్తీమరు ఎక్కి ఇంగ్లండునను పోవలసియుండునని చెప్పు మాపసమందూకములవాడము వివరితమైనదని ఈ నివేదిక నాదర్శించుచున్నది. భారతదేశ సంతానముల సమస్యనూడ ఈ సంఘమువారు చక్కగ పరిశీలించి తద్వరిమార్గముల కొన్ని సూచనలను గావించియున్నాడు. సర్ సమ్రాగారి అధ్యక్షియముగ న్యాయశాస్త్రప్రావీణ్యము ఈసంఘమువారికి మిగుల లాభకరముగ నుండెనని చెప్పుచున్నాడు. (ఆ. (పె.))

“పంజాబు భారత జాతీయాభి వృద్ధికి ప్రతికూలముగాదు”

శ్రీమంత్రి
సర్ మాల్కాము హెయిలీగారు ప్రశంస

సిన్హాయందు వీడ్కోలు విందు

సిన్హ, ఆగస్టు 7:—సర్ మాల్కాము హెయిలీగారు. సం
యక్త రాష్ట్రముల గవర్నరుగ మార్చబడిన సర్ మాల్కాము
హెయిలీగారికి వీడ్కోలు సందర్భమునను సర్ జజ్జీ డిమాంట్లు
మరెన్నిగారు పంజాబుగవర్నరుగ నియమింపబడినందున పంజాబు
ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులును, మంత్రులును గొప్పవిందు
గావించిరి. సర్ ఫాసలు హుసేనుగారు రాజాలసందున గౌరవ
సర్దులు జోగేంద్రసింగుగారు ముఖ్యోపన్యాసము నొసంగిరి.

వాటిఅభివృద్ధిపురుషుల యిరుగుసాగును రాష్ట్రముల గవ
ర్నరులుగ నియమింపబడుట సంతోషపడవలసియై, యీ రాష్ట్ర
ములందు వాటికిని ఆనాధులను. వారి సమర్థతను యిందుండింప
జేయవలసియు జెప్పి హెయిలీగారి పరివాహనా చాకచక్యము
లను డిమాంట్ మెర్సీగారి బేదార్యమును కొనియాడుచు మాన్య
తీరించిరి. డా. మనోహరిలాల్ విక్రమ్ సూరిగారు గూడ
హెయిలీగారిని ప్రశంసించిరి. మల్ఖిజీతో జ్ఞానమునుగారు గవ
ర్నరు హెయిలీగారు శిశు ఆందోళన నడపినవిషయము కొనియాడ
దగినదనిరి. వీరి పరిపాలన చాల సంతృప్తికరముగ నుండుటచేతనే
రాజా నరేంద్రసింగుగారు పంజాబునకు అధిక సంస్కారము
లక్కరలేదనిరి. నైపుణ్యము విషయమున పంజాబు కాపన
పథ ఆదర్శమును యితర కాపనపథము అనుసరింతుట సంతోష
ప్రదమనిరి.

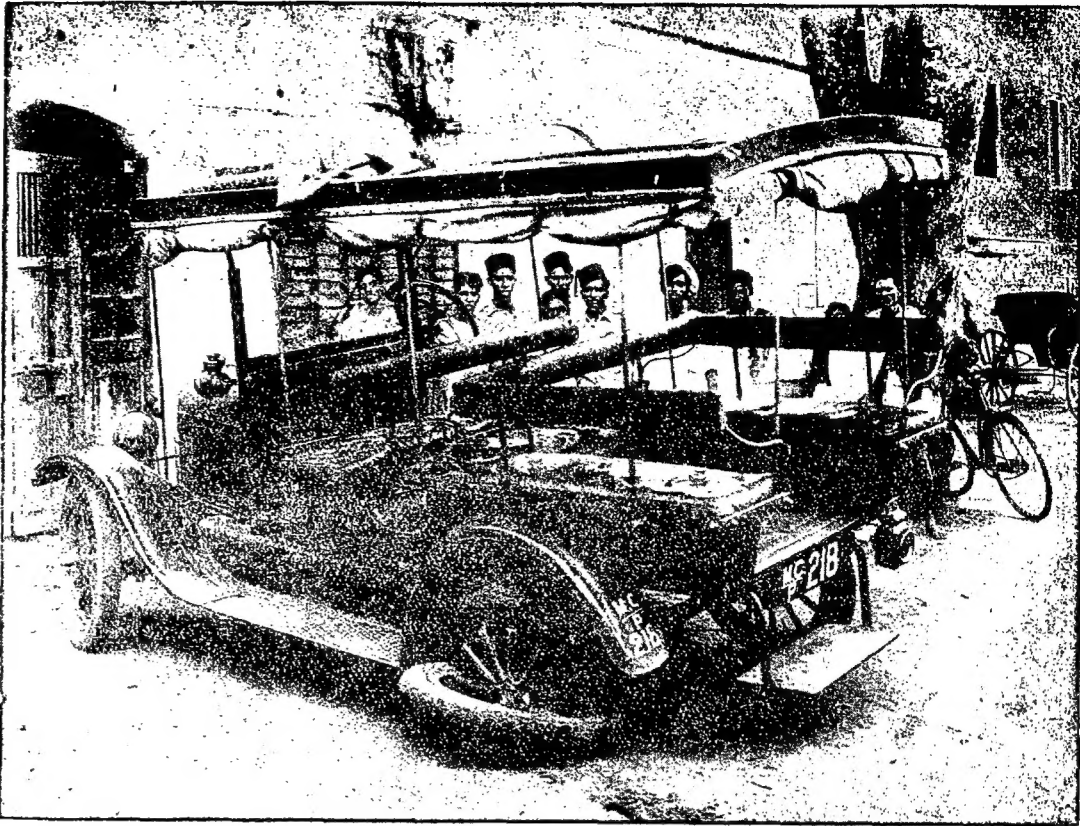
సర్ జజ్జీ డిమాంట్ మెర్సీగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు
తన సహోద్యోగుల సానుభూతిమునను సహాయములనను తాను
నిర్వహింపవలెనని బాధ్యతలను యికముందు జయప్రదముగ
నిర్వహింపవలెనని ఆశించుచున్నాననిరి. సర్ మాల్కాము
హెయిలీగారు సర్వరిపాలనా దర్శకులను జూపినందుకు వారి
యనుభవలాభమును తాను సాంక్షిగల్గుదననిరి.

సర్ మాల్కాము హెయిలీగారు

సర్ మాల్కాము హెయిలీగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగు
చు యిట్లు నుడిచిరి—నేను పంజాబునకు యేమిసేసేదనినను భక్తి
పూర్వకముగనే తేలిచిని. భారతదేశ ఆదర్శములు చేపూరవలె
నని మేముందరము అంగీకరింతుము. కాని వాటిని సాధించుట
లో యేకదగ్గరి ననుసరింపవలె నను విషయమున అభిప్రాయభేద
ముండవచ్చును. అనుచు రాజకీయ పంథల నలవరచుకొనుటలో
తొందరపడుటకు భారతదేశమునకు సమర్థతజాలదని యూరో
పియను ఆద్యోగులను కొందురు. అంతిమమున
వారు భారత దేశాదర్శకులకు ప్రతికూలరనిగాని, స్వామిద్రో
హులనిగాని అన విలులేదు.

పంజాబు అభివృద్ధి

“పంజాబు రాష్ట్రమున నిడివర కేంద్రపంథియోలేని
విద్యాభివృద్ధి, న్యవసాయ వాణిజ్యవైద్య సహకారాభివృద్ధియు
గత కొద్ది సంవత్సరములలో జరిగెను. ప్రజలు పరిపాలనా
విధానపద్ధతులను తెలిసికొనుచున్నారు. పరిపాలనాధికారులు
ప్రజల కేక్కుడు జబాబుదారిగా నుండున్నారు. ప్రభుత్వప్రా
యము విప్లవముగ విస్తరించుచున్నది. ప్రజల రాజకీయ విజ్ఞా
నాభివృద్ధి యేమిందుకు మెచ్చదగియున్నది.
అయినను పంజాబు రాష్ట్రము జాతీయాభి
వృద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నున్నదని వాడుక గలదు. వివిధకాళులు
సంఘము ప్రజాప్రతినిధుల సభ్యులుగనుండి కాపన సభామోద
మును అన్ని విషయములందు యెదుగుటయే అభివృద్ధినికో
ధకమునూ పంజాబు అభివృద్ధి నిరోధకముగనే యున్నదన
వలెను. ఇండియాకు కావలసిన అధినివేత స్వర్ణ మొసగబడలే
దను కారణముచే ఏ రాష్ట్రము ప్రజలైన రేమి రాజకీయ సంస్థ
లు కొనసాగకుండజేయుటయే జాతీయాభి
వృద్ధి యగుచో పంజాబు రాష్ట్రము అట్టి జాతి
యాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నే
యున్నది. కాని పంజాబు విషయమున
యిట్టి నిందలేవయిన నిజమని నే నంగీకరింపను. ఇండియాకు
రాజకీయ నైతికాదర్శప్రాయముగ పంజాబు ప్రకాశించుచున్న
ది (వినుదు వినుదు) ఈ రాష్ట్రమునందు సాంఘిక విప్లవము
లు ప్రబలి కొట్టలులు అప్పుడప్పుడు జరుగుచున్నవనుట నిజ
మే కాని అట్టి అంశములే ఆయా భాగుల
మనోభావములు వికసించుచున్నవినియు
వారి వారి మాక్కులను గుర్తెంగుచున్నారనియు, వారి
శక్తిసామర్థ్యములను రూపుజేయుగలవు. ప్రభుత్వమువారే సాంఘి
క ద్వైవముల ప్రోత్సహించుచున్నారనుట వట్టికల్ల. అని తెల్పి
హెయిలీగారు తనతో పనిజేసిన ప్రభుత్వసభ్యులందరి ప్రత్యేక

హంతురోడునందు మదరాసు క్లబునద్ద ఒక మోటారు బస్సు, మోటారుకారు డికోనుట
బస్సుచక్రములు విరిగిపడెను. (వె. ఫో. బి.)

గంగానదియందు యీత పందెములు.

కాశీలో గంగానదియందు యీత పోటీ పందెములు జరిగెను 13 మైళ్ల దూరము యీదుకొన
బోలసియుండెను. గం. 3-14-5 లలో యీదివచ్చి ప్రథమ మహముతిని బడసిన మన్నులాలుగారు.
(24) మధ్య కూర్చొనియున్నారు. గం. 3-22-2 లలో యీది రెండవ బహుమతి పొందిన రవిచంద్ర
మనీకుగారు (19) ఎడమవైపు ముందు కూర్చొనియున్నారు. గం. 3-25-2 లలో ముగించి మూడవ
బహుమతి పొందిన రామవడబెనర్సీగారు (16) కుడివైపు ముందు కూర్చున్నారు. పోటీ పందెములు జరి
పించిన క్లబు అధ్యక్షులగు కాశీమహారాజుగారి కార్యదర్శియు, క్లబు కార్యదర్శియు వెనుక కూర్చొని
యున్నారు. (ఎన్. పి. బి.)

ముగించుటకు వేగించు ప్రశంసించిరి. సర్ జజ్జీగారు మాతన
గవర్నరు పంజాబు ప్రజల విశ్వాసమున కిదివరకే ప్రాత్యుత్తరనిరి.
ప్రజలందర వారియాదార్యమునకు అవిరగారము ముఖ్యం
యని వారి పరిపాలనవిషయము గోరిరి. తాను కేరొక రాష్ట్ర
మునకు మనఃస్ఫూర్తిగ నేవజేయుచున్నాననిరి. (అ. ప్రె)

నూతనగవర్నరులు

సిన్హ, ఆగస్టు, 6:—సర్ మాల్కాము హెయిలీగారు
ఆగస్టు 8వ తేదిన సిన్హ నుండి లక్నోకు మోటారులో ప్రయా
ణమయ్యెదరు. పంజాబు గవర్నరుగ నియమింపబడిన సర్ జజ్జీ
అహంటామెరెన్సిగారు ఆగస్టు 8వ తేదిన సిన్హ నుండి లాహో
రుకు ప్రయాణమయ్యెదరు. 9వ తేది పంజాబు గవర్నరు ఛార్జీ
పుచ్చుకొనెదరు

విద్యార్థులకు నేతనేర్పుట

తిరునల్వేలి, ఆగస్టు 7:—తూర్పుకుడి తాలూకా బోర్డు
వారిచే పరిపాలింపబడుచున్న పాఠశాలలో విద్యార్థులకు చేతి
మగ్గులపై నేత తప్పిపై నూలుబడవట నేర్పుటకు తిరునల్వేలి
విద్యాసంఘమువారు నిన్నటి దినము జరిగిన సమావేశముతో
తీర్మానించుకొనిరి.

పదంప్రసాద్ కేసు

కలకత్తా, ఆగస్టు 5:—పదమ్ ప్రసాదు అనునతడు
రాజకుమారి మాయా అను నేపాలీ బాలికను కలకత్తాకు తీసి
కొనివచ్చి హీరాలాలు అగర్వాలా అనునతనికి అమ్ముట రాజు
కుమారి అనుభవించిన కష్టములు, ఒక నేపాలీ యువకుడు అగ
ర్వాలాను చంపుట మున్నగు అంశములు నేటిదినము మరి యొక
శేసు సందర్భమున స్ఫురనాకు లేబడెను. పదమ్ ప్రసాదు అను
నతడు రాజకుమారి మాయను కలకత్తాకు తీసికొనివచ్చి నిర్బం
ధించి అగర్వాలకు ఆమె నిచ్చి వివాహము చేసెను, తాను మైన
రుగ నున్నపుడు పదంప్రసాదు అక్రమముగ మార్వాడీకి విక్ర
యించెనని రాజకుమారి మాయ శేకుపెట్టెను. రాజకుమారి
కన్యకు మైచారిటీ దాటినదని పదంప్రసాదు కొన్ని రికార్డులు
దాఖలు దాఖలు చేసెను. ఈ రికార్డులు ఫోర్డర్ చేయబడిన వని
బుబుజుగుటచే పదంప్రసాదును ప్రాసెక్యూటు చేయుటకు హై
కోర్టువారు తీరుచొసగిరి. ప్రధాన రాజధాని మాజిప్రెమియర
నేటిదినము సమ్యక్ బారిచేసిరి.

హిందూదేశరాజ్యాంగవిధానము

సమాఖ్య (ఫెడరేషను) పద్ధతి ననుసరించి యుండవలెను

నల్ సీ. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి ఉపన్యాసము

శ్రీ కృష్ణరాజేంద్రులవారి రజితోత్సవసందర్భమున మై నూరు విశేషవిద్యాలయము వారి యాజమాన్యమున నల్ సీ. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు 'ఫెడరల్ ఇండియా, అజవివయ మనుగుర్చి' శీర్షకమున మైసూరునం దీక్రిందియుపన్యాసము నొసంగిరి.

కొలదిమాసముల క్రిందట హిందూదేశ స్వతంత్రసామ్రాజ్యము లభివిపరిసితులగు గూర్చి యోచించుటకు హిందూదేశసమాఖ్య (ఫెడరేషను) గురించి గీను కొంతవరకు పరిశోధించవలసినదని ను. ఆపరిశోధనయందు వాడు తెలిసిన కొన్ని విషయముల నీ యుపన్యాసమునందు చెప్పుచున్నాను.

ఈ ప్రపంచమున నూతనమగున దేడియు లేదనమాట విడి క్కిలి పట్టమైనది. దీనిపత్యము తత్వశాస్త్రమందును, రాజకీయ శాస్త్రముందును ప్రత్యేకముగ గోచరించుచుండును. పూర్వపు కొమనసామ్రాజ్యముందు ఆగష్టనుకాలమున నెట్టి కలహశాలాపములుగలవో యట్టివే యిప్పుడును యాద్యంత్యపరిపాలనమందును గలవని ద్వంద్వపరిపాలనా యను ధనముగలవారికి తెలియవచ్చును.

గ్రీకుదేశపుచరిత్రమున మనము రెండు పదితుల (లిగుల) గురించి వినియున్నాము. అందు ఒకటి అటోరియన్ పదితి, రెండవది అక్సెస్ పదితి. ఇందు మొదటిది మండలములపదితి యనిపించుకొనునగాని నగరములపదితికాదు. రెండవది నగరముల పదితిగాను రెండువందలేండుండును. ఈపదితివారు రాజుల ప్రభుత్వమును నిర్వహించి, ఫెడరలు రిపబ్లికు ప్రభుత్వమును నెలకొల్పిరి.

స్పార్టానగరము వివిధనగరముల కట్టుబాటునకు యాజమాన్యము వహించియుండెను. ఏదెన్నునగర మట్టుకాక యొక సామ్రాజ్యమునకే యాజమానుర లిగా నుండెను. గ్రేటుబ్రిటను సంయుక్త రాష్ట్రములయొక్క రాజ్యాంగ పత్రములపద్ధతి నెట్టిభేదముగలవో యట్టిభేదమే స్పార్టా ఏధాన్యల రాజ్యాంగపద్ధతుల పద్ధతులుగలదు. ఈపదితుల చరిత్రనుగూర్చి చర్చించుట హాద్యభిప్రాయముగాదు. ఇటువంటి సమాఖ్యలను గూర్చి మొక యాద్యభిప్రాయము 1518 సంవత్సరములో నిల్లువాసిరి. "ఫెడరల్ స్టేటులు ఆతిక్రమముగ నభివృద్ధి నొందజాలవు కాని పొందవలసినవియును విడువక గట్టిపరచవలెవు. యాద్యములందు కేగముగ కృతనిశ్చయములుకావలెవు. ఏమన వివిధరాష్ట్రములయట్టిసంయుక్త రిపబ్లికు ప్రభుత్వమువారు యేదోయొక నిశ్చయమునకు త్వరితముగ వచ్చుటకష్టము" అని చెప్పెను. ప్రజలసభకముగ సంపాదించుటకంటె భాగముల సభకముగ సంపాదించు మార్గమే రాజకీయమునందు శ్రేయస్కరమైన దనిగూడ నీతడు చెప్పిన వాక్యము విక్రియముఖ్యమైనది.

పూర్వపు హిందూ పరిపాలనా పద్ధతి

ఇక హిందూదేశ చరిత్రమునుగూర్చి విచారించెదను. మొగధనీను మున్నగు గ్రీకుచరిత్రకారు లందరును క్రీస్తు శకమునకు పూర్వమే యెన్నియోవర్షాయములు రిపబ్లికు ప్రభుత్వమును నియమించుటకు హిందూదేశమున ప్రయత్నములు జరిగెనని వ్రాసిరి. అంబుప్రకారమున ప్రవాహరీచాలనమున ప్రజలచే నెన్నుకొనబడి ప్రతినిధులసభయు నుండెనని చరిత్రలందు కలదు. గణనిర్వాణమునందును, వారితీర్మానము లనుసరపద్ధతి నుంచుటయందును గల కష్టములను మహాభారతముందు చెప్పబడి ను. గణమునగాసంఘము. దీనినే యిపుడు 'కౌన్సిలు ఆఫ్ ఎల్డర్స్' అనుచున్నారు. తరువాత మహారాజ్యలేక అధిపత్యమనియు, సార్వభౌమ లేక సామ్రాజ్యమనియు రెండుపద్ధతులు రాజ్యపరిపాలనమందు గోచరించుచున్నవి. ఈరెంటిలో మొదటిది సామ్రాజ్యాధిపుని అధికారమును, రెండవది మాఖ్యపద్ధతిని తెలియజేయుచున్నవి. ఇప్పుడు అమెరికాలో సంయుక్త రాష్ట్రములందు గల ఎన్నికపద్ధతి ననుసరించి పూర్వపు హిందూదేశమున కొన్ని రాజ్యములలో కొందరుదొంగులు ఎన్నుకొనబడినవారు కలరు. వీరు రత్నిములు అనిపిలువబడుచుండెడివారు. వీరికిరాజకృత్ అనునామముగూడ గలదు. వీరికాపట్టుకు రాజులను సింహాసన భ్రష్టులగుజేయుటగూడ కలదు. కొంతకాలమేగినపిమ్మట యా సామ్రాజ్యపద్ధతివలన చక్రవర్తి త్వపద్ధతి యమలంకానికైనచ్చెను. విష్ణుపురాణముందు సమాఖ్యపద్ధతి కొనియాడబడినది. ఈపద్ధతియే విక్రియ శ్రేష్ఠతమమైనదని యందు చెప్పబడినది.

మధ్యయుగముందు ఇటలీదేశమున అనేక సిటీస్టేటులు యుండెను. అవి నిజమున స్వపరిపాలనాధికారము ను గలిగియుండెను.

జర్మనీదేశము

ఫ్రెంచివిప్లవమునకు ముందు జర్మనీదేశమున సమాఖ్య పద్ధతి విక్రియముగ నుండెను. ఈసమాఖ్యను నెపోలియను ధ్వం

సముచేసెను. తరువాత 1806 సం॥ న రైనుకట్టుబాటుజరిగెను. దీనికి సంరక్షకుడుగ ఫ్రెంచిచక్రవర్తి యుండెను. 1871 లో జర్మను కట్టుబాటు (కొంఫెడరేషను) మరిమొకటిగ ఏర్పడిటం 1871 నాల్ అనుశేరనాక ప్రజాసామాన్యసభయు, రీక్స్టాగ్ అనియొక ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులసభయు నేర్పడినది. ఈసమాఖ్యపద్ధతు విదేశస్థలచేతను, స్వస్థము, నాచికాదేశము, తపాలా, పన్నులు, ధనము, ప్రజాలక్షణము, రాజకీయశాస్త్రములు మున్నగునానియందు అధికారముగలదు.

స్విట్జర్ల ల్యాండు

ఈ సమాఖ్యపద్ధతి యందు స్విట్జర్ల ల్యాండుదేశము మిగుల పురురాతనమైనది కా, నలవరకు లేనిదియైన యున్నది. ఇచ్చట నిపుడు 22 అధికారముగల రాష్ట్రములు (సానిటాస్టేటులు) రెండుసమాఖ్య పద్ధతు నెట్టియు, ఎనెన్ని అనువిషయముగలవు. ప్రస్తుత రాజ్యాంగపద్ధతి ఈదేశమున 1875 సంవత్సరమునండి యమలంకానందెను.

అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు

అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల రాజ్యాంగ నిర్మాణము 1787 సం॥ న సిగవరకుపడెను అటుపిమ్మట దానియందు 19 పవరాలు జరిగినవి. ఆదేశమున దక్షిణపరగజాం ఆంగ్లదేశపు పద్ధతి నే మొదటిమండియు ఆనలంబించెను. న్యూ ఇంగ్లండు మున్నగు ఉత్తరపరగజాం రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనాపద్ధతి నే ఆనలంబించెను 1865 సం॥లో 9 కాలనీల ప్రతినిధులు న్యూ యాక్స్ లో సమావేశమై ఇంగ్లండు పార్లమెంటువారు పన్నులువేయుట అక్రమమని యాక్షేపించిరి. దానివలననే అమెరికాలో విప్లవము ప్రారంభమయ్యెను. 1774 లో జరిగిన సమావేశములఫలితముగా క్రమముగా యూనియను పద్ధతియేర్పడినది. అప్పుడు కమిటీలద్వారా కాంగ్రెసువారు రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య పద్ధతిని పరిపాలనమునుజరిపిరి. ఆమిటీలకు సలహానిచ్చుటకు ముక్రమే యధికారముండెను. 9 పరగజాలవారును ఆమెడించిననేగాని ఏతీర్మానమును అమలలోబెట్టరాదను. కార్యనిర్వాహకసంఘమునందుగూడ అన్ని పరగజాల ప్రతినిధులును ఉండిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘము పరగజాలవారిని ధనపహార్యమును నైన్యసహాయమును గోరవచ్చునేగాని యానివయమున పరగజాలవారిని నిర్బంధించుట వారికెట్టికాధికారమును లేదు. కార్యనిర్వాహక సంఘము సంధిచేయవచ్చును, ఋణము చేయవచ్చును. అన్ని పనులను చేయవచ్చును. కాని పరగజాలవారు వాని నామెడించుట వారి పద్ధానమునైననే ఆధారపడియుండును. కార్య నిర్వాహక సంఘమున కెట్టిఅధికారములేదని వీలునగా నుడిపిరి. విరోధానంగ్రామము ముగిసినపిమ్మట న్యూయార్క్ న్యూజెర్సీ, మేరీలేండు వర్జీనియా మున్నగు పరగజాలకు పన్నులగురించి వివాదము కలిగినపుడు కార్య నిర్వాహకసంఘమువారి యసవరక పూర్తిగా వెల్లడియైనది. అందువలన 1787 నూతన ప్రభుత్వవిధాన మేర్పరచబడినది. పరగజాల ప్రతినిధి సంఘముకట్టియు, ప్రజాప్రతినిధిసంఘము కట్టియు యేర్పరచబడినది. న్యూయార్క్ భాధిపతులకు చట్టములన్నిటిని విమర్శించుటగూడ ఉన్నతస్వాధీనాధికారమున కధికారమియ్యబడినది. ఇప్పుడుగూడ ప్రధానప్రభుత్వమున కధికారము అధికమైనను పరగజాల స్వపరిపాలనాధికారమేమియును తగ్గలేదు. కావుననే కాంగ్రెసునకు సర్వాధికార ములునకలవు. పరగజాలపద్ధతి విరోధములకూడ కలవు. ముక్రమమీద పరగజాలకు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము సంపూర్ణముగనన్నది. కాపనకాఖ, న్యాయకాఖ, కార్య నిర్వాహకకాఖ అని మూడుకాఖలున్నవి. ఈ మూడుకాఖలు వారే అధికారమునకును నిర్వహించుచుండురు. రెండు కాపన పద్ధతిలోను 2/3 మంది యామెడించిననేగాని ప్రధాన ప్రభుత్వనిబంధనలనుమార్చు వీలులేదు. ప్రతి పరగజాలయందును రెండు కాపనపద్ధతులుగలవు. సంయుక్త రాష్ట్రముల అధ్యక్షుడు ముక్రమే యెన్నుకొనబడును. తక్కిన ఉద్యోగులందరును నియమించబడుదురు. క్రింది యుద్యోగులు అన్యతనుకు కేవలము సలహాదారులే. పరగజాలలో అట్లుగాదు. ఇతర ఉద్యోగులు గవర్నరులకు సహాయదారులుగానే యుండురుగాని కేవలము సలహాదారులుకాక. కాపనములను చేయునధికారము కాంగ్రెసునకు నున్నది. కాపనముల నమలు జరుపునధికారము యధ్యక్షునకున్నది. ప్రభుత్వమువారును ప్రజలను చేయు న్యాయాన్యాయ విచారణాధికారము న్యాయకాఖవారి

కున్నది. ప్రధానప్రభుత్వముయొక్క అధికారము విభజింపబడి యుండుటచేత దానికి బలములేదు. అధికారము పెక్కుమంది యగుటచేత పనులు త్వరగాజరుగవు. పద్ధతులు చిక్కుగా నుండుటవలన సౌకర్యము తక్కువగానుండును. బాధ్యత స్పష్టముగా లేనందున నామధ్యము తక్కువగానున్నది. అమెరికా ప్రభుత్వమునందుగల విశేషములివియే. కావున అమెరికా పద్ధతివంటి పెడరలు ప్రభుత్వమును నెలకొల్పటలో చాలకష్టము లున్నవని గ్రహించవలెను.

కెనడా

కెనడాదేశమునందలి రాజ్యాంగపద్ధతి చాలశ్లాఘనీయముగానున్నది. ఇటీవలన విక్రెండ్లీదేశమువారుగూడ అపద్ధతినే ఆనలంబించిరి. దేశీయప్రభుత్వమును ఆమెడించుటకు రాష్ట్రముల కెట్టినిశ్చయముకలేదు. ఇప్పటికిని న్యూఫౌండ్ ల్యాండు దేశము ఆమెడించుటయలచలేదు. కెనడాల్లా మెంటుకు కాపన నిర్వాహ అధికారముకలదు. కార్యనిర్వాహకాధికారము ప్రీవీకౌన్సిలుతోగూడిన గవర్నరుజనరలుకుగలదు. కాపనపద్ధతు రెండున్నవి. ఒకవారికి పభ్యులను ప్రజలెన్నుకొందురు. రెండవదానికి ఆస్తిరిబట్టి పభ్యులను కలదు. రాష్ట్రములలో కొన్నిటికి రెండు కొన్నిటికి ఒక పభ్యులుండువు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలో పార్లమెంటున్నది. ఇనటిపద్ధతి యందు మియుగా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రపద్ధతినే పోలియుండును.

దక్షిణాఫ్రికా

ద. ఆఫ్రికాలో రెండుపద్ధతులున్నవి. పెద్దపద్ధతిలో ఎన్నుకొనబడినవారు 82 మంది; నియమించబడినవారు 8 మంది యుండురు. రెండవపద్ధతి ఎనెన్నియుండురు. దానిలో నెన్నుకొనబడినవారు 188 మంది. ఇవలగుడకెనడాదేశముండున్నంత శ్రేష్ఠముగదక్షిణాఫ్రికాలో రాజ్యాంగనిర్మాణముఉండలేదు.

బ్రెజీలు

1889 లో బ్రెజీలు రిపబ్లికు ఏర్పడినది. ఈరిపబ్లికు క్రింద 20 రాష్ట్రములున్నవి ఇందు రెండు పద్ధతులుగలవు. కార్య నిర్వాహకాధికారి అధ్యక్షుడే. ఒకసారి నియమించబడిన వాడు 4 దెండ్లవరకు పభ్యులకుడుగ నుండును. రెండవసారిగూడ అతడే ఎన్నుకొనబడుకూడదు.

మెక్సికో

5-2-1917 లో రిపబ్లికు ఏర్పడినది. 28 రాష్ట్రములున్నవి. ఇవలగుడ అమెరికాలోవలె కార్యనిర్వాహక కాఖలు మూడును కాపన నిర్వాహసంఘములు రెండును గలవు. ఒక నెనెటు 2 ప్రతినిధిసంఘము రెండుపద్ధతులను పభ్యులను అన్యతను ఎన్నుకొందురు.

వెయిమర్

వెయిమర్లో 11-7-1919లో రాజ్యాంగవిధాన మేర్పడినది. 2 పద్ధతులున్నవి. మంత్రివర్గమును అధ్యక్షుడే నియమించును.

చిలీ

1922 చట్టముప్రకారము రాజ్యాంగవిధాన మేర్పడినది. 2 పద్ధతులున్నవి. రెండుపద్ధతులను పభ్యులెన్నుకొనబడుదురు. కింది పద్ధతు కాలపరిమితి 4 ఏండ్లు. ప్రెసద్ధతు 12 ఏండ్లు.

హిందూదేశము

రాజ్యాంగవిధానము గూర్చి వ్రాయువారిలో పెక్కుమంది రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యపద్ధతియే మంచిదని వ్రాసియున్నారు. భారతదేశమునందుగూడ ఈపద్ధతియే అనుకూలముగ నుండునను విషయమునుగూర్చి చాలమంది చర్చించియున్నారు. ఇండియా దొరతనమువారును సంస్థానిపతులును ఆలోచించి పనిచేయుట కవికాళ ముండవలెనని 1919 వెలువడిన మాంటు ఫర్డు నివేదికలో నూచింపబడినది. ప్రస్తుతము అట్లు జరుగుట లేదు. ఇండియా మంత్రియు రాజప్రతినిధియును స్వతంత్రించి చేయుచున్నారు. అందువలన చాల సంస్థానములకు నష్టము కలుగుచున్నదని యంగీకరింపబడినది. సంస్థానాధిపతుల సంఘము, స్టేటుకౌన్సిలు, ప్రీవీకౌన్సిలు ఉండవలెనని వారు నూచించిరి. సంస్థానాధిపతుల సంఘమునకు స్టేటుకౌన్సిలు వారికి సంబంధ ముండవలెను. సంస్థానాధిపతులు ప్రీవీకౌన్సిలు నందుకూడ నుండవలెను అని వారు నూచించిరి. సంస్థాన ప్రజలను గూర్చి యు సంస్థానముల యొక్కయు బ్రిటిషుఇండియా యొక్కయు ఆర్థికాధినివయముల గూర్చియు వీరు పరిగా యోచించలేదు.

దేశీయ వాయుముల పలుపున ప్రత్యేకముగ రాజ్యాంగ నిర్మాణమును వ్రాసియున్నారు. 1916 లో కాంగ్రెసుకు అధ్యక్షతనహించియుండిన శ్రీమంత్ ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యరుగారు ఒకవిధానమువ్రాసిరి. ఆయన యూనిటరీ ప్రభుత్వము నామెడింలేదు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యపద్ధతినే యామెడించిరి. దాని వివరముగారు మరియొకవిధానమును నూచించిరి. దానినిబట్టియే 1915 కామనువెల్లు అఫ్ ఇండియా విల్లు వెలువడినది. రాజ్యాంగనిర్మాణమునకు శ్రామమేపునాగి నుండవలెననియూ

మొగించిన మూలకమునకు నన్ను. పర్ ఆర్థురహింగారు
మరియు విధానమును ప్రకటించిరి. అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్ర
ముల పదవికంటె కెనడా పదవియే బాగున్నదని నూచించిరి.

ప్రభుత్వమునకు కి విషయములుముఖ్యమైనవి. విదేశీయు
ల యొడనునకు వచ్చినపుడు జయింపగల శక్తి చేతమనందు
కొనిని నెలకొల్పగల సామర్థ్యము ప్రజలకు శాస్త్రముననుసరిగ
లిగించు నైపుణ్యము యీ మూడును ముఖ్యముగా మండలె
ప అని ఎ. ఎల్. కార్టరీలుగారు వ్రాసియున్నార.

ప్రభుత్వము ప్రజానయనముగానుండినచో అది నెగ్గలే
దు. పరిపాలనాపద్ధతి కాలానుగుణ్యముగ మారుచుండవలెను. దేశీ
యులమొందినవిధానము బాగుగ పనిచేయునగాని విదేశీయు
ల నిర్ణయించినవిధాన నట్లు పనిచేయవలదు. విదేశీయులపరిపా
లనము యంత్రప్రాయము. దానికి ప్రాణశక్తిలేదు. దానిని కా
లానుగుణ్యముగ మార్చ వలెలేదు. కావున ఎప్పటికైన నది నశిం
పకతప్పదు. ప్రతిపాలకును పర్యాధికారము ఒక స్వత్వముగా
గాని ఒక పంపుమునందుగాని యుండకతప్పదు. అధికారము
ప్రజలమేలకొరకు ఉపయోగపడునట్లు పనిచేయవలెను. అది
కానిచో అది కేవలము సామ్రాజ్యపరి
మైనపుడు ఆరణ్యముకలగును. పరిపాలనలకు ప్రజలుపాల్గొ
నవలెను. అందులకు మార్గమెట్లుననియే యుండితిమి.

శ్రీమతి రుక్మాబాయి

అత్యద్భుతమైన శరీరబలవమును గడించిన
ఆంధ్రయువతి. మద్రాసులోని పరశురామ స్కూలు
లో తన వ్యాయామవిద్యను ప్రదర్శించుచున్నది.

మిస్ సీతాదేవదాసు బి. ఎ. బారిష్టరు

కా॥ న్యా॥ దేవదాసుగారి కుమార్తె ఇంగ్లాం
డులో న్యాయశాస్త్రము నభ్యసించి సోమవారము
నాడు మదరాసు హైకోర్టునందు అప్పాయింట్మెంట్
చేర్చుకొనబడెను. బారిష్టరుగారి కుమార్తె బారి
ష్టరు వృత్తి నవలంబించుటకు ప్రథమ భారతస్త్రీ
యీమెయే.

మేము మీకు సహాయ మొనర్చ గలమా?

మీ భోజనపదార్థము లెప్పుడు జిడ్డుగాను, అసహ్యకరముగా
నుండకుండునట్లు నర్పుటకు మీకు మేము సలహా చెప్పగలము.
మీ ఆహారమును కోకోజము తోనే వండునట్లు దృఢనిశ్చయము
చేసుకొనుడు. వంటవానిని నేతిని ఉపయోగించకుండునట్లు జ్ఞా
పింపుడు. అది తరచుగా చేడిపోవును. కలపటము చేయబడి యుండును.
కోకోజము తోనే వండునట్లు పట్టుదలతో నుండుడు. ఇండియాలో
దొరకగల కూరగాయలనుండి తయారు కాబడిన నూనెలలో కెల్ల
నిర్మలమైనది. కోకోజము తోనే వండిన, పదార్థములు జిడ్డుగానుండు
టనునది మరపునకు వచ్చును. ఎక్కువమంటమీద వండినప్పటికి,
మంటటగాని పొగపారుటగాని సంభవింపదు.

Cocogem

అన్ని వంటపనులకు

కోకోజమునే ఉపయోగింపుడు.

Agents:—

2

ALFRED YOUNG & Co. Ltd.,

4149

Post Box No. 40, MADRAS.

ఆంధ్రులకు ప్రజలకు నియోజకాధికార ముండవలెను. కార్యని
ర్వాహక పంపుములు కాపనపథులకు లొంగియుండవలెను కాప
నపథులు కార్యానిర్వాహక పంపుములను కీలబాములుగా చే
యగూడదు. ఈకారణముననే పార్లమెంటు పరిపాలనపద్ధతి
నుంచిదికాదని ఇటలీ మున్నగుదేశములవారు కొందరు అక్షేప
ముచున్నారు. ఈవిషయమున స్పెండర్ గారుపలికె లెఫ్ ఆం
గ్లంధమునందు విపులముగ వ్రాసియున్నారు. భారతదేశమునం
దు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య పద్ధతియే మంచి
దను అభిప్రాయము స్వీకరణచేసి నీదిగున వివరింపబడిన విష
యములనుగూర్చి చర్చింపవలసి యుండును. 1 భాష, విజ్ఞాన
ము, చరిత్ర, పరిపాలనా సౌకర్యము-వీనినిబట్టి రాష్ట్రములను
మరల విభజించుట.

2. స్వతంత్ర సంస్థానములను కొన్నిటిని ఒక రాష్ట్రము
క్రింద లెక్కపెట్టుట.

3. సంస్థానములకును రాష్ట్రములకును ఉండవలసిన స్వ
పరిపాలనాధికారము.

4. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు వ్యవహరింపదగిన విషయ
ములను నిర్ణయించుటకు యీదిగునను కొన్ని మూలలు గావింప
బడెను. రాజకీయాలు, ప్రయాణ సౌక
ర్యములు, వ్యవసాయపు పనులకు
ఇతరపనులకు నాకాప్రయాణములకు వివిధరాష్ట్రములకు సంబం
ధించిన నీటిపారుదలవాణిజ్యసౌకర్య భారతదేశపురేవులలో నా
కాపంచారము పన్నులరక్షణములు శాంతియుత్పాదకములు, బ్రాంకినోట్లు,
ఫెడరల్ రిజర్వుడుబ్యాంకి వాణిజ్యనిబంధనలు తూనికరాష్ట్ర
కొలతపాత్రలు ప్రవాసశిక్షలు కార్మికపనుష్యలు, ప్రజల ఆరో
గ్యము, విదేశములకు వలసపోవుట, దేశరక్షణము, సేనలు, విదేశ
ములలో సంబంధము.

5. ప్రీవీకౌన్సిలు సేర్వరములు. దీనిలో రాష్ట్రముల సంస్థా
నముల ప్రజల ప్రతినిధులును సంస్థానాధి
పతుల ప్రతినిధులును ఉండవలెను. దీనిలోనుండియే భా
రత కార్యనిర్వాహకపంపుమేర్పడవలెను. ఇంగ్లాండు, కెనడా
జపాను దేశములందులేనే ఈ కార్యనిర్వాహక పంపుము
ప్రభుత్వ ప్రతినిధిపంపుముగ కూడ నుండవలెను. కార్యనిర్వా
హకపంపుములు కాపనపంపుల విభాగమును బడసినవిగ నుండ
వలెను. ప్రీవీ కౌన్సిలు ఏదోయొక పంపుమునకు సంబంధించిన
సంస్థగా నుండగూడదు.

6. రాజప్రతినిధికి ఆసామాన్యమున సభికారమును, సాప
తంత్ర్య (రిసెప్షయర్) అధికారము నుండగూడదు.

7 భారత కాపనపథులలో రాష్ట్రముల ప్రతినిధులును,
సంస్థానముల ప్రతినిధులునుండవలెను. అట్టి పథులు కొత్తగా
ఏర్పాటు చేయవలెను. ప్రస్తుతమున్న
పథులలో సంస్థాన ప్రతినిధులను చేర్చుట
సాధ్యముకాదు. వీలనగా ప్రస్తుతము కాపనపథులకు సంస్థాన
ముల విషయములపైని యెట్టి అధికారమును లేదు. సంస్థాన
ముల ప్రతినిధులకు బిటిషు ఇండియా విషయములపై సెట్టి
యభిహనముండదు. సంస్థానముల ప్రతినిధులు సంస్థాన (బజల
విషయములను గూడ లెక్కపెట్ట సాధ్యపడదు.

8. నిర్బంధములతో గూడిన నియమానముల (రిజిడ్
నూపర్ స్టేటు) ప్రభుత్వవిధానమును ఏర్పరచవలెనను అభి
ప్రాయమును కూడ వదలుకొనవలెను.

9. ఉన్నతశాస్త్రాధిపతిని సేర్వరపవలెను. కొన్ని వి
షయములలో సలహానిచ్చుటకును కొన్నివిషయములలో తీర్పు
చెప్పటకునుగూడ ఆ శాస్త్రాధిపతిని కధికార ముండవలెను.

10. పన్నులను వేయుట, హెచ్చించుట మున్నగు అధి
కారములు రాష్ట్రీయసంపుముల కుండవలెనుగాని తగాదాలు
రాకండుటకు రాష్ట్రీయ సంపుసభ్యులలో కొంతమంది సంస్థా
న ప్రతినిధులైనను బిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులైనను ఏదైన
నొక తీర్మానమునకు ప్రతికూలురుగా నున్నచో ఆ తీర్మానము
ను అనగా ఆర్థిక విషయమును తీర్మానమును కొంతకాలమువరకు
ను అమలు జరుపగూడదు. ఎంతమంది ప్రతికూలురుగా
నుండవలెనో ఆ సంఖ్యను నిర్ణయింపవలెను.

11 ఇట్లు వివాదాలు కలిగినపుడును సాంఘిక ఆర్థిక విష
యములలో వివాదములు కలిగినపుడు రెండవ పథులు చాలయుప
యోగముగ నుండును. 12 వివిధరాష్ట్రముల జనసంఖ్యను
వాణిజ్యమునుబట్టి కన్నుల (కప్టచున్) అదాయమును వివిధ
రాష్ట్రములకు విభజించుటయందు ఏర్పాటు జరిగవలెను.

ఈ సమస్యలన్నియును పరిగపరిష్కరింపబడవలెను. గ్రామ
ములకును మండలములకును స్వపరిపాలన మొనగవలెను స్థానిక
కాపనపంపుముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగనీపదతిని
రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యముతోగూడినదేను ప్రభుత్వము సేర్వరప
వలెను. దేశీయప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక పంపుము నిష్పత్తిపాత
ముగా వ్యవహరించుచు భారతకాపనపథులను ప్రభాభిప్రాయ
మునకును లొంగియుండవలెను. ఈరీతిగా రాజ్యాంగవిధాన
మేర్పడినచో, బిటిషు అండియాలోను సంస్థానములలోను ప్రజ
లకు సంతృప్తియును, అభివృద్ధియును కలుగగలవు అని సి. పి.
రామస్వామిఅయ్యరుగా రుపన్యసింపిరి.

ఎన్. రామయ్య.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

పట్టణమందు కలరావ్యాప్తినిగూర్చి చర్చ

కార్పొరేషను పాఠశాలలలో నూలువడుకుట్టి నేర్పుటకు ఆమోదించుట

ద. భా. వ్యాయామసంఘమువారి యొడంబడిక
చెన్నపురి కార్పొరేషనుపక్షపాతి నిన్నటిసాయంత్రము
సగం గావించి ప్రధానమంత్రి అంతఃజను కొన్నిటిని చర్చించిరి
సెనెటుకు సభ్యుని ఎన్నుకొనుట

టి. శంకరరావు వాయుకుగారు కార్పొరేషను సభ్యు
త్వమునకు రాజీనామా నోసంగటవలన వారిచే భారీచేతబడిన
స్థానమునందు కార్పొరేషను తరపున సెనెటుకు పి. టి. కమార
స్వామిశెట్టిగారు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కే. శ్రీరాములు
వాయుకుగారు కమారస్వామిశెట్టిగారి పేరు నుపేక్షించిరి
వరక యావపాదన లేకుండుటచే కమారస్వామి శెట్టిగారి
పేరు ఆమోదించబడెను

పట్టణమందు కలరావ్యాప్తి

చెన్నపురిపట్టణమందలి కలరావ్యాధ్య వ్యాప్తిగూర్చి కమి
షన్ గారు వివరించుటకు తెచ్చుచు జూలై మాసము 20 వ తేదీ
నంది నేటి ఉ యమువరకు పట్టణములో 282 కలరా
తాళెనయ్యె, అందు 96 మంది గతించిరియు చక్కెర
దీనివలననే రోగులయొక్కయు మృతులయొక్క సంఖ్యల
విషయము నోసంగిరి. యంతవరకు వ్యాధ్యవారణదై తగిన
ప్రయత్నముల నెల్ల గావించుచున్నామనియు, కలరా నిరోధక
శక్తిని (వేక్సిన్) పట్టణములోని ఆసుపత్రులన్నిటికి సర
పగా చేరువచేయుచున్నదనియు, యిప్పటికి 16,671 మంది ప్రజ
ల టీకాలు వెయించుకొనుచున్నారనియు, ప్రజలు కార్పొ
రేషను ఆధికారంతో సరియైన సహకారము గావించుట లేద
ననియు, వ్యాధ్యము వ్యాపించిన ప్రతిస్థితియందును, యింట్లన్ని
టిని సావధనులచే పరిశుభ్రపరుచుచున్నామనియు, నేడు 90
మంది వ్యాధ్యులు తగిలిననీయు, 16 మంది గతించిననీయు
చెప్పిరి.

కలరా లగిలినవారికి సోపానముల సర్దుబాటునూ మా
టలను చంపురా చేసిన నవో చాల వరకు
చెన్నపురికి వచ్చిన నూ, సదరు మాత్రలు చొక్క
లగించుననియు దాకను ఆకిచ్చిన సాధనములు పట్టిరి.

చెన్నపురి యన్. ఎల్. యెల్. గారు చెప్పినట్లుగా పట్టణ
ములో కలరావ్యాధ్యము వ్యాపించుచు నొకరితోపాటును
గాని పలయునోని వాడెయియె ఖర్చుగకేలు మాత్రల
ను సాఫరాచేయుటనుగూర్చి విచారించుటవలన లాభము లేదని
యు పట్టణమందలి విషము కడు అకారోగ్యకరముగ నున్న
ననియు, విషము సరిగ జుట్టబడుటలేదనియు, పాకీదొడ్లు క్రమ
బాగు కుభ్రపరచబడుట లేదనియు, ప్రజలు కార్పొరేషను ఆధి
కారంతో సహకారము గావించుట లేదనుట కొంతవరకు సత్య
మే యనియు, కలరావ్యాధి తగిలిన కేసుల నేకముగ కార్పొ
రేషనువారికి తెలియవలయును లేదనియు, ప్రధానమంత్రి
ముఖ్యుడు పురవిధుల నన్నిటిని కుభ్రపరచుటకుగాను క్రొత్త
సిబ్బంది నియమించి పురవిధుల నన్నిటిని సరియైన పద్ధిలోనుంచ
వలెననియు పట్టణమునకు పంపుటవ్వరా సరఫరా చేయ
బను నీటిలో రోగజీవములు వ్యాపించి యున్నవనియు, నీటి
సరఫరాను కొర్రోచేయవచ్చుననియు కుభ్రపరచుటకు తగినప్రయత్న
ము గావించబడలేదనియు, పట్టణమందలి ఆకరికుభ్రపరచుటలు
కార్పొరేషనుకు అవసరమును కలిగించుచున్నవనియు చెప్పిరి.

డాక్టరు సి. నటేశ ముదలియారు మాట్లాడుచు పురము
నకు నీరు సరఫరాచేయు కేడేహియ్య సరస్సునందు నీటిలో
రోగజీవములు లేకుండగ పురమందు పైపులమాలమున వచ్చె
డి నీటిలో పురుగులందెనవో పంపున పరిశుభ్రముగ లేవని రు
చావలయున్నదనియు, అందుచే నీనిని పరిశుభ్రము గావించవలె
నని చెప్పిరి. తంపు లిదివరలో 80 సంవత్సరములక్రిందల మా
త్రమే కుభ్రపరచబడినవనిగూడ చెప్పిరి.

అకారోగ్యకాళాధికారి తను యభిప్రాయ ముసంకుచు
కేడేహియ్య సరస్సులోని నీటియందును "పి. బి. యెన్" యను బీజ
ములు లేకపోలేదనియు కాని అవి కలరాజీవములు కావనియు
చెప్పిరి.

శ్రీ గడ్డ రంగయ్యవాయుకుగారు మాట్లాడుచు పురవి
ధుల పొర్రులను మెల్లయ్యగారిచే వర్తింపబడినటుల హీనస్థితి
లో లేదనియు, కాని తోవరహితముగ లేదని చెప్పబడుననియు,
యికమందునుంచి అధికముగ కార్మికులని నియమించవలెనే
గాని అకారోగ్యకాళాదులు ఉన్నతోద్దోగులను నియమించు
టలో సుపరహాగము లేదనియు చెప్పిరి.

VEN-YUSA

వె న్ యూ సా

యావన సౌందర్యమును చేకూర్చును.

ముఖమును శుభ్రపరుచునట్టి గుణము వెన్ యూసానానం
దుండుటచే నవీననాగరికత లలవడిన స్త్రీలందరు మక్కు
వతో వాడుచున్నారు. ఇతరము లెవ్వియు నిట్టి
గుణములను పొందియుండలేదు. చర్మమునకు
సౌందర్యమును గలిగించి నూతనజీవము చేకూర్చుట
యందు యితరములెవ్వియు దీనితో సాటిరావు.

శీతోష్ణస్థితులవల్ల చర్మము నెల్ల బాగుట, పండుట మొదలగునవి తొలగిపోవును
చర్మమునకు మృదుత్వమును గలిగించి మంచినన్నె గలిగించును.
వాడిన నాళము లన్నిటికి చురుకుదనమును గలిగించును. ముఖ
మునందు ప్రతిబింబ మగుపడునంతటి మెరుగును చేకూర్చును.

వెన్ యూసా శిద్ధురహితమైనది. పరిమళము బహు
చక్కగా నుండును. మీ డ్రెస్సింగ్ మేజామీద నేడే ఒక వెన్
యూసా జాడీంచుచు. అందమును చేకూర్చుకొనుటకు సాధ
నను చేకావలిగా నుంచుకొనినట్లుగును.

ప్రాణవాయువుతో జలకమాడి నట్టొనర్చును.

కెమిస్టు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువార లందరి వద్దను దొరకును.
చక్కని జాడీలలో అమ్ముబడును. జాడీ 1-కి రు 1-0-0

వజ్రెట్లు మెనర్స్ దాదా అండు కో, యస్సెచేడు, మద్రాసు.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు క్రిందితీర్మానము నుపహరించిరి
“పట్టణమందలి క్షిపాతికున్యవర్ధితులను చక్కబరుచుట
కును, నీటిసరఫరాను తరీకుభ్రము గావించుటకును తగిన ప్రయ
త్నముల గావించుటకును విచారణాసభి సభాసారికి తెలి
యజేయుటకై డాక్టరు సి. నటేశ ముదలియారు, డాక్టరు
గల్లయ్య, డాక్టరు కే. ఎల్. కారాయగిరాల, డాక్టరు
డాక్టరు ఆర్. కె. వాడారు, అధ్యక్షులతో నొక
సంఘము నియమింపబడెనని నీకు గావించు నూచనల సమ
యలో పెట్టుటకు కమిషనరుగారి కధికార మొసంగబడెనని”
అను పై తీర్మానమును సత్యమూర్తిగారు నుపహరించుచు యీ
చర్చయందు పాల్గొనిన నెల్లరు డాక్టరులను సగరపాలకుత్వము
కడుంగడు దుర్భరసిరియించుచున్నదని నడిచియుండి రనియు,
వాడు తెలియజేసిన లోపములనెల్ల చక్కచేసి పురాకారోగ్యమును
వృద్ధిజేయుటకు కార్యరూపమున బూతుకొనవలయునని సభ్యు
లు తమవిధులను నిర్వర్తించబోవననియు, కావున యీ తీర్మాన
ము నామోదింపవలసినదని కోరిరి.

టి. యన్ నటరాజ పిల్లెగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.
అధ్యక్షులు ఉపపాదన గావించబడుట కాజేసింపుకు
ప్రస్తుతము దీతీర్మాన మనావశ్యకమనియు, కార్పొరేషను కార్య
కర్మలపాకీదొడ్లుల తమ కేటించనలేక నిపుణులుగ వని
జేయుచున్నారనియు, అవసరమయ్యెడి పత్రమున తామె యీ
తీర్మానమును వరకవచ్చు డుపహరించెద మనియు, పాదలు
కార్పొరేషను ఆధికారులతో వ్యాధ్యని
వారణ ప్రయత్నములందు తోడ్పడుట
లేదనియు, వెనకటి కమిషనరుగారి వ్యాధ్యమును పోర్టాల్
టకై చాలగట్టి కృషి గావించియుండిరనియు, ప్రజలెల్లరట్టి
కాలజేయించుకొనునటుల ప్రజలు, వారాకత్రికలవారు స
హాయము గావించవలసియున్నారని చెప్పిరి. సత్యమూర్తిగా
రు తమ తీర్మానము సక్రమమైనదేమని పలుకగ అధ్యక్షులు
యీ విషయముపై చర్చకనుమరించెదమగాని, తీర్మానములు
గావించుట కనుమరియొసంగబాలరని నిర్ణయ మొసలగిరి.

డాక్టరు డి. యన్ మల్లయ్యగారు ఈ విషయము పై
చర్చ నిలిపివేయుమని, ప్రస్తుత పరిస్థితులతో తృప్తి కెం
యూరకుండుటకు తీవ్రమగు య సమ్మతిని తెలి బుచ్చిరి.
పట్టణమందు కలరా వ్యాధ్యము విస్తరించి
ప్రజలందరకు భీతినికలిగించుచుండ కార్పొరేషను వారిట్లు
ఉపేక్షపహించి యూరకుండు టెర్రుమాత్రమును యాత్నము
గాదనిరి.

అధ్యక్షులు సమాధానపూర్వకముగ మాట్లాడుచు ప్రస్తు
తావసరములన్నిటిని కమిషనరుగారే చూడవలసిని పేర్కొని.

హె. ఎల్. యెల్. గారి సభ్యత్వము
కార్పొరేషను యూరొపియను ప్రతినిధులందరినీ
హె. ఎల్. యెల్. గారు యింట్ల యింట్ల 3 గుంటలపై విడివిడి కొన్ని షరతు
పాటకుగావించు వారినవ్యక్తులను కొనిపెట్టెను తిరిగి వారు
అట్టిఒక మాసమునందు వచ్చె దిర నీ తెలియబలవలన వారి
సభ్యత్వము పునరుద్ధరింపబడెను.

దక్షిణభారత వ్యాయామసంఘము-
కార్పొరేషను

దక్షిణభారత వ్యాయామ సంఘమువారికి కార్పొరేష
ను వారు ఫలమును కాలకొసంగెడి విషయము విమ్మట చర్చింప
బడెను

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు యీ విషయ నుపహరించిన తీర్మా
నము నుపహరించి “నెట్టెంతు మొదటి లేదనించి అరుమా
ములతోపుగ దక్షిణ భారత వ్యాయామసంఘమువారు ప్రస్తుత
మాక్రమించియున్న కార్పొరేషనువారి ఫలమును భారీజేపి సద
రు ఫలమును కార్పొరేషనువారి స్వాధీనము గావించుట కి
మాసముల నోటిను పై స ఘమువారి కీసభవా రొసంగుటకు
తీర్మానించు చున్నార. మరియు, మధ్యవలనల నిర్ణయింప
బడిన తీరున వ్యాయామసంఘమువారు సదరు ప్రదేశమందు
నిర్మించిన భ సములకుగాను కార్పొరేషనువారు నష్టపరిహారము
నొసంగవలె.”

పై తీర్మానము నుపహరించుచు యీ తీర్మాన విషయ
లో సంవత్సరము క్రిందట ఏకగ్రీవముగ నీ సభలో నామోదిం
పబడెననియు, వ్యాయామసంఘమువారిపట్ల కార్పొరేషను
వారు చాలసహనముతో ప్రవర్తించియుండిరనియు, కార్పొ
రేషనువారు వివిధపత్రముల ప్రతినిధులతో నొక కమిటీని నియ
మించి యుండిరనియు, వారు వ్యాయామసంఘము వారితో ఆ
నేక బాధలు సంతరించినదియు, ప్రధానమగు నాలుగు
విషయముల పై కార్పొరేషను వారు వ్యాయామ
సంఘమువారి యభిప్రాయము ప్రకారమే నడచుకొనినను,
వ్యాయామ సంఘమునకును కార్పొరేషను వారికిని కాలయొ
క్క కాలపరిమితివిషయములోను మరి యొకటిరెండు ప్రధా
నాంశములందు భేదాభిప్రాయము టిప్పని పరియాయనని

యా, కార్పొరేషన్లకు శాస్త్రమును, క్రమమైన వాక్కుల నేర్పరుచుకొనియు, కార్పొరేషన్లను నిర్మించుట కొరకు బడినవో శాస్త్రమును కార్పొరేషన్లకు కనుగొనుటకు సామర్థ్యమును కల్పించుటకు తప్పదు. కావున యీ విషయము పట్టుకొనియు, కార్పొరేషన్లను నిర్మించుటకు శాస్త్రమును కనుగొనుటకు సామర్థ్యమును కల్పించుటకు తప్పదు.

జి. పి. మి. శా. శ్రీమంతులంపేట పట్టణమున గావించిన కట్టె.

పి. జి. కమలాక్షమ్మ తల్లిగారు ముట్టాడును ఒక వారము దినములు తమకు గడువని పలకవలసినదనియు యీ లోపు గ వ్యాపారమును వారమునాటికి తమ ముట్టాడు కార్పొరేషన్లకు వారమునాటికి కట్టించుటకు ప్రయత్నించెదమనియు, అట్లు జరుగనిచో అప్పుడే నోటికను నోటగవచ్చునని తెలిపిరి.

అధ్యక్షులు ముట్టాడును ఈ సమస్య చాలకాలమునుండి పరిష్కరింపబడక పంపగ ముగిసినదనియు, ఎంతవేగమున నీ పరిష్కారమున అంకితులైనందున, 10 సంవత్సరముల పాటు తమకు, సమజముగనున్నదిగాని 5 సంవత్సరముల పాటు పట్టుకొనియున్నదిగాని, శ్రీ సత్యమూర్తిగారు ముట్టాడును యింతలో అ సమస్యను తీర్చి రక్షించుటయు విఫలమై నట్లు తమకు యిది భావించిన తెలుపగలమనియు, నోటికను నోటికను నోటికను ప్రమాదమేమియు జరుగినోదనియు, నోటికను నోటికను ప్రతిపక్షమును కార్పొరేషన్లకు కను ముగిసినందున తెలిపిరి.

అధ్యక్షులు ముట్టాడును ప్రస్తుత సమస్య వారమునాటికి లోక విషయమును ఆసక్తిగా, యీ లోపు గ వ్యాపారము పంపుమువారు కార్పొరేషన్లకు వారమునాటికి కట్టించుటకు ననియు, రాబోవు పథిలో ఈ విషయమును చర్చించుటకు తా మంగీకరించుమని తెలిపిరి.

రెండువారములగుడువు

“ఒక పక్షము దినములలోపుగ వ్యయము పంపుము వారు కార్పొరేషన్లకు వారమునాటికి కట్టించుటకు తెలియ జేయబడిన కార్పొరేషన్లకు వారమునాటికి కట్టించుటకు నని తీర్మానించుచున్నాము.” అనుపరిపాదము దాన్ గారు తమకు దింది. రెండువారముల పాటును బలవంతము యింతవలన వ్యాపారము పంపుమువారికిగాని, కార్పొరేషన్లకువారికిగాని జరుగు కష్టములేదనియు, యీ విషయము త్వరలో పరిష్కారమునకు అత్యవసరము చేయని తెలిపిరి.

సత్యమూర్తిగారు పరిపాదము నంగీకరించిరి.

దాన్ గారి సభాగ వోటుకు తెట్టుడి ఆమోదింపబడెను

పట్టణ సరిహద్దులలోనున్న ఆహారవిక్రయ స్థానములు

కార్పొరేషన్ల సరిహద్దులలో నున్న యేలమందుగాని హోటళ్లు, పరిశ్రమములు, పరిశ్రమలు విక్రయించుటకు విధించిన మొదటి అంగము, కాఫీహోటళ్లు, లేక ప్రజలు తినుటకుగాని త్రాగుటకుగాని కరువుగ వల్ల నేతలవైపున కవిషయము లేక ఆకలిచే నయోగింపబడిన పరిశ్రమ యధికారి వలన పరిశ్రమిట్లును పొందనిది నిర్మూలనవలెనని అను యుపపాదనను సత్యమూర్తిగారు పరిపాదించుచు పట్టణమును కాపిహోటళ్లు, పూటహోటళ్లు, ఆహారము పుచ్చి మునున్నవియు అందు కుత్తి ముగ కట్టె ముందు కలరా మొదలగువాడ్యములు క్యాపిందియున్న తరుణమున హోటళ్లును చోటుకొనుగ నందు టూకీకొనుచు తెలిపిరి.

ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను.

ప్రముఖ కంపెనీవారిపై చర్య

కార్పొరేషన్లకు ప్రముఖ కంపెనీవారిని శాస్త్రము వారు కే యుట మొదలగు నిర్మాణములు గావించుట లోపముగాని విధిగా వలయున్నదిగాని యిందును కంపెనీ వారిని పరిపాదించి గాభాటము కారణముగా గావించి కార్పొరేషన్లకు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయగ కంపెనీ వారిపై తీరుచక్కగైకొనవలసిగ ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషన్లకు పరిపాదించినది.

“ప్రభుత్వమువారి కీ ముఖముగా తెలియజేయుటకును కార్పొరేషన్లకు రెజిస్ట్రేషన్లు కలిగియున్నవిగాని యివి పక్ష పాదుగావించిన తీర్మానమును కారణము కంపెనీవారిపై చర్యకొనుటకు కవిషయముగా కధికార మొసంగుచున్నాము.” అని సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదించిరి.

ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను

దేవరాజు మొదటిపీఠిలో అంగళ్లును అడుగులకం పుట్టె నిర్మించుటకు పరిపాదించిన ప్రముఖ కంపెనీవారి పై కార్పొరేషన్లకు కవిషయముగా ప్రాసిక్యూషన్ నోటికను గావించిరి.

డాక్టరు వల్లభయ్యగారు దేవరాజు మొదటిపీఠిలో అంగళ్లును అడుగులకం పుట్టె నిర్మించుటకు యుపపాదనను గావించుచు నివలన ఆధిపత్యము ప్రయోజనము తెట్టి భంగములేదనియు, గాదాదులుతప్ప మొట్టాదులనుపదనియు, ఈ కష్టము రెం

శ్రీ దుర్గా ఆమె చూర్మ-బెజవాడ

విక్టోరియా పబ్లికు హాల్ లో

శ్రీ వెంకటేశ్వరి కుమారరాజు సర్వజ్ఞకుమార కృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్దూరు జమీందారిగారి యాజమాన్యమునను, సమతుల్యమునను.

శ్రీకృష్ణలభారము

9-8-1928 గురువారము సాయంకాలము 6 గంటలకు

ప్రదర్శించెదరు.

పాత్రధారులు:-

1. నాట్యచార్య యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు—కృష్ణుడు.
2. నటకావలంబ స్థానం నరసింహారావుగారు—నర్మభూమి,
3. గానకాలనరస్వతి కే. రఘురామయ్యగారు—రుక్మిణి.
4. రంగమార్తాండకవివాయి రామనాథశాస్త్రిగారు—నారదుడు,

ఆర్. కే. రావు, గౌ. కార్యదర్శి.

హిందూ దేశము నందును, బర్మాదేశమును గౌరవమునకు సుప్రసిద్ధ మైనట్టియు, ప్రతియొక్క రికిని విక్రయించబడిన వస్తువులకు పూచీ నిచ్చుచు, సంపూర్ణతృప్తిని గలిగించుచున్నట్టియు, తీర సం వత్సరములకు వైగా అచ్చిన్నగా వ్యాపారముగా సాగించుచున్నట్టి ఈ దిగువ తెలుపబడిన కం పెనీ యందే సీమ కమలములను కొని, కాలమును, శ్రమను ప్రేమమును, కూడుదల చేసు కొనుడు.

సురాజ్ మల్ లభాయి అందు కో,

స్థాపితము 1898

313 ఎస్టేట్, మద్రాసు.

ఆఫీసులు:- బొంబాయి, కలకత్తా, తిరుచినాపల్లి, రంగూన్.

దుర్గాభ్యుదయ యేర్పడినందున, వానివలన ఆశాశ్రద్ధ తరిగి తీర్చుట లేదనియు తెలిపిరి.

“దేవుని ప్లానింగు కవిటీవారి విషయములో తరిగి గావించి కార్పొరేషన్లకు తెలియజేయవలసినదనియు, యీ లోపు గ వ్రాసికొనుటకు నిలిపియుంచవలెనని” దాన్ గారు పరిపాదించుట దింది.

దాన్ గారు యుపపాదనవోటుకు తెట్టుడి అంగ సంఖ్యలచే ఆమోదింపబడెను.

హిందూ శాస్త్రము 11 ప్రామాణ్యము 8 అక్షరములైనందున ఒకపాదము.

అంతట డాక్టరు వల్లభయ్యగారు యుపపాదన అధిక సంఖ్యలచే ఆమోదింపబడెను.

స్వామిమి చి, ముగిలు అఫ్ అన్యులనుపంపుచు ముగిలు చి. వి ఆర్ కై లు ముగిలు ముగిలు టిడ్డి, క్రిందలకు గూర్చి కమిషన్ వరకు పథికు వాయిదా నే నుబడెను

కృష్ణుడు మాకే జరుగు, నుకూస్తాడు, ప్రేమకూస్తాడు, డాక్టర్ వారి, మొదలగువారి కేతనములకు క్రొత్త ఆయవ్యయ అంబు నుబట్టి నిర్ణయించుటకు కవిషయముగా కిఫాయతు రా బోవు ఆయవ్యయపట్టి చర్చనకు నిలిపివేయబడవలెనని సత్య మూర్తిగారు ఉపపాదించిన తీర్మాన ముమోదింపబడెను.

“కార్పొరేషన్లకు పాఠశాలలో నూలువడుకుట నేర్పవలెను”

“కార్పొరేషన్లకు పాఠశాలలో అన్నిటిలోను నూలు వడుకుట ప్రతిపాదించిన శ్రీ సత్యమూర్తిగారు ఉపపా దించుచు యీ పరిశ్రమ అధికారులు సవరితల్లి శ్రేణులొ మాడ దుయు లీక విధా నుల కిది యంతయో ఉపయోగ కా కాలవనియు, యిందుకు తగుమైన ఏర్పాట్లు గావించ వలెనని పలిగిరి.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యగారు దుగారు తీర్మానమును బల పరిచి.

ఏకగ్రీవముగ ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను.

హిందూయమతీ శరణాలయమునకు విరాళము

హిందూయమతీ శరణాలయపు కార్యదర్శి సంతకము నకు 600 లు విరాళము నొసంగవలసినదిగా అధికారము ముమూలగ నొసంగెడి కు 251 లు విను 1927-28 సంవత్సరము నుడ యిప్పించవలె నని దరఖాస్తు తెట్టకొనెను. కవిషయము గా రిపంధ కలిగి, వీక్షించి కార్పొరేషన్లకు రు 250 లు విరాళము నొసంగవచ్చునని కిఫాయతుగావించిరి.

ఆశాశ్రద్ధసాయంపుమువారి దరఖాస్తును విచారించి కిఫాయతు ఆమోదింపలేదు.

“ఆశాశ్రద్ధ సాయంపుమువారు తమ నిర్ణయమును మరొకరూ ఆమోదింపవలసినదిగా కోరుచు” వి. చక్రయ్యతెట్టి గారు ఉపపాదన గావించుచు యీ సంస్థ దేవదాసీ బాలికల యభివృద్ధికై పాటు బడుచున్నదనియు కార్పొరేషన్లకు ప్రోత్సహించవలసినదనియు పలికిరి.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యగారు దుగారు ఉపపాదన కాక్షేపించుచు శరణాలయము పరియగు శ్రమకర్తలపై నిర్ణయించ బడుట లేదనియు, తా మింపడకు, దీనిని నడపు నిర్వాహకుల నెకంగుడునుననియు పలికిరి.

కుదకు రూ 200 లు వినును ప్రతిసంవత్సర మొసంగవలె నని బడితమహమ్మదుగారు పలికిరి.

కుదకు చక్రయ్యతెట్టిగారు యుపపాదన అధిక సంఖ్యలచే ఆమోదింపబడెను.

పిదక పథి 7-80 గంటలకు ముగింపబడెను

ప్రకటన

తిరుమలతిరుపతి శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారి పేరను ధర్మార్థముగా శ్రీవారి కైంకర్యములు జరుగుటకై అనేకజిల్లాలలోని భక్తులు భూములనున్న, రొక్కములనున్న యంతకుముందున్న ఇష్టము న్ను దానముచేసియు చేయుచున్న యున్నారు. వాటినివరములు మాకు తెలియకపోవుటచే అట్టి వరుమానమును తెప్పించి శ్రీవారికి వినియోగకర చుట కసాధ్యముగా నున్నది. అప్పుడప్పుడు కొన్ని కేసులుమాత్రము మాకు తెలియుచున్నది. ఇందు చేత మాకు తెలియనిది అనేకము యీలాటి కేసులు అన్ని జిల్లాలలోను యున్నవని చెప్పవలసియున్నది. శ్రీవారి భక్తులగువా రెల్లరును యీవిధమైన ధర్మములు వారివారి గ్రామములలో తెలిసినంతవరకు యుండగల యినాములు భూములు వగైరా స్థితులనుగురించి విచారించి వాటిని రాబట్టుటకు కావలసిన తపసీశ్శు మాకు తెలియజేయకొడుచుకొను. ఈ ఘనకార్యము జేయువాడు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి వారి నిత్యకైంకర్యపరులనియు వారి కృపాకృపామునకు పాత్రులగుదురని వేరుగా తెప్ప నక్కర లేదని తెలంచెదము.

తిరుపతి (Sd) శ్రీమహాలక్ష్మి ప్రయోగాచార్యుడు, 20-7-28 తిరుమలతిరుపతి విజయవల్లభులు దేవపాపములనుచారకర్త

ఫ్యాక్టరీలు

శాశ్వతము

1927 సంవత్సరపు ఫ్యాక్టరీరిపోర్టు ప్రకారము 16 ఫ్యాక్టరీలు తనిఖీ చేయబడియుండలేదు. ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరమున తనిఖీచేయబడని ఫ్యాక్టరీల సంఖ్య 46. కార్మికుల ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నుండెనని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది పనిచేయుచు కాలము దీర్ఘముగనే యుండెను. పెక్కు ఫ్యాక్టరీల లో రోజుకు తొమ్మిదిగంటలు పనిచేయుచుండెడిది. వారములో నారదినములు పని జరుగుచుండెను. ముఖ్యముగ పశ్చిమభాగమునందు, అడవివారల యొక్కయు, చిన్న వారల యొక్కయు సంఖ్య వృద్ధియగు చున్నది. యంత్రములవలన గలుగు ప్రమాదముల సంఖ్య పూర్వపుసంవత్సరము నందు కన్న వృద్ధి జూపుచున్నది. యంత్రములలో నేభా గములు ప్రమాదకరములలో చూపెడి పుస్తకమును ప్రచురించి, వీనిచుట్టు అడ్డముల గట్టుట కేర్పాటు చేయవలెనని, ప్రమాదములసంఖ్య తగ్గునని, లేబరు కమిషనరుగారు దెలుపుచున్నారు. వీరి చూచనలను ప్రభుత్వమువారు రామోదించినటుల ప్రకటించిరి. నివేదనసంవత్సరమునందు 1233 ప్రమాదములు జరిగెను. చాలాభాగము క్రొత్త పనివారల అజ్ఞాన నమువలన కలుగు నని, లేబరు కమిషనరు గారి యుద్దేశ్యము. దేనివలన కలిగినను, పనివారల భద్ర మనకు వలయు కేర్పాటుల గావించుట యత్యవ సరము.

సంవత్సరారంభమున 1278 ఫ్యాక్టరీలు గలవు. 132 ఫ్యాక్టరీలు సంవత్సరమధ్యలో రిజిస్టరు చేయ బడెను. క్రొత్తవానిలో 12 వేరుసెనగఫ్యాక్టరీలును, బియ్యపు మిల్లులు 59 యు, 3 ఇంజనీరింగు వర్కు షాపులును, నాల్గు నూనెమిల్లులును, ఉప్పుడు బియ్యపు ఫ్యాక్టరీ 1 యు, ప్రత్తిమరలు 16 ను, మోటారు మరమ్మతు వర్కు షాపులు 3 ను, 3 పంపింగు స్టేషనులును, 3 నేతమిల్లులును, 1 హార్బరు వర్కు షాపును, 2 బనియను ఫ్యాక్టరీ లును, 3 పెంకుల ఫ్యాక్టరీలును, చూడు కోతమిల్లు లును, గొడుగు ఫ్యాక్టరీయొకటియు, ఒక నిప్పుపుల్లల ఫ్యాక్టరీయు, మంచిగంధపునూనెఫ్యాక్టరీయొకటియు, నాల్గుప్రిటింగుప్రెస్సులును, గలవు. 29 ఫ్యాక్టరీలను రిజిస్టరులో నుండి తొలగించిరి. 17 ఫ్యాక్టరీలలో యం త్రములు తీసివేయబడెను. సంవత్సరారంభమున 1381 ఫ్యాక్టరీలు నిలిచియుండెను. వీనిలో 1007 ఫ్యాక్టరీలు సంవత్సరము పొడవునను పనిచేయుచుండునవి. 374, ఆయా ఋతువులలో పనిచేయుచుండెను. సంవత్సరమంతయు పనిచేయువానిలో 86 ఫ్యాక్టరీ లును, కొంతకాలమే పనిచేయువానిలో 304 ఫ్యాక్టరీలును ప్రత్తిపరిశ్రమకు సంబంధించియుండెను. 1801

ఫ్యాక్టరీలు పనిచేయుచుండ, 81 ఫ్యాక్టరీలు మూసి వేయబడె నని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. 1301 ఫ్యాక్టరీలలో, 134072 మంది కార్మికులు పనిచేయుచుం డిరి. ఇంతకుపూర్వపు సంవత్సరమున పనివారల సంఖ్య 127411 గ నుండెను. ఫ్యాక్టరీలసంఖ్య పెరు గుటచే పనివారలసంఖ్యగూడ పెరిగెను.

134074 మంది పనివారలలో 5799 మంది, ప్రభుత్వపు లోకలుఫాడు ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయుచుం డిరి. మిగిలినవారు ప్రైవేటుఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసిరి. 30314 మంది పనివారలు నూలువడుకు నేతనేయు యంత్రములలోను, 5365 మంది జ్యాటు యంత్ర ములలోను పాటుబడిరి. పెనుకటి అయిదు సంవత్స రములకన్న అడవివారల సంఖ్య అతిశయించెను. బాలురబాలికల సంఖ్యగూడ ఎచ్చెను. వీరిని ముఖ్య ముగ కాఫీవనలలోను, త్రాడుపేనువనలలోను, వేరుసెనగ ఫ్యాక్టరీలలోను, పశ్చిమతీరమునందు ఉప యోగించుచున్నారు. ఇదివరకు గృహవనతి నొస గుచున్న ఫ్యాక్టరీలలోగాక, మరి 13 ఫ్యాక్టరీలలో ఇట్టివనతి ఏర్పరుపబడెను. తిరుచనాపల్లిలో దక్షిణ ఇండియా రైల్వే సంఘమువారు పనివారలకు గృహ వనతి నేర్పరుచుచున్నారు. ఫ్యాక్టరీల బాలురకును బాలికలకును నివేదనసంవత్సరమున కొత్తపాఠశాల లను స్థాపింపలేదు. 1926 సంవత్సరమునందుకన్న, 1927 సంవత్సరమునందు పనివారల కిచ్చు వేతనము లలో కొలదియభివృద్ధి గనుపించెను. కాని, కొన్ని శాఖలలో తగ్గుదలగూడ గలదు. రాజధానియందలి ఇతర భాగములలోకన్న, గుంటూరు జిల్లాలోని ఫ్యాక్టరీలలో పనివారలకు కొన్ని శాఖలలో ఎచ్చు వేతనములు దొరకుచున్నటులను, మరికొన్ని శాఖ లలో తగ్గుదల గనుపడుచున్నటులను రిపోర్టు దెలుపు చున్నది. 1927 సంవత్సరమున 26 నమ్మెలు జరి గెను. ఆరుఫ్యాక్టరీలలో అగ్నిప్రమాదములు జరిగి, ఆ స్త్రీకి కొంతనష్టము గలిగినను, మనుష్యులకు నష్ట ము గలుగలేదు. పనివారలకు గలిగిన 1233 ప్రమా దములలో 11 టిలో పనివారలు చనిపోయిరి. 260 ప్రమాదములు తీవ్రప్రమాదములుగ పరిగణింప బడెను. యంత్రప్రమాదములవలన గలిగిన నష్ట మతిశయించెను. ప్రమాదములలో నధికభాగము రైల్వేవర్కు షాపులలో జరిగెను. రైల్వేకంపెనీ లీ విషయమున శ్రద్ధ వహించుట యత్యవసరము.

తిరువాన్కూరు : నిరుద్యోగము

తిరువాన్కూరునందలి నిరుద్యోగమును గూర్చి విచారించి ప్రతిక్రియల సూచించుటకు, విచారణ సంఘ మిదివర కేర్పరుపబడెను. వీరు ప్రచురించిన సంపూర్ణ నివేదికయందు ఉపయోగకరముగ సూచ నలుకలవు. విద్యాధికులకు ఉద్యోగములు దొరక కున్నవి. కావలసినవారికన్న, నెక్కువమంది విద్యాధికులు తయారగుచున్నారు. తుదకు స్త్రీల లో గూడ విద్య నేర్పినవారి సంఖ్య అధికమై, నిరు ద్యోగ సమస్య తీవ్రరూపము దాల్చినది. ప్రస్తుత విద్యావిధానము అధిక దుస్థితిని దొలగించుటకు తోడ్పడుటలేదని, విచారణసంఘమువారు తలచు చున్నారు. నిరుద్యోగమును బాపుటలు? నిరు ద్యోగులగు విద్యాధికులకు, భూముల నిచ్చి వా రక్కడనుండి పనిచేసికొనుట కవకాశముల గల్గింప

వలయునని, యీసంఘమువారితలంపు. భూముల కొరకుగాని, వ్యవసాయసంబంధముగ భూముల గోరువానికిగాని, ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగవల యును. లాయర్లసంఖ్య మితి మీరుటచే, స్త్రీ డరు పిష్ట క్లాసును తీసివేయవలయునని, సిఫార్సుచేయ బడెను. ప్రైమరీ విద్యను గ్రామజీవితమున కుపక రించునటుల మార్చవలెను. మిడిల్ స్కూలులలో వ్యవసాయవిద్యను నేర్పవలయు ననియు, ప్రకృతి శాస్త్రవిద్యను నేర్పుటకు తగినసౌకర్యముల నన్ని చరశాలలలో నొసగవలయుననియు, వాకేషనల్ విద్యను వ్యాపింపజేయవలయు ననియు, దేశభాషల ద్వారా విద్య నేర్పవలయు ననియు మున్నగుసూచ నలు గావించబడెను. దేశపు టార్థికసంపదను వృద్ధి జేయుటవలన, నిరుద్యోగము తగ్గుననియు, గ్రామ పునర్నిర్మాణమును చేపట్టుట యవసర మనియు, తిరువాన్కూరు నం స్థానమునందలి పరిశ్రమలగూర్చి విచారణ నలుపవలయు ననియు, వ్యవసాయవిచారణసంఘము నేర్పరుపవలయు నని యు, విద్యార్థుల దృక్పథమును పరిశ్రమలవంకకు ద్రిప్పవలయుననియు, నిరుద్యోగసంఘమువారుచేసిన సూచనలు చాల ముఖ్యమయినవి కాని వీని నాచరణలోనికి దెచ్చినపుడే లాభముండును. కమి టీలను నియమించి, సిఫార్సులను ప్రచురించి, రిపోర్టు లను చిత్తుకాగితములకట్టలో నుంచుటవలన నిసు మంతయు ప్రయోజన ముండదు. తిరువాన్కూరు నహజముగ ఫలవంతమగు ప్రదేశము. ప్రకృతి నిండుసౌందర్యముతో మెలుగుచుండును. ఖనిజ సంపద యధికము. శీతోష్ణస్థితి పరిశ్రమల యభి వృద్ధికి మిక్కిలి యనుకూలముగ నుండును. నీటి శక్తి నుపయోగింప వీలగును. జలపాతములు, కొండలు, నదులు, సముద్రపుకాల్వలు మున్నగు వానిని తిన్నగ నుపయోగించుచో, తిరువాన్కూరు సంపద అభివృద్ధిగాంచును. పాశ్చాత్యులు తోటల బెంచి విశేషలాభమును సంపాదించుచుండ, ప్రజ లేల సంపాదించగూడను? సంస్థానమువారు తగు శ్రద్ధ బూని, పరిశ్రమలయభివృద్ధికై తోడ్పడుచో, నిరుద్యోగము మటుమాయమగుటయగాక, మిగిలిన హిందూదేశమునకు తిరువాన్కూరు మార్గదర్శక ముగ నుండగలదు.

కొచ్చిన శాసనసభ : హిందీ
రేపటిదినము కొచ్చిన శాసనసభవారు, హిం దీని పాఠశాలలలో విధిగ నేర్పగోరెడి తీర్మానమును విచారించెదరు. దక్షిణభారత హిందీప్రచార సభ వారు కొచ్చిన శాసనసభ్యులకు విన్నవ మంపుచు, హిందీతీర్మానమును తప్పక యామోదింపవలయునని కోరియుండిరి. స్వదేశసంస్థానములు తలపెట్టుచో, ఎట్టిసంస్కరణము లయినను త్వరితముగ సాగగల వు. హిందూదేశమున కంతకును సామాన్యభాష గాదగిన హిందీభాషను పోషించి వ్యాపింపజేయు టకు, హిందూదేశమునందన్ని భాగములవారును బూనుకొనవలయును. అందు ముఖ్యముగ హిందీ భాషావ్యాప్తి యత్యల్పముగ నున్న దక్షిణదేశము ప్రత్యేకకృషి నలుపుట యవసరమగుచున్నది. కొచ్చిన శాసనసభవారు హిందీతీర్మానము సంగీకరించి, సంస్థానమువారి నిందుకు పురికొల్పుట వివేకము.

అంతర్జాతీయ కార్మికసమావేశము

బ్రుసెల్సు నగరమున జరిగిన అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, హోడరుననుగారు హితోదినము సమీపించిన దని నుడివిరి. ఆయుధవిసర్జనమును కొనసాగించుటకు, నానారాష్ట్రసంఘము నిష్కర్షగ పూనుకొన వలయును. లేనియెడల, తా మట్టివని నిర్వహించజాలమని యైనను ఒప్పుకొనవలెను. అంతియగాని, సరిదిగముగ ప్రవర్తించి, ఏసంగతి తేలజేయకుండ జేయుట పాడిగాదని, హోడరుననుగారు ఎచ్చరించిరి. వీరిఎచ్చరిక నమంజనమే యయినను, ఇంగ్లండులోని లేబరుపక్షమువారినిగాని, కన్సర్వేటివు పక్షమువారినిగాని, వీ రీవిషయమై ప్రబోధించుచున్నటుల గనుపించదు. తగిన ఆందోళన లేనిది, ఛేంబర్లను గారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొన జాలరు. ఆసియా, ఆఫ్రికా కాలనీలలో, శ్వేతదళికులు 'అదిమవాసులను స్వలాభమున కుపయోగించుచున్నారనియు, ఈవిషయమై అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘసభవారు శ్రద్ధవహించవలెననియు, వాడరు పెల్లిగారు హితవాసగిరి. కేవల తీర్మానముల గావించి మాత్రము ప్రయోజనముండదు. కార్మికనాయకులు, ఇంపీరియలిస్టుల చర్యలను నిరసించుచు ప్రబోధమును గావించినగాని, ప్రస్తుతదురవస్థ దొలగదు.

కెల్లాగు ఒడంబడిక

కెల్లాగు ఒడంబడిక రుష్యాను ఒంటిగ జేసి, దానిపై ధ్వజమెత్తుట కుద్దేశింపబడెనని, చిదిరిగారు పెల్లిడిజేయుచున్నారు. వీరి ఆరోపణయందు ఎంతవరకు నిజముగలదో తెలియదు. కాని, కెల్లాగు ఒడంబడికయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము యద్ధబహిష్కారమును, ప్రపంచశాంతియు నగుచో, రుష్యాతోగూడ సఖ్యపడుట యావశ్యకము. ఆయుధవిసర్జనమువిషయమై రుష్యా ప్రతినిధి, జనీవాలో ఉత్సాహము గనుపఱచియుండెను. అట్టితరీ యద్ధబహిష్కారము విషయమునగూడ రుష్యాగూడ ఉత్సాహము గనుబఱచుకమానదు. ఒడంబడికవిషయమై రుష్యాతోగూడ యోచింపవలయు నని, చిదిరిగారు చేసిన సలహాను కెల్లాగుగారు త్రోసివైచుట, పాడిగాజాదు. మరియొక సంగతి కూడ గలదు. ఆయుధవిసర్జనమున కేర్పాటులు పూర్తిగానిది, యద్ధబహిష్కారమునకు వివిధజాతులను తయారుచుటవలన ప్రయోజన ముండదు. స్వరక్షణకై జరుగు యద్ధము లికముందును జరుగుటకు వీలుండును. అట్టితరీ, ఆయుధవిసర్జనము కొనసాగనిది, స్వరక్షణచేరుతో యద్ధములు తరుచుగ జరుగుట కవకాశ మేర్పడుట సహజము.

బొంబాయి ల్యాండు రివిన్యూచట్టము

ఒక వంక బడ్డోలి వ్యవహారము చెలరేగుచున్నను, హేరాకవంక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సంకుచితమగు లాండు రివిన్యూ చట్టమును ప్రవేశపెట్టనెంచుట మిగులశోచనీయము. ల్యాండురివిన్యూ విధాన మెటు లుండ వలయునో, శాసన సభవారు నియమించిన విచారణసంఘమువారు నిరూపించిరి. శాసనసభవారి నిర్ణయము ననుసరించి, రివిన్యూరేట్లను విధింపవలెననియు, లేనియెడల శాశ్వతపు రివిన్యూ సెటిల్ మెంటుల నేర్పరుపవలయు ననియు,

విచారణసంఘములోని అధిక సంఖ్యాకులు తేటపరచి యుండిరి. వీరివిప్లవకు భిన్నముగ ల్యాండురి విన్యూ చట్టమును తయారు జేయుట వలన, ప్రజలలో అనంతృప్తి జనించుటదప్ప వేరులాభ ముండదు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు జాయింట్ కమిటీవారి సూచనలకు భిన్నముగ నున్నవి. ఇట్టిచట్టమును ప్రభుత్వమువారు పంపించుకొని, శాసనసభయందలి అసభికారనభ్యులతో కలసి మరియొక చట్టమును తయారుజేసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞనిమిత్తము పంపవలెనని, జోగుగారు శాసనసభలో తెచ్చినతీర్మానము, సహేతుకముగ నున్నది. జోగుగారి తీర్మానమును శాసనసభవారు ఆమోదించి ప్రభుత్వధర్మమును నిరూపించిరి. ప్రభుత్వమువారు ముందేమి జేయుదురో చూడవలయును.

ఫెడరల్ ఇండియా:

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు నేటిదినము సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు మైసూరు విశ్వావిద్యాలయముతరపున నుపన్యసించుచు, వివిధదేశములలో ఫెడరల్ విధాన మెటుల బెరిగెనో వివరించి, ఇండియాలో గూడ నిది ఎటుల బెరుగ వీలగునో సూచించిరి. గ్రామము నాధారపరచిగాని, ఫెడరల్ విధానము నేర్పాటుజేయవలయుననియు, స్థానిక శాసనసభలకు స్వేచ్ఛ నొనగవలయు ననియు, రాష్ట్రములను భాషాప్రయుక్తముగ విభజింపవలె ననియు, సంస్థానములను గూడ హిందూదేశపు సమాఖ్యయందు జేర్చవలయు ననియు, ఫెడరల్ శాసనసభ నేర్పరచి వివిధరాష్ట్రములకును సంస్థానములకును దీనియందు ప్రాతినిధ్య మొనగవలయు ననియు, మున్నగు సూచనల గావించిరి. వీరి సూచనలు బాగుగ యోచింపదగినవి. రామస్వామి అయ్యరుగారు సూచించిన వివరము లన్నిటితో నే కీర్తి భ విం చి నను, ఏకీభవించుకున్నను, హిందూదేశమునం దెన్నటి కయినను ఫెడరల్ విధానమే పెంపొందగలదుగాని, యూనిటరీవిధానము పెంపొందజాలదు. అమెరికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణాఫ్రికా, మెక్సికో, ఇగ్లెండు, స్విట్జరులెండు మున్నగు దేశములలో ఫెడరల్ విధానమే ఏర్పడినది. ప్రాచీనహిందూదేశమున భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు ఏర్పడియుండెను. ఇకముందును ఇట్టి ఏర్పాటు చేశాభివృద్ధికి తోడ్పడగలదు

సంస్థానప్రజలు : బట్లరు సంఘము

బట్లరు సంఘముపారియెటుట, సంస్థానప్రజలు తమ యభిప్రాయముల నేల తెలుపగూడదో తెలియదు. సంస్థానములకుచు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి కిది గల సంబంధమును మాత్రమే బట్లరు సంఘము విచారించును గాని, సంస్థాన ప్రజల మొరలను వినజాలదని చెప్పట విచిత్రము. రామచంద్రరావు పంతులుగారు సూచించినటుల, సంస్థానములలో ప్రజలును సంస్థానాధీశులు గూడ గలరు. సంస్థానముల స్థితి విషయమున, సంస్థానాధీశుల కెంత యాతురము గలదో, సంస్థానప్రజలకును అంతటియాతురము గలదు. సంస్థానములకు నష్టము వాటిల్లిన, ప్రజలకును నష్టము వాటిల్లును. అందుచే సంస్థానములస్థితి ఎటు లుండవలయునో, ప్రజలు విన్నవించుటయందు విరుద్ధ మేమియు లేదు. సంస్థానాధీశులు ప్రజలమొగలు వినుపింపకుండ ఏల యాటంకపరుపవలయునో తెలియదు. నేడు గాకున్న రేవయినను,

సంస్థానప్రజలకు పరిపాలనము బాధ్యత వహించక తీరదు. అట్టితరీ, ప్రజలతో యోచింపకుండ, సంస్థానముల భావిశీలిని శాశ్వతముగ నిర్ణయించుట పాడియగునా? సంస్థానాధీశులు అనవసరభీతిని జూపుట, వారి సంకుచితదృష్టికి నిదర్శనముగ నున్నది.

కార్పరేషను పాఠశాలలు: నూలువడుకుట

మద్రాసు కార్పరేషను పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను నేర్పవలయు నని యిదివరకు గావించబడిన తీర్మానము ఇంతవరకు అమలులోనికి రాలేదు. కడచిన సంవత్సరము అడ్డోబరు నెలలో నీ తీర్మానము గావించబడెను. పిమ్మట స్టాండింగ్ కమిటీవారి పరిశీలననిమిత్త ముంపబడెను వాకేషనల్ విద్యను నిలిపి వేయవలయు నని కార్పరేషను వారు తీర్మానించి యుండుటచే, నేత నేర్పు విషయమునాలోచింప నక్కర లేదని, స్టాండింగ్ కమిటీ వారు తీర్మానించిరి. నిన్నటిసభలో, నూలు వడుకుట కేర్పాటు జేయవలయు నని, సత్యమూర్తిగారు మరల తీర్మానమును ప్రతిపాదించగ, కార్పరేషను వారు దీని సంగీకరించిరి. ఈమారయినను లేనిపోని ఆక్షేపణల జెప్పక, తీర్మానమును కొనసాగించుట, కార్పరేషను ధర్మము.

బడ్డోలీరక్షణకులు : అసంతక రైత్యము

ఇల్లలుకగనే పండుగ కాలేదనుటలు, బడ్డోలీ రంతుల కోర్కెలు నెగ్గినను, విచారణలో సత్యము బయల్పడుటలు జూడవలసిన యగత్యము కలదు. తమనిజశీలిని విచారణలో తేటపరుపవలయు నని, గాంధీమహాత్ముడు సలహా నొనగుచున్నాడు. బడ్డోలీ రంతులును, వారిప్రతినిధులును ఈవిషయమై శ్రద్ధవహించవలయును. సత్యమునకు విజయము గలుగకమానదు. ఇందువలన బడ్డోలీ సెటిల్ మెంటు సమస్యయే గాక, అన్నిప్రాంతములలోని సెటిల్ మెంటు సమస్యయు పరిష్కారమగుటకు వీలగును నిర్మాణకార్యక్రమమును మరువవలదని, గాంధీమహాత్ముడు ఎచ్చరించుచున్నాడు. కద్దరు నేవలో నిమగ్నులయిన కార్యశూరులు బడ్డోలీయద్యమమును శాంతపద్ధతులలో జయప్రదముగ నడువగలిగిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమును ప్రజలు శ్రద్ధతో నిర్వహించుచో, ఎట్టిపరిశులకయినను వీరు తాళగలుగుదురని, సువిదితమగుచున్నది. ఈవిషయమై బడ్డోలీ ప్రజలే గాక, భారతీయులెల్లరును పాటుబడ నవసరముగలదు.

గ్రామస్వపరిపాలనము

గ్రామములకు స్వపరిపాలన మిచ్చుచో, యూనియను బోర్డులకు పూర్ణాధికార మిచ్చుట యవసరము. గ్రామముల పోలీసువాకికై, యూనియను బోర్డులు ధన మొనగవలసియుండ, వారిని నియమించుటకును తొలగించుటకును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుల కధికారమిచ్చుట, భావ్యముగ లేదని, బెంగాలు శాసనసభలో హరీంద్రనాథ చౌధరిగారు చెప్పినసంగతి భావ్యమై యొప్పుచున్నది. యూనియనుబోర్డులకే యిట్టియధికార మిచ్చుట యవసరము. గ్రామములలో జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారికి అధికార మున్నగాని, లా-ఆర్డరులు నిలువ వని మంత్రిగారు భయపడుట, మిగుల హాస్యాస్పదము. మంత్రిగారివాదము సంగీకరింపక, బెంగాలు శాసనసభవారు గ్రామ స్వపరిపాలనపు నవరణచట్టము నామోదించి, తమ స్వతంత్ర్యప్రియత్వమును వెల్లడిజేయగలిగిరి.

విదేశవార్తలు

కనడాకు వలసభోవుట

పనిలేని 10,000 బ్రిటిషు పనివాండ్రకు

సహాయమునర్పట

కన్యా, ఆగస్టు 7—కనడా పంట కోత 10 శాతము తగ్గి 11,000 మంది బ్రిటిషు పనివాండ్రకు సహాయము గిక్రేయి బిటునుండి కనడాకు ప్రభుత్వమువారు కంపులున్నగు సేతకాలమున ఈ పనివాండ్రు ఇష్టమున్నవారి దేశములకి తిరిగి పోవచ్చును, కాని చాలియది కనడాలో యుండిపోదు రనికా గురువార్త.

భయంకరమగు తుపాను

అమెరికా సంతో భము

లండన్, ఆగస్టు 6—అత్యుష్ణముగ నున్నచోటను భయంకరమగు తుపాను బట్టెను ఆర్కాంతి ఉరుగులతో ఆకాశము చిల్లునుట్టుల కంభభాతముగ నల్లి-చివరదలై పాతెను భూగర్భమునను రొట్టి అంకములు మురిగిపోయినవి పిసు గలచే వాయువ అటుకొనెను. 70 అనుసలు వంటి లోపిని చుట్టప్రక్కల భూముగలెను బహిర్యము నుండి గాలి వీచెను వడగండ్ల వానలు కురిసెను మాన్యుంతగా నాశనమైనది ఇండ్లు బద్దలైపోయె పంట నాశనమైనది, వంకలకొలక చెట్లు వేళ్లతో మీరిన లక్షలకొలది మార్కులు నష్టముగలెను.

ఎండవేడి 92 డిగ్రీలు బాధియుటచే పంటవత్త 50,00001 మంది కానీనీవులకు పకగత్తి అను ఉరుగులు, జానలో చిక్కుబడిరి. గంపుగగనూడిన ప్రజలు రై నేక్షకతో ప్రవేశించుటకు తెనరులారి చాలగంధి ముగ్ధినిపోయిరి బుక్ర్రోదలుమున్న రై నేక్షిందకు త్రోసేసెరి. అమెరికా పోయెను పోలీసు జ్యోతిషము ప్రకటనరిసిగుల చేర్చుట చేసెను

రైలు ఘోరము

9 గురు చనిపోవుట

12 కుతగ్రామగుడి

కెయో, (ఇన్డియ) ఆగస్టు 6—ఇన్డియ సెంట్రల్ రైల్వేయిన బోవుయన్న రైలు బండి రైలుపట్టా తప్పినా వుటచే గ్రంధుటి బద్దలై నది 9 గురు చనిపోయె, 12 గురు కుతగ్రామగుడి.

నైలునది నీటిపాటుదల

కన్యా, ఆగస్టు 7—నిన్న లాయిడ్ కభువు లండన్ కేరెన నైలునది నీటిపాటుదలనుగుర్చి చర్చించెనక

ప్యారిసులో సాంఘిక అల్లరులు

ప్యారిస్, ఆగస్టు 6—సాంఘిక లొలులో అగష్టు 8వారితో 80 మందికి చాట్టిశేరి

కత్తకొద్దనీగారు న్యాయాక్షు శేరి

మార్షలు పోగారు అగష్టు 7వారితో మున్నగు దానివలె 8 తేదిని జరుగు ర నెలల ప్యారికడన్న ప్రార్థనకు బో జాలరు.

వాయు - గ్లాస్కో గా పోటోగ్రాఫులను గూడ వీర్చులు జేయుటకు ప్ర డ్ కాస్టింగుకంపెనీ వారలోచించుచున్నాడు

ఇంటి జలాంధ్రాని డెస్ట్రోయరుతో డిజిని మిగినిపోయెను.

వీరస్వరూపి జ్వరించుచే కెక్కుమంది బాధపడుచున్నాడ. ఇటీవలి 8000 గల జ్వరము తగిలెను జ్వరము వ్యాప్తించుచుండ ప్రయత్నములు సజ్జుచున్నాడు.

శ్రీ తారామాంజనేయ నాటక సమాజము

వీ లూ రు

సమాజాధిపతులు శ్రీయుత ఆంధ్ర నాటక కళాపోషక

మోతే నారాయణరావు జమీందారు (ఎం. ఎల్. సి) గారు

స్వసిద్ధులగుటలు కలరు. ఈ సమాజ మిదివరకు రెండుసార్లు చెన్నపురి పౌరుల

మెప్పును బడసి యున్నది. ఈసారి కొద్దినాటకములు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడును

శ్రీ రామ పాదుకాపట్టాభిషేకము—11-8-1928 శనివారము సాయంకాలము

5-30 గంటలకు

సావిత్రీ—12-8-1928 ఆదివారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు

సాలకొటార్సవద్దనున్న రాయలభయేటరులో ప్రదర్శింపబడును

ప్రధాన నాయక నాయకీ పాత్రలను ధరించువారు

శ్రీమాన్ విద్యాన్ బాలకవి

పంచాంగం వేంకటరామానుజాచార్యులుగారు

శ్రీమాన్ రంగరత్న రాజహంస ఉ. న. జీవరావుగారు.

బ్రిటిషు విదేశాంగ మంత్రి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కుమండ ప్రభువు

లండన్, ఆగస్టు 6—రాంబల్లేహారికి ఆంగ్లముగ నుండుచే ఆయనకు పూర్వకాంగ్ల గై కొనవలెననుటచే కుమండ ప్రభువు కాత్యుల మగ అనుభూతే నయమి. డి. రి. తు భకాముకు స్వీకరించుటకు ముందు జనీవా బారింగురి యి ఆఫ్ రీసర్చుకేసులకు ప్రధాన బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ రాంబల్లే గారిస్తాకీ బోవును.

ఇటీవల ముగిసినయిన ఇటీవల ఆంతర్జామిని ఎక్కడ న నిగవడియున్నది కనుగొనెరి. నిజ్బండితో ఉత్తరప్రద్యుత్తరములు పొనున్నవి.

స్వయం కరెన్సీ మార్కెటు పెంపొందజేయుటకు లండన్, న్యాయాక్షులందన్న ప్రధానముగ బ్యాంకర్లు పాపాకార్లు చాలవరకు స్వయం బ్యాంకుకు అప్పిచ్చుట చేర్చుట చేసిరి లండన్ ఇంగ్లండ్ పంపువేర్చడినది

కావలెను

కడపజిల్లాలో అమెరికా కాల్లు, ట్రక్కులు

నిలువకేసి అమ్మునిమిత్తం ఒక డీలర్ కావలసి యుండెను. దరఖాస్తులు పంపువారు తాము ఎంత సొమ్ము పెట్టుబడి పెట్టగలరో తెలుపుచు వ్రాయ గోరెదము.

వివరములకు బాక్సు నెం. 212. వ్రాయుడు.

నోటీసు

ప్రొద్దుటూరు.డి॥ ము॥ కోర్టులో

అ నె 353/1928

వాది:—మురికి క్రిష్ణయ్య సాకి పొనివెంటి తాలూకు ప్రొద్దుటూరు.

ప్రతివాదులు:—1 పేకు మొహదీ సాబు 2 పేకు అబ్దుల్ ఖాదరుసాబు 3 పేకువుకేబి.

యూనెంబరులో వాది ప్రతివాదుల పన్ను లావాదేవి తెలిపయిన రు 497-14-1 లకు యీ దావా దాఖలాచేయబడినది వాయిదా 23-8-28 తేదీకి యున్నది ఆరోజు ప్రతివాదులు స్వతహాగా గాని వక్సీలుద్వారాగాని హాజరు కానంతటి ఎక్కు పార్తిగా డిక్రీ చేయబడును

కే. ఆనందరావు

నా ది వ క్షీ లు

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ ఆగస్టునెల 8-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాల్ పూర్	95	82	...	10.8	— 8.9
విశాఖపట్టణం	98	80	0.1	10.8	— 0.8
కాకినాడ	87	79	...	8.8	— 8.5
మచిలీపట్టణము	91	80	...	6.0	— 6.4
కర్నూలు	92	72	0.1	10.7	+ 1.7
బళ్లారి	91	73	...	5.4	+ 1.8
అనంతపురం	6.1	— 0.5
కడప	95	78	...	5.7	— 2.6
నెల్లూరు	96	80	...	5.1	+ 0.8
మద్రాసు	92	77	...	4.9	— 2.1
కడపూరు	81	77	...	6.6	+ 0.5
నీలము	89	74	...	7.1	— 1.2
కోయంబుత్తూరు	86	71	...	1.9	— 1.5
తిరుచనాపల్లి	92	78	...	8.8	+ 0.8
నాగపట్టణము	92	77	...	6.1	+ 2.1
మధుర	90	77	...	4.6	+ 0.6
పాంబు	87	80	...	2.0	+ 1.8
తిరునల్వేరి	0	— 1.0
తిరుచేంద్రము	81	74	0.2	18.8	— 8.0
కొచ్చిన్	82	74	0.4	41.9	— 18.7
కాలికట్టు	82	74	0.8	56.4	— 18.8
మంగళూరు	84	74	0.8	75.7	— 4.5
తెంగుపూరు	80	86	0.2	11.6	+ 8.5
మెదకూర	68	61	0.4	60.7	— 14.9
గొడైకనాథ్	66	58	0.8	6.1	— 4.6
కూనూర్	79	56	0.1	4.6	—

సర్కారులు:—విశాఖపట్టణములో 0.1" వర్షించెను ఇచ్చట మబ్బు విస్తారముగా నున్నది. విశాఖపట్టణములో 8 గోపాలపురంలో 8 డిగ్రీలు పగటివేడివి ఎక్కవ రాత్రివేడివి 2 మొదలు 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—కర్నూలు కడప ప్రదేశములందు చినుకులు బడెను మబ్బు విస్తారముగ నునది.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో తుంపరబడినది. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. కడపలో పగటివేడివి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ

వ. వ. నారాయణ అయ్యయ్య, సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

గోమాత సేవగాని రక్షణగాదు

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసము

25-7-28 వ తేదీన భారతగోరక్షణసంఘసభ జరగవలసి ఎంగ్లొండియాలోను రెండు నవదీపము హిందీ గుజరాతీ ప్రతీక లలోనుగూడ వ్యవధి యందగనే ప్రకటనలుచేయబడెను. సభ్యు లకుందరికి (చందాలు చెల్లించువారికిని) గూడ ప్రత్యేకముగా లేఖలు వ్రాయబడెను. ఇన్ని ప్రయత్నములు చేసినను ఆవాటి సభకు 12 మందిమాత్రమే వచ్చిరి. వారిలో హెచ్చుమంది సత్యాగ్రహశ్రమముతోనివారే. దేశీయలక్ష్మీసంఘమువందభిమానములే దనువీయమున కింతకంటె ప్రబల నిదర్శనమేమియు నవసరము లేదు. సభలో తీర్మానము కొద్దిసవరణలతోనే గ్రహముగా నా మోదింపబడెను. ఆఖిలభారత గోరక్షణసంఘసభయను పేరుకు తగినట్లు పనిజరుగుటలేదు. దేశీయలఅవరణ లభింపలేదు గాన దానిని రద్దుచేయునట్లును గోసేవాసంఘముపేరుతో మరియొక సంఘము నేర్పరచునట్లును తీర్మానించుచున్నాము. ఈ సంఘ మునకు శ్రీయుతులు ఎం. కె. గాంధీగారు అధ్యక్షుడుగను, రే బ్రహ్మేశ్వర జగదీశనుజనానిగారు కోశాధికారిగాను, వాల్మీకివింద దీ దేశాయిగారు కార్యదర్శిగను, జమునాలాలు బహదూ, వైగ నాధజీకెడియా, మణిలాల ఎల్లభజీ కొధారి మహావీరకూడ పాద్మా శివలాల మూలచందుడు, కరవే శ్రీరీ ప్రసాద గుప్త దత్తాత్రేయ బాలకృష్ణకవేలూర, వినోదాభావీదగవలాల కుకాలచందుగాంధీ, చినలాల నాతూభాయిజోషీ, శారా యణదాసు కుకాలచందుగాంధీ, నరేంద్రవాధు చిమనలాల నరసింహదాసు మువన్నాలాల బాలాభాయి ఝువేరీ, యన వంతి మహదేవరేర్కరుగార్లు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు గాను యెన్నుకొనబడిరి.

ఈ సంఘమునకు సర్వాధికారమిచ్చుడమైన. నిబంధన లుచేయుట వానిలో మరల నవసరమైన సవరణలుచేయుట, ధన మును యిచ్చివేయుట, చర్యపరీక్షను గోకాలను కొనసాగించు ట యితగలనుగూడ కోరు సంఘసభ్యులుగా చేర్చుకొనుట కా ర్యసంఘసభ్యులలో నెవరైనను చనిపోయినను రాజీనామానిచ్చి నను క్రొత్తవారిని యెన్నుకొనుట, హెచ్చుమంది అభిప్రాయ యాసానసారము సభ్యులలో నెవరినైన తొలగించుటయున్నగు కార్యములన్నిటిని సంఘమువారే నిర్వహించుచుండవలెను.

ఈసంఘమునకు గోరక్షణసంఘ మని పేరుపెట్టవలెనని సభలో మువపొడింపబడెనుగాని కుకాగ్రంథిగల బహుభాగా రది అవంగతమైనదని ఆక్షేపించి. మరవంఖ్యచాలాద్ది మరల సభ్యులందుంచుకొన్న. అప్పుడు గోరక్షణసంఘమును పనచూచుకొనినందునకునుసూచించుచున్నాము, మనకు ఉడు తాదాత్మ్యము కల్గినంతవరకు గోమాత సేవయు మూనికొనుచు చొప్పునజనునగా ముందుగాన గోసేవసంఘముని పేరుపెట్ట వలెను- అని బహుభాగరు నూచించిరి. సభ్యులందరను సంతస ముతో సంగీకరించిరి.

ఇప్పుడే ర్పడిన సంఘ సభ్యు లలో చాలమంది అక్రమవాగులే. వారిపుడు గూడ చర్య పరీక్షమమున గోకాలనుగూర్చి క్రేస్తగా పని చేయుచునే యున్నారు. తక్కినవారు గోసంకేతరక్షణమునకు నిర్మాణవిధా నమే ఉత్తమసాధన మను గట్టినమ్మకము కలవారు. గోసంక రక్షణమునందు గోపాలనమే వృత్తిగాగల గొల్లలు మున్నగు తెగలవారధికముగా నా సక్తినికలిగింపవలసియున్నది గొల్ల వారు గూర్గునవారికి స్త్రీలకును పురుషులకునుగూడ గోవులపట్ల నిజ మునట్టి సభిమానము కలుగునట్లు పీఠ చేయగలిగినచో నీవ్రయ త్నములో సగభాగమును వెరనేర్పవలసివచ్చును. ఇప్పుడు మన జేతమున బీదరి సంఘమునను గోసంతరికిని మానవ జంతరికిని ప్రబలముగా పోటీ యేర్పడినది. గోవును సరియగు వధుని లాభ కరముగా మనమ్యులు పెంపజాలనిచో గోవులు మానవసంతరి నైనను మానవులు గోసంతరినైనను నిర్మాణింపవలసివచ్చియేర్ప డును. ఇక తని తీవ్రముగా జరుగవలసియున్నది. వెనుకటి సం ఘమునకు ధనసహాయమును వస్తుసహాయమును చేసినవారందరను యోగ్యునాతసంఘములకుగూడ సహాయము చేయగోరడము, నూతన నిబంధనలు క్యలోనే ప్రకటింపబడును. కాని విరాళ ముల నియ్యదలచినవార రంతవరకును వేదియంప నక్కరలేదు. ఇప్పుడే విరాళములను పంపించవచ్చును

వెనుకటి సంఘము నేర్పరచుటలన కొంతమేలు కలు గక పోలేదు. గోరక్షణగూర్చి చాల అమూల్యముగు నాబ్ధియ మిపు డేర్పడినది. ఆ గ్రంథములు చాల ఉపయోగమైనవి తెల తక్కువ. చర్యములపరీక్షమనుగూర్చి హిందువుల కిదివర కుండిన ప్రతికూలభావ మిపుడు లేదు. నాలుగేండ్లక్రితము గోరక్షణ మగహాయకముగా చర్యములపరీక్షమ నేర్పరచ దగు నని నూచించినగా, హెచ్చుమంది పరిపాలించిరి.

మీ దివ్యమైన ఆత్మ మంచి ఆరోగ్యమే.

మీరకు ఆరోగ్యముగా నున్నప్పుడు మీరకు ఉత్సాహముతోను, దృఢ ముగాను పనిచేయుగలుగుదురు, అట్లావగలరు. గతకు మీరు ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనట మిక్కిలి కష్టమైనదని ఉదయకాలముందు ఒక గ్లాసు నీళ్ల లో పుచ్చుకొనబడుచున్నట్టి ఈనో "ఫ్రూట్ సాల్ట్" 50 పంలియల కాల ము అంకితు డైగానే ఆమోదమున గడించుటయే దీనియొక్క ప్రత్యేకత మును తెలుపుచున్నది. ఈనోగల సోమగ్రహమును, ఆరోగ్యమును చెఱచునట్టి అనేక వ్యాధులకు మూలకారణము ఈనో జయించుచున్నది.

ఈనో

"ఫ్రూట్ సాల్ట్"

ప్రతివోటను రెండుపెజలందు విక్రయించబడుచున్నది. లండనునంగల జె. సి. ఈనో లిమిటెడ్ వారిచే తయారుచేయబడుచున్నది. తమ

ENO'S

"FRUIT SALT"

TRADE MARK

చేయబడుచున్నపుడు చేరితో తాకబడుట లేదు. ప్యాకేజీపైనగల "ఫ్రూట్ సాల్ట్" ఈనో, లేదో మొదలగు పదములు రిజిస్టరు చేయబడిన వర్తకగుర్తులు.

నేన్నుకొనె
కటేజీ:-
టి ఎన్ ఆర్
గెల్లెట్,

12/9 అర్బినియస్ బిధి, మద్రాసు.

ఇప్పుడు చాలమందిదానియముయొగమును సిద్ధాంతముగా నైననామోచించుచున్నారు. గోరక్షణనిర్మాణవిధానమువరకు నునూచనను వెనుక నెవ్వరను నామోచింపలేదు. మహమ్మదీయులు గోవులను వదింపవండ చేసినచాలునని చాలమంది అపుడుతల పోయుచుండిరి. ఇప్పుడు నిర్మాణవిధాన మవసరమని చాలమంది గ్రహించగలిగిరి.

ఇప్పుడు గోసేవాసంఘమువారి నిర్మాణవిధానమును ప్రబల యుదుట కనుకముట మభ్యాసవరమైయున్నది. అది చాల కష్టమైనపని దానికధికముగు నోకికయింపవలెను. నోరులేని జంతువులకన్నటికిని ప్రతినిధియును హిందువులకు మార్పిడివర యును అనిజేతలచే అనుదితముగా నుపయోగింపబడుచున్నది యనగు గోమాతను నేవింపగోరువారందరను కార్యసిద్ధికి భగవంతుని ప్రార్థింపవలెను ఈ సంఘమునకు సహాయముచేయవలెను. అని శేషకోరుచున్నాను. (ఎంగ్లొండియా, 2-8-28).

The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd., BANGALORE CITY. WANTED.

General and District Agents in all important centres of the Madras Presidency, Travancore & Cochin. Liberal contracts covering definite territory with Head Office connection and with power of appointment of Sub-Agents. Request details for our Remunerative proposition.

V. RANGASAMY Esq., B.A.B.L., F.C.I., General Secretary, Bangalore City. Messrs. P. K. RAU & Sons, Chief Agents, Madras Presidency 33, Mukernallamuthu St., G. T. Madras.

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ లైఫ్ అమ్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

(స్టేట్ సెటిల్ మెంటులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

బొంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చి కేట్ ట్రీట్, మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4617) యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి, ఆంధ్రజిల్లాలకు చీఫ్ ఏజెంటు. చీఫ్ ఏజెంటు. పెపేరి, మదరాసు.

సీసా 1-3, ర్పు 2-0-0 **కుసుమ** 3.5. చార్జీ ము. ఈమందు గనేరియా అను పెగలోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు స్రావమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకు, పోటు, మొదలగు బాధలను పెంపనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు ఏవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదురును. 1172-1766 ఆనందకుటీరము, కి, బై కాగిముతం వీధి, మదరాసు

మదరాసువార్తలు

మద్రాసు రిపోటర్స్ సంఘము:— శ్రీ జి. టి. ఇ. గౌడ్ (మద్రాసు మేయరుపేరిక వార్తా సంపాదకుడు) గారి యశశాసనమునకు విచారణ చేయబడు నొక తీర్మానము ప్రకటించిరి.

బారిష్టరు బి. సి. శంకర నారాయణగారి భార్య యొక్క శ్రమితి పరిశీలనకర నారాయణగారి కల్లడకురిచి వద్ద ప్రభుత్వముచే మరణించిరి. ఈమె స్త్రీ సంఘాధికారి మునుప చాలయత్నముతో పనిచేసియుండెను.

శ్రీ శైవవాడ దుర్గా ఎమెయార్సు కంపెనీ:— ఈ కంపెనీవారు కేపు పాయలము 6 గంటలకు విజ్ఞాపనము చేసి పోలీస్ ప్రెస్టుకులాభారమును నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ప్రెస్టుకులాభారము నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ప్రెస్టుకులాభారము నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

కార్మిక్ రేషను కౌన్సిలరు యెన్నిక
20-వ డివిజను (ఎన్నూరు)కు నామినేటుకావిన ఏ. రామస్వామిమొదలియారు, చంకలస్వామినాయుడు, మదనమోహనలూగార్లు ముగ్గిరిలో కడపటియరువురును తమయభ్యర్థిత్యమును పరమకౌన్సిలరును ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు ఎన్నూరు డివిజనుకు నామినేటుకావిన కెన్నుకోబడుదురు కాబట్టి ఏను ఆగస్టు 23 వ తేదీనుండి తమసానులలోనుండురు. కీల్వరునుండి పిరియోడిక్ నవంబరు 1 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చును. (ఆంధ్ర)

స్వామిసాన ఉద్యోగములు
22-23 తేదీన కర్నూలు బ్రాహ్మణేతరులు యాక్రింగి తీర్మానము గావించిరి:— స్వామిసాన ఉద్యోగములకు పంపియెట్టు బడులుగాను కొంతకాలమువరకు బ్రాహ్మణేతరులనుండి మాత్రమే జిల్లా జడ్జిలను, పరార్డి కేటు జడ్జిలను నియమితులైనవియు జిల్లామహాసభలనుగూడ బ్రాహ్మణేతరుల నుండి యెక్కువగా నియమింపవలసినవియు, కర్నూలు బ్రాహ్మణేతర సభవారు ప్రభుత్వమున గోరుచున్నారు.

రాకపోకలు:— పర్ జి. విజయరాఘవాచారిగారు ఉదయమునండి నేటి యుదయము మద్రాసుకు వచ్చిరి. కేప్టను మహదేవుగారు ఇంగ్లాండునుండి బొంబాయి మీదుగా నేటి యుదయము మద్రాసుకు వచ్చిరి. డా॥ విరదరాజులూగారు, కమాండరు క్యాంబెలు, ఏ. వి. బషు (ఫారెస్టు కాన్సర్వేటరు), సి. రాజగోపాలాచారి, టి. ఆదిత్యారాయనకెట్టి (ఎం. ఎల్. సి) గార్లు నేటి యుదయము మద్రాసుకు వచ్చిరి. కేప్టను ఉబయ్య (పబ్లిక్ వర్క్స్ కమిషనరు) గారు గత రాత్రి మద్రాసు విడిచి కాకినాడ కేగిరి. జి. ఎం. హూపరుగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి ఉదయమునండి కేగిరి. బొమ్మిలి రాజుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి బొమ్మిలి కేగిరి.

ఫోర్టు సెంటుజూరి గెజిటు

7-8-1928

ఫోలిక స్వపరిచాలనా కాపు
మరిలపట్నం మునిసిపలు సంఘమునకు అనుకూలముగా (లి. ఏ.) గారును, కర్నూలు మునిసిపలు సంఘమునకు శ్రీమతి ఇ. పీటరుగారును, విశాఖపట్నం జిల్లాబోర్డుకు జి. టి. హెచ్. బ్రాకెట్ (వి. సి. ఎస్.) గారును, పభ్యులుగా ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిరి. కడప జిల్లాబోర్డుకు పి. కట్టాభిరామ రెడ్డి, కె. రాఘవ రెడ్డిగార్లు పభ్యులుగా రాజాంపేట తాలూకాబోర్డుచే నెన్నుకోబడిరి.

చెన్న పరి బజారు ధరలు

1928 సం. ఆగస్టు 8-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు			
వింజ్యముపాస్తాలు			
మనుమ తెనాలి	క 42 రుంది	12 12 0	18 0 0
నెల్లూరిని	,, డిల్	,, 18 8 0	24 0 0
ధల్లి	,, డిల్	,, 15 8 0	17 8 0
రాగులు	ర. 164 అస్తా 1-1	,, 11 0 0	12 0 0
శవ్వలు	,,	,, 18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
రండులు అస్తా 1-1 ర 208	,,	15 0 0	16 0 0
నెనగలు	,, డిల్	,, 12 14 0	18 8 0
పెనలు	,, డిల్	,, 14 0 0	16 8 0
మినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలవలు	,, ర 195	,, 11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
శవ్వలుగూన కా 1-1	,,	145 0 0	150 0 0
నెంజ్య మ 1-1	,,	14 0 0	21 0 0
మినుక వేరునెనగవత్తు కా 1-1	,,	50 0 0	52 0 0
చరికోకాట్టిన	,,	48 0 0	46 0 0
వేరునెనగనూనెగూన కా 1-1 ర 1.9.0	మినుకనూనె 115		
అమడుము కా 1-1	,,	16 0 0	16 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయకగుత్తు కా 1-1	,,	112 0 0	115 0 0
మారకగుత్తు	,,	75 0 0	80 0 0
మిరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1-1	77 0 0	84 0 0	
దరియాల	,, కా 1-1	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముంజు 1-1	ర 40,48		
కాకన స్తిపాయకట్టు	,,	50,50	
తెల్లము కా 1-1	ర 28 0 0	49 0 0	
అస్కాచక్కర అస్తా 1-1	,,	27 2 0	27 6 0
చింతకందు కా 1-1	,,	28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
మలారకం కా 1-1	,,	81 0 0	88 0 0
సదరం	,,	29 0 0	81 0 0
రవుండు	,,	26 0 0	81 0 0
6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని నీలూం యాటి	ర 8 2 0		
నెం 6 ,, కట్టారి	,, 5 8 0		
నెం 24 ,, లాటి	,, 6 0 0		
నెం 20 1/2 రెట్టెత్తిలు	,, 7 10 0		
నెం 40 బామ్మరు 10 కా	,, 11 18 0		
నెం 44 సాంద	,, 6 0 0		
నెం 40 రాటి	,, 10 12 0		
నెం 4 బెన్నిమీడు	,, 4 12 0		
7. దూది			
కోండాబెట్టు బాదం 1-1	ర 897 8 0		
8. లోహములు			
కండి 100 రుండు 1-1	ర 62 12 0	68 0 0	
అంసారు రుండు 1-1	,, 21 0 0	21 2 0	
పవరణ 1-1	,,	18 8 0	
ఇత్తడి కా 1-1	,, 225 0 0	280 0 0	
కాగి కా 1-1	,, 268 0 0	278 0 0	
రంగులు			
తేలు స్వీట్టులూండు అలిబరంకా నీలూం			
నీలూ 1-1 గ్లెం 200	ర 58 0 0		
,, నీలిరవ 1 రుం	1 10 0		
,, 14 రుండు	1 10 0		
,, 28 రుండు	1 9 0		
,, 56 రుండు	1 8 0		
,, 1 అందరు	1 8 0		
కీల్వలు పామ్మసాల్ రెడ్ అనగా (బర్ని రెడ్డు)	3 4 0		
కాగ్ 3 0	1 0 0		
కడప 4 0	1 2		

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery

GO TO
Bapalal & Co.,
Diamond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road,
Madras.

జంత్రి జంత్రి జంత్రి
1 వ వాల్వం. వేరసములు ప్రతి అణాకు ప్రతి రుపాయకు 100 లు వరకు ఆవైన ముఖ్యమైన రేట్లకు వృత్తివన్న రేట్లకు వడ్డీరేట్లకు మొత్తము ఇవ్వబడినవి. నెల రు 0-8-0.
2 వ వాల్వం. ప్రతి అణాకు రు 12-8-0 ల వరకు ఆవైన ముఖ్యమైన రేట్లకు తరంసిస్తుల్లు ల్యాండు సెస్సు రేట్లకు మొత్తములు ఇవ్వబడినవి.
Apply to:—

ప్రాప్తయటరు
విజయ ప్రెస్సు, బొంబాయి.
ఇనుపసామానులు, చేతివస్తువులు, రై నుబిల్లు స్టోర్సు, బెల్లింగులు, క్రాఫ్టు, బెల్లింగులు, కీలుచాపలు మొదలైనవి పరపమైన ధరలకు సప్లయచేయబడును.
HARMUKLAL & Co.,
B. Tamarind Lane,
Fort BOMBAY.

కలరా భయము లేదు
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
కర్పూరాద్యరిప్తము
విమూచి వంజీవినివటి
కలరాయన వారిభేదని యాపుమాపును.
నెట్టు 1 కి నెల రు 1-2-0
ఆయుర్వేదా శ్రమము,
బొమ్మరాళ్లు 287, మదరాసు.
అనేక యోగ్యతాపత్రములను బంగారుపత్రములను పొందిన ఆయుర్వేదభూషణనోరిరామశాస్త్రి ఎ.కె.పి.సి.వారి

క్షీరవర్ధని
రెల్లులకు ప్రత్యమును వృద్ధిచేయు దివ్యామృతము. వధ్య ములేని దియ్యనిరసాయనము. దీనిని రెల్లులు సేవించుటచే పిల్లలకు తృప్తిగా పాలు లభించుటయేగాక రెల్లుల ఆరోగ్యము ప్రభువృద్ధియగును. దీనిఫలము అత్యుత్కృతము. నెల రు 1-8.
క్షీరవర్ధని లాబరేటరీ అందు
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

కే ద రి న్
గ్రంథకర్త:— శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామకృతగాడు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము లోక ప్రసిద్ధమును ఒక విరూపాక్ష చరిత్రము. అందరును చదువవలసిన యోగ్య లోక వ్రాయబడినది. ఉన్నత లక్ష్యులారాయుగాక అమూల్యమును పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.
మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక"
7, రంజుకెట్టి బిడి మదరాసు

కలకత్తా కళాశాల

విద్యార్థుల సత్యాగ్రహము

కలకత్తా, ఆగస్టు 6:—హిందూసాంప్రదాయముల ననుసరించి ప్రార్థనల నలుపుటకు కళాశాల అధికారులు ఆంకము లేర్పరచినందున కలకత్తా కళాశాల విద్యార్థులు సత్యాగ్రహము జరుప తీర్మానించుకొనిరి. శేటిదినము ఉదయము నలుగురు విద్యార్థులు కళాశాలమెట్లుపై వండుకొని ఎవ్వరును లోపల పోను పీలు లేకుండునట్లు చేసిరి. ఈవ్యక్తము చూచుటకు కళాశాల ఎదుట గుంపులుగుంపులుగ జనముచేరిరి. అందుపై పోలీసువారు ఈ నలుగురువిద్యార్థులను ఆరెస్తుచేసిరి. ప్రార్థనలవిషయమై తమ హక్కులను అధికారులు ఆదరించునంతవరకు ఈవిధముననే సత్యాగ్రహమువలన విద్యార్థులు తీర్మానించుకొనియున్నారు.

కలకత్తా, ఆగస్టు 7:—నిన్నటిదినము నిర్బంధింపబడిన విద్యార్థులలో నొకరగు విపంత ముజుందాకుగారు కళాశాల ప్రెసిడెంటుపై కేసు దాఖలుచేసిరి. తక్కు ప్రెసిడెంటుకొట్టి నట్లు కేసు దాఖలుచేయబడినది. ఈవిషయమై తనతో ప్రత్యేకముగ మాట్లాడవలయునని కోరుచు మాజిప్రెసిడెంటుగారు ప్రెసిడెంటు మెయిట్రాగారి కొకలేఖ వ్రాసిరి. శేటిదినము మరల సత్యాగ్రహము నలుపుచున్న ఇరువురు విద్యార్థులను పోలీసువారు నిర్బంధించిరి.

గౌ॥ వి. జె. పటేలుగారు

బర్మా భారత వర్తకసంఘమువారి విందు రంగూను ఆగస్టు 6:—శేటిదినము సాయంత్రము బర్మాభారతవర్తక సంఘమువారు గౌ॥ పటేలుగారికి స్వాగత మొసగి ఒక గొప్పవిందు చేసిరి. గౌ॥ పటేలుగారు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఈవర్తకసంఘము 1925 సంవత్సరమున స్థాపింపబడినను ఈశాలదికాలములోనే ఎంతో పని నజర గలిగియుండుట ప్రశంసనీయమగు విషయము వారు భారతదేశపు జాతికపంపదను అభివృద్ధి చేయునారు భారతదేశపు ధనము ఇతరదేశములకు పోనట్లు అరికట్టువారు నిజముగ దేశభక్తులు. నిప్పులపై తైల పరిశ్రమను ఈరాష్ట్రమున ఎంతయో అభివృద్ధికి తెచ్చినమీ అధ్యక్షుని అభినందించుచున్నాను. మీరు ఇతరు ధనికులకు మార్గదర్శకులయ్యెదరనియు, తద్వారాదేశపు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును స్థాపితము కాగడనియు నమ్ముచున్నాను. మనదేశమును ఇతరుల కొల్లగొట్టకుండునట్లు చేసిన మన కెంతటిలాభము కలగునో మనము గుర్తెగులులేదు. నా నకు 20 కొట్ల రూప్యముల విద్యుత్ వర్తకము మీరు చేయుచున్నార. ఈరాష్ట్రము ఎగుమతివ్యాపారమునకు ప్రసిద్ధి గాంచియున్నది. నాలుగవకు 10 కొట్ల రూప్యములు స్త్రీమరు చార్జీలక్రింద మీరు చెల్లించుచున్నార. మీరు ఈరూప్యమును సరైన భారత వాళావర్తకదేశము లేర్పరచుకొనిన మీకును దేశమునకును తేనుము కలుగును. మౌక్తిక వర్తకదేశములవల్ల బ్రిటిషువారికి నాయనకు 200 కొట్ల రూప్యములు ఆదాయము కలుగుచున్నది. మీరు ఈవిషయమై ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధవహించి పనిచేయవలయునని కోరుచున్నాము.

గౌ॥ పటేలుగారికి శేటిదినము రంగూనుప్రజలు గొప్ప విందుసగిరి. ఏక 11 వ లేది కనివారము రంగూను నండి బయలుదేరి 14 వ లేది కలకత్తా చేరెదర. ఏమృదు వాగవూరు రాంచికి 24 వ లేదికి విల్లు చేరెదర. (ఆ. ప్రె.)

నమృకమైనవి 8928 భద్రమయినక

హుకింపెనిలో
కొత్త కులతో
ఈశే మర్యములతో
యినుము పెట్టెలు
తయారు చేయించి
బెలసరనముగా విక్ర
యించబడును.

యినుము పెట్టెల
వాణిజ్యం, అందు
కమిషన్ యేబంటు

రాచమడుగు పెద్ద అవ్వయ్య కెట్టి అందు నన్ను
17, వారాణసిమొదలి కిక్కి, మృదాను.

for Economical Transportation

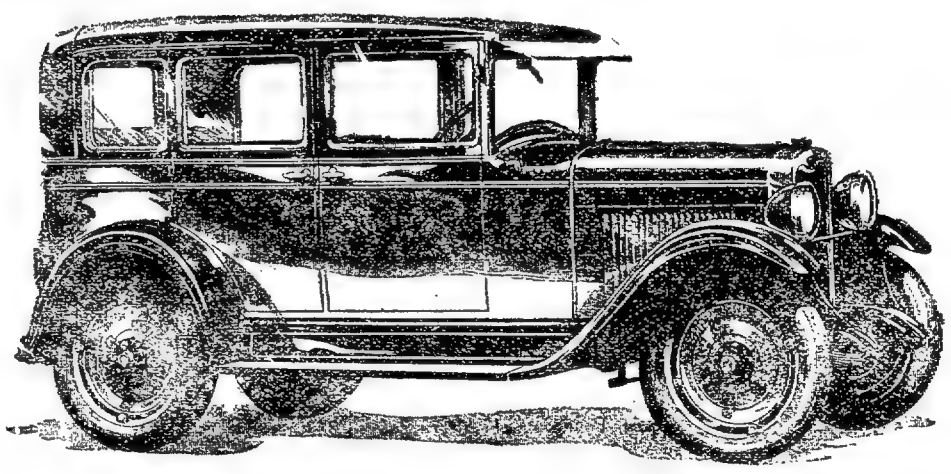

ని రూ పిం వ బ డి న ది.

ఎల్లప్పుడు నాయకత్వము వహించుచున్నది. 1928 సం॥ చివర్ లెట్ తక్కువ ధరలో పొందదగిన కారులన్నిటిలోకి ఘనతవహింపదగినది. యేటేట అభివృద్ధి గాలచబడిన మార్పులకు లోనగుటచే ఆటో మొబైల్స్ తయారొనర్చు వారలందరిలో మిగుల ఉన్నతస్థానమును నాక్ మించియున్నారు. చివర్ లెట్ నందు అభివృద్ధిగాంచిన నూతనాంశములు వట్టి కెల్ల శ్రేష్టమైనది.	ఊహలమీద నొనర్చబడినవి కావు. జనరల్ మోటారుకంపెనీవారు 30 లక్షల మైల్లదూరము ప్రయాణమొనర్చి పరీక్షించిరి. ప్రతి అంశమును పరీక్షకులోనయి సరియని నిరూపింపబడిన తదుపరియే ఏర్పాటుగా వివరబడుచున్నది. అందువలననే 4 చక్రముల బేకులు, నవీనమైన ఇంజనువిడువైన బాడీకలిగిన 1928-చివర్ లెట్ డబ్బువిలువకుపొందదగిన కారులలో కెల్ల శ్రేష్టమైనది.
--	--

సింప్లన్ అండు కో లిమిటెడ్.

మ ద్రా సు. ఉదకమండలం.

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయమార్ కస్తూరి మాత్రలను

తప్పించి, ఒకదాని నొడివ మీద ఒకటిని తృప్తిపెంచెదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగిరే నొక నమ్మదన్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రశంస నివర్తనము.

ఇది మేలే నకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన పీచుధూం మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాక్రమగా తయారు చేయబడినది. తంబూలముతో గాలి, ఐడిగా నొసి ఉపయోగించినప్పుడు, కలువినలులు, దస్త్రలు, శీతలము, అలర్జియా, ఘేను, కడుపుబ్బరము, కడుపుకొప్పి పీల్చుల వడి నెము, ప్రత్యేక శుక్లు, అగ్నిహింసలను, మద్యము బలహీనత మొదలగువాటికి వ్యజాయుధమనలే పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను మునలివారు మొదలగువాటికి అన్యుతమనము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప విరప్రసాదము. 350-500 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0.4-0.5 బొట్టు ఖర్చు ఖర్చు 0.4-0.5 కి. బొట్టు ఖర్చుతో 6 నవీ రూ. 1.8-2.0, 12 కి రూ. 2-2.50, 25 కి రూ. 3-3.50

భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొప్పైటరు.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

శ్రీకృష్ణ తులాభార నాటకప్రదర్శనము

దెవవాడ ఏ 5-8-1928 వ తేదీన మెలవరం హాల్ వందు దెవవాడ శ్రీకృష్ణ ఎమెమాన్స్ వారిచే ప్రదర్శింపబడెను. శ్రీకృష్ణ పాత్ర ధరించిన నాట్యకారు శ్రీయత యడవల్లి మూర్తివారయిన రావుగారు చిత్రకారుని హస్తమున కత్తి తమిఁ తానుధరించిన పాత్ర సాంధ్యకాలి నాట్యరంగమున విరాజిల్లెను. వారి నటనము ప్రత్యేక శ్రీకృష్ణ డాన్సులందు లభింపజేయుచున్నది. నాటకప్రదర్శనము ధరించిన రంగమార్తాండ కవీంద్రులు రామభాగ శాస్త్రిగారు తన పాత్రపోషణమందు నిమగ్నులై మృదు వధులగీతలచే, తన రంగమార్తాండవిరచ మును సారకపడచుకొనినట్లు సందేహ మేమియులేదు. ఇంద్రులపాత్ర ధరించిన మధుర జొన్నపిల్లల సత్యనారాయణ గారు నిజముగా శ్రీకృష్ణుని స్వేచ్ఛానుభవాల, హాస్యరసమును తన పాత్రమున, చక్కగా పోషించుకొనిరి. సత్యభామ పాత్ర ధరించిన నటకాలతన నటభూషణ విరచితమైన శ్రీ యల సానం నరసింహారావుగారు సహజ సౌందర్యవతి యగు సత్యభామవలె తన పాత్రమునందు రంగప్రలమన నట్లు కనబడిరి. యక నటనలందు గర్భవైరు చివరకు భక్తి మార్గమున పోయిన సత్యభామవలెనే తానానందపాంది ప్రే మకుల అసందాహి నోలొడవేసి రణటకు సంజీవా మేమియు లేదు. దక్షిణి పాత్ర ధరించిన నటన పాత్రలన్ని నువ్వు రావుగారు తన పాత్రభావముల పరిపూర్ణతనువలె నిల నిలపేసి తన పాత్రమున చక్కగా పోషించుకొనిరి. ఇక తది తర పాత్రధారులు తన పాత్రల వలె యావచ్చెను. ప్రేమకుల నాటకకాలయంతయు నిండి నీడీకృత్యులైరి. ప్రతిప్రేమకుడు కూడా ఆసందాహి నోలొడవేసిన వారైరి నాటకప్రాయము. ఇటువంటి నటనమొనరించిన ఆంధ్రదేశమున నాట్యకళకు వన్నె చెల్లవలయునని ఆశింపజేయుచున్నాము. విశిష్ట భగవంతుడు ఆయన రాజ్యము లిచ్చుగాతయని విశ్వాసి భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వున్నాను.

అలవాటి సుబ్బారావు.

నారిపుండు

4-8-28 గల ఆంధ్రపత్రికలో ఓరంగల్లు పురవాసులొక యాడొకప్పుడు తననుండు గలదా యను విజ్ఞాపనను జూచితి ని. దానికి స్వాగతమును జేసితియు పదలఁ బొగడ్లను జేసితియు యీ క్రిందివంటి ఓరంగల్లు పురవాసులకు తెలియజేయుచున్నాను.

(పాపకాయ) లేక జైపుచ్చాయ యనుకాయను దెచ్చి నిప్పులలో కాల్చి మెత్తబడినపిదప బగులగొట్టి బానిసని గొజ్జను, కొంచెము జేడిగనఁడగనే తీసి పుండఁబొడవేసి దానిపై నొక యాకును వేసి బిగువుగకట్టు కట్టవలయును. ఇట్లు జినమరెండువర్షాయములు (ఉదయం సాయంత్రం) చొప్పున మూడుజినములు గట్టిన వారి లోతులనే చచ్చి యిక్కనెన్నటికిని రాదు. ఖండితముగ వారి మటుమాను మెప్పొవును. దీనివలన శరీరమునకు బాధలేదు. చాటభూషణలలో యాకాయలు దొరకును. ఆకాయలను యేజంతవులను యాసించవు. దీనివలన దబ్బుఖచ్చలేకనే దొరకను. దానిని వాడెనపిదప కికాయతో చేయి బాగుగ కడుగుకొనవలయును. వేడినీళ్లు త్రాగుము. ఈమఁడును పరిశీలించి వాని లాభాలాభములను చెలియజేయవలయునని ప్రార్థన. తప్పక 100 కి 90 మందికి బాగుగను. ఆ పాపకాయలు అక్కడ లభింపనిచో వ్రాసినయడల ఉచితముగా పంపుదును.

టి. చిదంబరయ్య, తాడిపత్రి

నాడీవ్రణము (నారికురుపు)

వానపాము (ఎట్ట) లేక భూనాగము అను క్రిమిని చిన్న దానిని వెచ్చి తుంచకను పంచదార లేక చింతపండులతో బెట్టి తెల్ల వారి రోగికి యిచ్చెదర. ఇట్లు మూడురోజులు యివ్వవలయును. దీనివలన వారి కడుపులు పోయి బాధలేదు. ఇది ప్రత్యక్షయోగముని శ్రీ వనపర్తి సంస్థానాధీశుల వైద్యవరకు శ్రీమాత ప. రంగారావుస్వామిగారు చెప్పియున్నారనియు నేలంజిల్లాలో వైద్యుల జయోగిండుచున్నారనియు భగవంతుని ప్రతీకతో ప్రచురించుచున్నాడు.

కో. వెంకటరమణయ్య, పోరంకి.

మద్రాసునందు మరణసంఖ్య

4-8-28 తేదీతో ఆంధ్రమున వారముతో 111గురికి కల రాజాద్యము తగిలి ఆంధ్రుల మరణించిరి. 9మందికి మహా చికనులగిలి ఆంధ్రులమరణించిరి. గాలిజలుటవలన ఒకరు కాలాలబారువలన ఒకరు, ఎంతెరికు జ్వరమువలన నలుగురు మలేరియావలన రెగురు, యితరజ్వరములవలన 88 గురు మరణించిరి.

గృహిణి ఆరోగ్యముగా నున్న యెడల గృహము కళకళలాడుచుండును

బొమ్మలలో కనపడవలసిన నిజముగా ఆరోగ్యమైన తల్లియే. కళ్లలో కాంతి, బుగ్గలమీద మెరుపు, నడకయందు ఉల్లాసము, యిందుకు తార్కాణములు. శరీరావయవముల సరిగా పనిచేయును. ఆమె శరీరనిర్మాణము ఆమె యిచ్చునట్లు పనిచేయును. ఆమె ఆరోగ్యము ఇట్టి మానికలతో కూడుకొనినది కాదు. ఉదయం సాయంత్రం సహాయములందుకూడ ఆరోగ్యము ననుభవించుచుండును. ఎల్లప్పుడు పసికలిగియు యాండి, పరితపము ఆరోగ్యముగా నుండును. ఆలస్యమనదిలేదు. ఎప్పుడు వ్యాధిగ్రస్తురాలై యుండలేదు. ఆంధ్రుల కమల్యువును ప్రసాదము నామెగైర్లించియుండెను.

చిరకాల మరోగ్యవంధు. కొంతమంది స్త్రీలకు జీవితములో కష్టతరముగా లోయ. నిత్యగృహకృత్యము లొనర్చిన తరువరి ఆలస్యమందుచున్నార. వారి జీవితమునం దట్టి పట్టణములను అవయవములు, కొలది లోపములుండి యుండవలెన. స్త్రీజాతికి యిట్టి బాధలు నొపలచువాని వున్నవని నమ్మివేరేయదు తెలియున నేపించురు. కొలది కాలములో వారి జీవితములు, మరిత కష్టముల పాలగును. ఇతరుల స్వానుభవములు మీపై యుండవచ్చును. స్త్రీలకేర్పడిన ఫెల్లూనామాత్రము స్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధుల నివర్తిండుట కేర్పడినవి. వాటి మాదిరి మరియే యితరులనికొ గుణమివ్వవలదు. వాటిగుణములనుకరం నియమించుచున్న ఆంధ్రులైన వుత్తరములే వాటి బొమ్మ త్వమునకునుమాదకము వారివారి భార్యలుఆరోగ్యమును పొందిన పిమ్మట వారివారి భర్తలవద్దండి వచ్చిన కృతి జ్ఞతా పత్రములు వేలవలె కలవు.

నలుగుల బాలికల స్త్రీలు, ఫెల్లూనామాత్రము ఆరోగ్యవంధు ననుభవించుచుండ, మీరే బాధితురాలుగా నుండెదరు. ఆలాగైన నేటినుండియే ఫెల్లూనా నేపించుదు. మీరు ఆరోగ్యముగానుండి సుఖముగా కాలముగడువ గలరు.

ఇండియా బర్మా, సిలోనునందంతటను కెమిస్టు లందరివద్దనుదొరకును

బొమ్మలొక్క సం. 620 కలకత్తా

సిసలైన ఫెల్లూనామాత్రము ఎట్టునికవరులలో అమ్మబడును గ్రహమ్ కెమిడిన్ లిమిటెడ్, కేప్టెను, యస్. ఎ. వారి ఉత్పత్తి. (78)

మద్రాసు రాజధాని: డి.ఎ. : దాదా అంతుకో, 280, చైకాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

Sole Agents: PATEL & DHONDY P. O. Box 838, Bombay

ఆంధ్రదేశ రైల్వేప్రయాణీకులనభి

గుంటూరులో ఆంధ్రపత్రికలో పాటు రైల్వేప్రయాణీకుల సభ శ్రీవరహగిరి జోగయ్యవంతులుగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. ఆంధ్రుల ఆంధ్రదేశ రైల్వేప్రయాణీకుల సంఘమునకు నిబంధనలు వగైరా చిత్తునిర్మాణము వ్రాయుటకు యాదిగునవారిని ఉపసంఘముగా యేర్పరచిరి.

శ్రీవరహగిరి జోగయ్యవంతులుగారు, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావువంతులుగారు, మూర్త్యదేవర సంజీవరావులుగారు, కళవీరర్

గుంటూరు రామచంద్రరావుగారు, వేమూరి రాంజీరావుగారు, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారు.

ఇందు నన్ను కన్వీనరుగాయేర్పరచియున్నారట ఆగస్టు నెల ఆఖరువారములో గుంటూరులోగాని, దెవవాడలోగాని, చిత్తునిర్మాణము వ్రాయవలసియున్నది. కావున ఆంధ్రదేశములోనివా రెల్లరు చిత్తునిర్మాణము వ్రాయుటకు వారివారికి లోచిన సలహాలను యీఆగస్టునెల 20 తేదీలోగా వ్రాసి నాకు పంపించగలరున్నాను.

తుమ్మపూడిపాపయ్య } డాక్టరు సూర్యదేవర
గుంటూరుజిల్లా } సంజీవరావులుగారు.
8-8-28

సుప్రసిద్ధ కళాపతిమరణము

వీలూరుపురమునందు మిగుల ప్రసిద్ధి గాంచిన 'చాలపర్తి నందరి' యను వాడుకగల పువ్వుల బాలనుండరి గుమ్మ వ్యాధిచేత పీడింపబడుచు 81-7-28 తేది రాత్రి పరమపశించెను. నుండరి బాల్యముమొదలు గాత్రముపొటుయందు తగిన పరిశ్రమజేసి ప్రాప్యముగ పాడుటలో గడిచెడినది. హాయిగ బాడుచు భావములు స్ఫుటముగ వెల్లడియగునట్లు అభినయించు పట్ల నుండరిని మెచ్చికొని శ్లాఘింపని పండితుడు కానరాదు. అభినయంబున నింత మంచిపేరు పడెనన నుండరి యకాల మృత్యువువారలబడు మిగుల శోచనీయును. కంధేకట్టు నరసింహము.

ఆప్తనిష్ఠానపు వార్తలు

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము

నూతన సంస్కరణములు

పిసావక, ఆగస్టు 6:—ఆగస్టునెల 16 వ-తేదిన స్వాతంత్ర్య దినోత్సవములు పలుపుటకు గొప్ప ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. భారతదేశమునుండి ఇతరదేశములనుండి ఈ ఉత్సవములకు పలువురు ప్రేక్షకులు వెల్లడగు. విరోహ వర్తకలసానంతరముతో నొనర్చబూనిన నూతన సంస్కరణములను రాజాగారు ప్రకటించెదరు. ఆప్తమునానభ యొకటి జరుగును. ఈ మహాసభ ప్రారంభ మహోత్సవమును రాజాగారు సలిపిరి. విరోహ ఖండపు వర్తకలనపు అనుభవములను ఇతర రాష్ట్రములతో ఆప్తనిష్ఠానమునను ఏర్పడిన స్నేహ సంబంధములను రాజాగారు వివరించెదరు. పిమ్మట మహాసభయందు నూతన సంస్కరణముల విషయమై చర్చజరుగును. పద్మపద్మిని అంతమొందిండుట, బహుభార్యత్వమును అంతమొందిండుట, సేనను అభివృద్ధికి తెచ్చుట మున్నగు విషయములనుగురించి సభయందు చర్చజరుగును.

ఆప్తకులందరు చొక్కా ఫుల్లడను దొరటోపి ధరించవలయునని ప్రభుత్వమువారు కఠినముగ ఉత్తరువులను ప్రకటించినట్లు మిలాక్ వత్రిక కాబూలుబిశిఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఒక వర్తకల ఒక ప్రభుత్వోద్యోగిని సందర్శింప వెల్లెను. కాని అతడు ఆంగ్లేయ ఉడుపులు ధరించవలెనని ఆ ఉద్యోగి అభ్యసించుచున్నాడు. గోజాగారి ఉద్బావనములలో ఆంగ్లేయ ఉడుపులు ధరించవలెనని తిరుగకూడదని ప్రకటించబడినది. రాణిగారు పద్మాపద్మిని అంతమొందివలయుననియు ఆప్తములు ఏకపత్ని ప్రతీకలుగ నుండవలయుననియు ప్రచారము పలుపుచున్నార.

28 మంది విద్యార్థినులు ఉన్నత విద్యకై బర్మికిపంపుటకు విద్యాశాఖవారు తీర్మానించుకొనిరి. (ప్రీ. తె.)

ఫిల్ము పరిశోధకసంఘమునా రెట్టి తీర్మానము జేసినను అసభ్యము, ప్రదర్శనీయుగావని లోచిన ఫిల్ములను నిషేధించుట కొకసంఘ మేర్పడుచున్నది.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(8-8-28)

సీమజవులి దినుసులు

ఇరవది గజముల సీన్ దరలు ర. అ. ౨౨
కారికడముల్లు 22 x 22 చుంగినమాక్కు చి 8 18-0
చాపనరకము 7-12 0
కారికడముల్లు 22 x 22 "మోటాచు" (బి) రు 6-7-0
చాపనరకము 20 x 20 రు 7-8-0
తెలుపుముల్లు 1406 (బి) రు 12-10-6 గ్లాస్ గో 9000
రు 11-14-0 ఎల్. ఎల్ 78, 78, రు 8-4-0
68/888 రు 12-12-0

నూలు

40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టలు) - ట్రాక్ రు 6-9-0
చలవ (5 "ల) రు 7-8-0; చలవ ("సిటి క్లెయిన్") రు 6-18-0.
చలవ (కాగకన్యక) 7-8-0 చలవ (గున్) రు 7-0-0 చలవ
((గడ్డకెండా) రు 7-14-0 వచ్చుగ్రము (ఎర్ర) రు 7-10;

40 జపాక్ (పదిపానులకట్ట) అయిదు సత్త్రములు
రు 12-8-0 కల్ ర్ బాల్ రు 12-6-0 నెమలి

60 సీమ (5 పానులకట్టలు) - అడకైర రు 14-10-0,
రాట్టము (ఎర్ర) రు 12-0-0; రుదుకారము రు 8-15-0 ఎద్దు
గడియారము రు 8-15-0

ఇత్తడిరేణులు - (డిబ్ పేస్) రు 228.

డిబ్ (క్రూసాయర్) రు 229

రాగిరేణు రు 269.

సిమెంట్ పీసా పెల్లు -

గిల్ గో పేమ్ ("చెయ్య") రు 11-0, 17-2.

జర్మన్ సెమెంట్ 10 0-0

చక్కెరములు యొక్క - ధర -

బావా ర్ డి రు 28-10-9 నెప్టెం, అట్టోబరు 28-7-0

వేరుసెనగ నూనె

"ఇంగ్లీష్ బాదవధరలు - గానుగ రు 117.

అముదము

(హిల్ డెలివరీ) రు 106-0-0

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 లు 7 1/2) "అప్ కంట్రిస్" రు 1.6 0; 1.8 9
" (8 లు 8 1/2) " " రు 1.5 9 లు 1.5 6
" (లేలిక) " రు 1.8-0 లు 1.8 6
" (8 1/2 లు 9) బెంబూనీ రు 1.5-8 లు 1.6 0
" (7 లు 7 1/2) " రు 1.6-8 లు 1-7 0
" (లేలిక) " రు 1.8 8 లు 1-9-0
" (8 లు 8 1/2) బెజవాన్ రు 1-5-8 లు 1-5-9
" (8 1/2 లు 7) " రు 1-6-8 లు 1-7-8
" (7 లు 7 1/2) విజయనగరము రు 1-8-6 లు 1-8-9
" (8 1/2 లు 6 1/2) రు 1-7-8 లు 1-7-6
" (7 లు 7 1/2) పిలూరు రు 1-6-9 రు 1-7-0
గడతోలు రు 0-15 6 లు 1-0 0
గడమాడతోలు రు 1-7-6 లు 1-8-6
అవుమాడతోలు రు 1 15 6 లు 2-1 0

వాజికరణ వట్టి

రతి మన్యగులవలె దాంపత్య సౌఖ్య విచ్చును. ధాత
వృద్ధికి ప్రఖ్యాతి చెందినది. ఒక మోతాదునకే గుణ విచ్చును.
అనేకులు పరిక్షించిరి. ఎంత పలుచని వీర్యమునైనను గట్టివర్షి
వృష్టమందును, మూత్రముతోనుపోయెడి కుక్రనవృష్టమును మా
న్యును. ముసలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూతన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతానభాగ్యము ఇచ్చును.
రెండు సీసాలయందు శతవృష్టలవలె నను యౌవనముగ జేయిన
యౌవనములకు స్త్రీలలోలతచే గలుగు నీరసము, కార్ము లాగుట
బోనడవి మిక్కిలి ధాతువుష్టివిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసా
2-0-0, పోస్టేజీతో. 8949

ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు,

యుర్వేద రసాయనశాల నెం 1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

చంటివిడ్డల ఆ జీ
క్ష్మ వ్యాధిలకు నిరపా
య కరమగును.

"FIFTEEN POINTS
FOR
MOTHERS."

ఉడివడ్డెన్స్
వాలర్ ప్రతియంట
నందరికినది.

That is the name of the
invaluable booklet given
free with every bottle
Wood - ward's "Gripe
Water." the one safe
remedy for all digestive
ailments in babies and
young children.

Here is one of the points
"Never put baby to sleep
using so called remedies
which contain narcotics".
Wood - ward's "Gripe
Water" is free from all
dangerous drugs.

W. WOODWARD
(1920)

Manufacturing
Chemist.

97-87, Fortross Road
London, N. W. 5.

దీనితో కూడ తల్లు
లు పిల్లలను పెంచవల
సిన విధములన్నియు
వ్రాయబడిన పుస్తక
ము ఉచితముగా పం
పబడును. 9484

WOODWARD'S
"Gripe Water"
KEEPS BABY WELL

శ్రీరాధ నరసింహం
బ్రదర్స్ కాకినాడ
వారి వద్ద బోల
కును.

పరాధీనత లేకుండుటయే
ఆత్మగౌరవము

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసము

మనదేశమున విద్యకు నిర్బంధముగా చేయబడకు విద్య
నేర్చుకొనగోరునట్టి ప్రతిబాలనకును బాలికకును విద్య లభించు
టకును మనదేశమున విద్యకాలమును కళాకాలమును యితరలపై
సాధారణమండ నుండవలెను. అసగా విరాళములు (శబ్దవి
సహాయమును విద్యార్థులవలన జీతములను రాబట్టుట కాదు.
విద్యార్థులు చేతివనులను చేసి ధనమును గడించట కవకాళమును
కలిగించుటవలననే విద్యాలయములకు పరాధీనతలొసగును. అందు
లకు పరిశ్రామిక విద్యను నిర్బంధముగా చేయుట యొక్కటే సా
ధనము. విద్యార్థులు సారస్వతవిద్యతోపాటు పారిశ్రామికవిద్య
నుగూడ ముఖ్యముగా నభ్యసించుచుండవలె ననుమయము అను
క్షణమును విశితమగుచునేయున్నది. అదియేగాక మనదేశమున
విద్యాలయములకు పరాధీనత లొలగుటకుగూడ పరిశ్రామిక వి
ద్యను నేర్పుట అవసరమగుచున్నది. చేతివనులను చేయుట నీరము
కాదనువిషయమును విద్యార్థులు గ్రహించినచేగాని యిది సా
ధ్యముగాదు. అ-తమత్రమేగాక చేతివనులలో వైపుణ్యములే
కుండ అనమానకరమును కట్టడిగూడ నేర్పడవలెను. అమెరికా
దేశము ప్రపంచములో మిక్కిలి ధనవంతమగుదేశము. అదట వి
ద్యాలయములకు పరాధీనత లొలగింపవలసరములేదు. అటుల
యెన్నడుగూడ నచటి విద్యార్థులందఱుగూడ సామాన్యమగు
పనిచేసి ధనమువార్జించి దానితోనే విద్యనభ్యసించుచుండును.

అమెరికా విద్యార్థులలో దాదాపు నగదునుండి (50%
సెలవురోజులలో పూర్తిగాను తక్కినరోజులలో పీకకాయ
నందున వడచేసియే ధనమువార్జించుచుండును. ఇటులకష్టపడి
ధనమునగడించునట్టి విద్యార్థుల శాతము అత్యంతము
అధికముగా గౌరవించుచుండురు అది కాలిఫోర్నియా విశ్వ
విద్యాలయ పరికల్పనము. సామాన్యమగు తెలివితేటలుగల
విద్యార్థులు పాఠశాలలో చదువుకొనుచు ఒకవారమునకు 12 మొద
లు 25 గంటలవరకును యితరవనులను చేసి ధన మార్జించుచుం
డును. వారము 7 రోజులనకు 36 మొదలు 48 గంటలవరకును
విద్యా వ్యాసంగము చేయుచుండురు. అసగా 12 మొదలు 16
యూనిట్లు లేక క్రెడిటులు నచ్చును సర్వే చిత్రతీక్షణము
(డ్రాఫ్టింగు) యి టిక ల ను చేయుట గ మ్ము చేయుట
[ప్లాస్టిసింగు], మోటారుబండ్లను నడుపుట, ఫోటోగ్రాఫులను
తీయుట, యంత్రముల దుకాణమునపని, రంగులు వేయుట, పా
లముతోపని, నేరీతోపని, గానయంత్రముల యుపయోగము,
మున్నగు పనులతో యేవో, కొన్ని ప్రతివిద్యార్థికిని తెలిసియుం
డవలెను.

పాఠశాలకు సెలవులు లేనిరోజులలో ధనికులు తమ
యిండ్లలో భోజనసమయమున వడ్డనచేయుట మున్నగు పను
లకు విద్యార్థులను నియమించెదరు. నోబాకు రెండుగంటలు పని
చేయవలసి యుండును. అందువలన విద్యార్థికి భోజనము ఖర్చు
కలసివచ్చును. కొంతధనమును తాము తెచ్చుకొనగలిగిన విద్యార్థు
లు శేషంగి సెలవులలో మాత్రమే పనిచేయుదురు. అందువలన
వారు 150-200 డోలరులు సంపాదించెదరు. కాల్యాప్త, మ్యా
యాళ, పిట్టు బగ్గు యూనియను, విశ్వవిద్యాలయముల
వారును యంతయును కళాకాలవారును పారిశ్రామిక యంత్ర
కాస్త్రమును సహకార పద్ధతిని బోధించెదరు. అరీజిగా విద్యా
ర్థులు పారిశ్రామికసానములలో పనిచేయుటవలన ఒక వత్సరము
బడితీతమును గడింపగలుగుదురు. ఈరీతిగా పనిచేసి అనుభవ
మును గడించినవారు తరవతిని క్రెడిటు గూడ బడయుదురు.
సివిల్ ఎంజిన్యీరకులు యింజనీరింగులను యిటుల సహకార పద్
ధతిని నేర్చుటకుగూర్చి ఆలోచించుచున్నాడు. ఈరీతిగా యింజ
నీరింగులో పట్టమును బడయుటకు యింకొక వత్సరము కావలసి
యున్నది అది అమెరికాలో హిందూస్థానీ సంఘము (500,000
రులైన డ్రైవు, న్యూయార్కు సిటీ) వారిచే ప్రకటించబడు
చున్న హిందూస్థానీ స్టూడెంట్స్ అండ్ పరికల్ప వ్రాయ
బడెను.

అమెరికాలోనే విద్యార్థులకిట్టి స్వయంసహాయపద్ధతి అన
సరముని తలపబడినచో నీక భారతదేశమున నిజ యింతి యన
సరమో యూహించుడు. విద్యార్థులయొద్ద జీతము పుచ్చుకొన
కుండ చదువుచెప్పటకంటె వారిచేత పని చేయించి జీతముచ్చు
టమంచికాదా! అన్నవస్త్రములకొరతను బడితీతములు మున్న
గునానికొరతను కష్టపడి పనిచేయుట అగౌరవమును భావమును
మనదేశమునందలి విద్యార్థులకు కలుగజేయుటవలన మనము దేశ
మునకు అత్యధికమగు హాని కలుగజేయుచున్నాము. అహం
వైతికమును ఆర్థికమునగూడ నగునగాని వైతికమును హానియే
అధికము. అంతరాత్మను గుర్తించిన విద్యార్థికి విద్యార్థి జీతము
ను స్వీకరించుటవలన యావజీవముగూడ గాఢసంతాపము
కలుగుచునే యుండును. ఇతడు మొదట వారములు చేసి చదు
వుకొనెనుమనా. అద్భుతమంటుంటుంటే గొప్పదనపట్టికని అది
తోకులు తమ్ముకు గూర్చి చెప్పుకొనట అందరికినిగూడ కష్ట
ముగానే యుండును. కష్టపడియేదైన పనిచేసి ధనమును గడిం
చి చదువుకొని గొప్ప వాడైనవాడు అటుల పనిచేయు అన
మానకరముని యెన్నడును చింతింపరు. ఎంగుయిండియా 2.8-28

కృష్ణాపార్వతి-బెడవాడ

ఇందు డాక్టరు శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీగారిచే
సమస్తాయుర్వేద బోధనములు తయారుచేయబడుచున్నది. అతి
చాక. కోరినచో డి. పి. గ వంతటమును. కేట లాగు
ఉచితము. 2046 (ప్ర. ౯౭ 8

ఎం.ఎస్.ఎం. రైల్వేపనివాండ్లనభివృద్ధి

శ్రీయుత ఎస్. ఎం. జోషిగారి యువన్యాసము

8-8-28 తేది సాయంత్రమున పెరంబూరు రైలుస్టేషన్ వద్ద జరిగిన సభలో శ్రీయుతులు ఎస్. ఎం. జోషి ఎల్వెన్లుకర్కు, ఐ. వి. గిరి, వి. ఆర్. నాయుడు (భిక్షువాడు) గార్లు ప్రస్తుతము చేసినంతటను వ్యాపించియున్న కార్మికస్థితిగూర్చి పనివాండ్ల సహృద్ధిని తెలిపిరి.

శ్రీయుత జోషిగారి రుపన్యసింహుని నీ క్రిందివిధమున నుడివిరి:-

నేడు దేశమునందు పనివాండ్లలో నకాంతి పెరిగి యున్నది. రైల్వేపనివాండ్లయందు మాత్రమేగాక అన్నితర గతులపనివాండ్లయందు ఈయకాంతి పెరిగియున్నది. ఈయకాంతికి కారణము కార్మికోద్యమములో పాల్గొనువారికి తేటకడుచున్నది. కొందరు పనివాండ్లు తమజీవితవిధానమునం దభివృద్ధిని గోరుచున్నారు. మరికొందరు తమజీవితవిధానమును విప్పటికంటె హింసకరముగా రాకుండ కాపాడుకొనదలచి యున్నారు. ఈపనివాండ్లకు స్థిరమగు సుదోగములు లేవు. రోగమునకును వృద్ధాప్యమునకును తగిన సంరక్షణము లేదు. తమదేశములను బాపుకొనుటకును, తమనీ తిని బాగుపరచుకొనుటకును కార్మికులకు హక్కుగలదు. తిలోవా, జమమద్యము, బొంతాయిలలో పనివాండ్ల యజమానులు మద్రాసు పనివాండ్లకు జాలిబుట్టించుట సహజము. సాధ్యమునైనదల వారికి ద్రవ్యసహాయము గూడ పిరొవర్తవలసియున్నది. అట్లు గాజియచో వారి కత్తులను విజయమే చేకూరక తప్పదు. దేశముందలి పనివాండ్లలో శత్రుగతివారయిన యేవోయొకతనమున తమ కత్తును తరిపున పోరాడక తప్పదు. ప్రపంచమందంతటను పరిశ్రమల యజమానులు తమ కూలిపనివాండ్ల పరిశ్రమనుండి సాధ్యముగు ఫలం లాభమును పట్టుట కుద్దేశించియున్నారు. కూలీలను తగ్గించి పనిచేయుకాలమును హెచ్చించి రోగమునకును వృద్ధాప్యమునకును తగిన సంరక్షణ మొసగకుండ యెక్కువ లాభమును వారు గడింప నుద్దేశించియున్నారు. కాబట్టి పరిశ్రామికపద్ధతిలో మార్పుకొరకు పనివాండ్లు పట్టుబట్టుట సహజము. ఇందుకు విరికి హక్కుగలదు. అవసరమగుచో సమ్మెగట్టుటకు గూడ విరికి హక్కుగలదు. పనివాండ్లు పోరాడ నిశ్చయించినపుడు తాము చేయవలసిన కార్యమెట్టి తమలో నెవరిమట్టుకు వారికి గల బల మెట్టి యును లేదు. విద్యలేదు. ద్రవ్యములేదు. తమ యజమానుల ధనసంపన్నులు. విద్యాధికులు. కాబట్టి పనివాండ్లు చేయగల కార్యమొక్కటే గలదు. పిరొకసంఘముగా శేర్మదలెను. తమ స్వత్యముల కొరకు తా మందరకు గలిసి యేకముఖముగా పోరాడవలెను. పోరాడవలసినమార్గములనేక విధములు. తమ యజమానులను తమదేశములను దెలుపుకొనుట యొకమార్గము. యజమాని తమ దేశములను తొలగింపజాలనిచో వై యధికారాలకు విన్నవించుకొనుట రెండవ మార్గము. పిరొగూడ తమ కోర్కెలను దీర్చునచో పనివాండ్లందరకు గూడ సమ్మెగట్టుట మూడవ మార్గము. సమ్మెగట్టుటలో తప్పేమియును లేదు. తమ వివాదమును పరిష్కరించుకొనుట కిదియే అంత్యమార్గము. తమ పోరాటమున కియొక సక్రమసాధనమే. కాని యియొక ప్రమాదముతో గూడిన సాధనము గూడ నయియున్నది. పనివాండ్లు సమ్మె జరుపునపుడు తమ కూలీలను పోగొట్టుకొనవలసినప్పుడు, తాము సమ్మెకు గడంగుటకు ముందుగా తమ పోరాటమునుండి తమకే దయన లాభము చేకూరనో లేనో తాము బాగుగా విచారించవలెను. సమ్మెతో నేవిధమున పూర్వముగాని ఆత్మకాంతిగాని యుండజాలదు. సమ్మె మూలమున తమ స్థితి బాగుపడగలనో లేనో తాము ముందుగా యోచించవలెను. తమసమ్మెకు అసమయముగల్గియ నుద్దేశముతో తమయజమానుల నేక విధములకు చాళిను తమకుజూరెదరు. సమ్మెయనగా తమపనులను వెనక్కుకుటమూత్రమే యిట్లయ్యును. సమ్మెయనగా దౌర్జన్యము కాదు. తాము సమ్మెజరుపునపుడు తమలో దౌర్జన్యము జరిగకుండుటవలసిన బాధ్యత పనివాండ్లందరికీ గలదు. ప్రపంచ చారిత్రమునుండి పనివాండ్లు శత్రుకొనవలసిన గుణపాతమిదియే.

మొట్టమొదట శ్రీయుత వి. వి. గిరిగారి రుపన్యసింహుని నీ క్రిందివిధమున నుడివిరి.

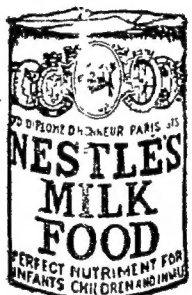
ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్లసంఘము చాలాకాలమునుండి కాలక్షయచో పనిచేయుచు, సమ్మెకు గడంగవలసిన య. రమ 'లేడెడనే' కష్టములను బాపుకొన గలిగినందుకు స. గు. సం. ఘ. ము. సభించియుచున్నారు. భారతదేశమునందు రైల్వేపనివాండ్ల దుఃఖము బాగా విధముగానే యున్నది. తమ యజమానుల ఇండియా గవర్నమెంటువారే బాధన గవర్నమెంటుకొరకు వేసినోద్యోగులను తమ యేజంటు

జామ్ముమూటలు నెం. 3.

బిడ్డలారా గమనించుడు!
ఎడమవైపు. కుడివైపు. యెడమవైపు.
కుడివైపు. అవనెనుకకు. అందుముందుకు.
కు. త్రిపుర దినమును నెసెల్సుపాలా
హారము నిమ్మని మిత్రాత్మక చిహ్నము.
అతిమిగుల బలమును, చురుకుదనమును,
యిచ్చును

టా మా జామ్మువీరుడు.

దబ్బా బెంటికి

నం. 6-0

ఆరోగ్యవల బిడ్డలకున్న దానిపై బడిన వారికిని

ఈ కలాప ను రెండు అకౌల స్థాంపుతో పంపివయె
దల మీరు ఒకమాదిరి మచ్చుదబ్బాను పొందెదరు.

మీరు:-

చిలునామా:-

జిల్లా

పయచేసి విశేష ముగా వ్రాయుడు.

అలో పోరాడుటవలన ప్రయోజనములేదు. అఖిలభారత రైల్వే ఫెడరేషను పనివాండ్ల పక్షమున గవర్నమెంటు యెదుట తమ కోర్కెలను తెల్పుటకు నిశ్చయించియున్నది గవర్నమెంటువారు తమ కోర్కెలను సఫలపరచుచో తాము గవర్నమెంటువారు ను గాధమును నేపీతులయ్యెదర. భారతదేశ సభగత నాలుగేండ్ల నుండి యీ దీర్ఘ పోరాటమును సల్పుచున్నది. పనివాండ్ల సంఘములు గూడ తమతమ యేజంటతో పోరాటము సల్పుచునేయున్నవి. అఖిలభారత రైల్వే ఫెడరేషనుగూడ ఇండియా గవర్నమెంటుతో పోరాటమునకు దిగియున్నది. గవర్నమెంటు తమకోర్కెలను సఫలపరచజాలనిచో గవర్నమెంటునే నిందింపవలెను. మాసంఘ మింక ఎక్కువబలమును సంపాదించి యీ సైన్యమును మాసాంతములో గా. సమ్మెనికి 50 వేల రూపాయలకు తేవనెట్టుటకు తోడ్పడవలెను. సిమ్లావద్ద ఫెడరేషను సభకు హాజరుగటకు మీసంఘము నుండి యొక ప్రతినిధి నంపవలెను. మీసంఘమునకు విజయము చేకూరుగాక.

మొట్టమొదట శ్రీయుతులు కర్క. వి. ఆర్. నాయుడుగారి రుపన్యసింహుని తరువాత సభ ముగిసెను.

(న్యకీయవిలేఖరి)

బరంపురం తెల్లసిల్లు

నాణ్యమునందు యితర సిల్లులన్నిటిని మించగలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి. పొడుగు 2 గజములు, వెడల్పు 48 అం. ముక్కగర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని పద్దునకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కార్మికుల సొంతబిషా వారిచే మార్కెటునందున్న వాటిలో శ్రేష్ఠమైనదిగ నర్జివై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదులందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తిచైకం నాపనుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంతులతో నీరెలు, పంచెలు, చాపులు, కండువాలు కోరినరంగులలో గ్యారంటీప్రసి ఆర్డరుకు సంస్థైయి చేయగలము.

బి. కె. గుప్త అందుకో.

బరంపురం. సిటీ, గంజాంజిల్లా.

బ్రాంచి శ్రీకటారి:—సి. ఎ.కా. మాధవరావీ,
 నేనుగ ఇదియిక్కలైపు ఇన్న్యురెన్సుకంపెని,
 117 ఆర్మీనియంస్ట్రీట్, మద్రాసు.
 ఫ్ వజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,
 కార్మిక సర్కారు, బెజవాడ.

